

II

USTAŠKO-DOMOBRANSKI DOKUMENTI

BR. 145

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 1 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA PAVUCNJAK, MARTINSKU VES I BORBAMA NA PODRUČJU LIVNA I VRLIKE¹

Vojnička tajna
1.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 1

(po podatcima primljenim 1.1.1944 godine do 9 sati)

Podr. Krapina: Veze sa Krapinom još nema. 30.XII. prilikom ulaza 1 preselice u Krapinu part.² su bili odbijeni i preselica ušla u Krapinu.

30.XII. part.³ su na želj. postaji G. Stubica (3 km iz. D. Stubice) demolirali zgradu postaje, spalili nastanbe vlakopratnog i mašinskog osoblja, zapalili i oštetili nekoliko vagona, a lokomotivu onesposobili bombama.

Istog dana u s. Samci (3 km s. i. D.⁴ Stubice) part. su zapalili zgradu vinarske zadruge.

Podr. Samobora: 31. XII. part. došli u s. Breganu (5 km s.z. Samobora) i oštetili obćinu.

Podr. Jastrebarskog: Noćni napadaj part. 28/29. XII. na njemačku posadu u s. Pavučnjak (6 km s. od Zdenčine) odbijen.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/92.

² i ³ Vjerovatno dijelovi Zagorskog NOP odreda koji je tada djelovao na ovom području.

⁴ Donje

Podr. Siska: 29/30.XII. posada s. Martinska Ves (12 km s. Siska) odbila 2 napadaja partizana. Vlastiti gubitci: 1 ranjen.

Podr. Dinare: 29. XII. uzpjешnim podhvatom razvidanja prema području s.z. Livna zaplenjena part. ob-
skrbna skladišta⁵.

Slomljen je neprijateljski odpor u područ-
ju Vrlike⁶ (21 km j. i. Knina) uz 44 mrtva i
11 prebjeglih part.

Djelatnost vlastitog zrakoplovstva: Bacani letci u području Zumberka i vršen prenos tvoriva.

Osobitosti: U Kalniku part. su proveli novačenje svih muških osoba od 10—42 godine starosti. Djecu od 10—13 godina uvrštavaju u part. omladinu, a ostale uzposobljavaju za borbu (izv. gl. rav. za jav. red i sig.)

Događaji na prugama:

Na pruzi Križevci—Bjelovar 31.XII., između ž. p. Rovišće i Sv. Ivan Zabno, part. su na 5 mjesta razrušili prugu⁷.

Po na'ogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

⁵ i ⁶ Vidi dok. br. 10.

⁷ Prugu su srušile jedinice Druge NO brigade Druge operativne zone u dužini od 10 km. Opširnije o tome vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 7 veljače 1944 godine.

BR. 146

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 2 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA NJEMAČKU AUTOKOLONU NA KOMUNIKACIJI NOVA GRADIŠKA—OKUČANI I BORBAMA KOD VARAŽDINBREGA, OZLJA, RADUČA I LIVNA¹

Vojnička tajna
2.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 2/44.

(po podatcima primljenim 2.1.1944 godine do 9 sati)

- Podr. Varaždina:* U borbi sa 1 satom P.T.S. kod Varaždinbrega (9 km j. i. Varaždina) part.² su imali 20 mrtvih. Plijen: 1 puška. Vlastiti gubitci: 4 mrtva, 11 ranjenih i 3 nestala (vidi izvješće br. 365/43. g.).
- Podr. Karlovca:* 1.1. u borbi kod Ozlja (14 km s. z. Karlovca) part. su imali 5 mrtvih i više ranjenih. Vlastiti gubitci 4 mrtva i 2 ranjena.
- Podr. Križevaca:* Partizani³ su prilikom rušenja želj. pruge između Rovišća i Sv. Ivan Zabno (17 i 10 km j. i. Križevaca) nagazili na naše mine i imali 12 mrtvih.
- Podr. Bjelovara:* 31.XII. u području južno i sjeverno od s. Narta (9 km j.z. Bjelovara) pridolaze nove part. snage.
- Podr. Broda:* Jače prikupljanje part. u području sjeverno od Broda⁴.
Neprijateljski napadaj na s. Varoš (2 km s.z. Broda) odbijen je⁵.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroreci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/93—94.

² Protiv ove satnije borbu su vodili 29 prosinca 1943 god. dijelovi NOU brigade „Braća Radić“. (Podatak iz knjige depeša Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4—2, k. 119/1.)

³ Odnosi se na dijelove Druge NO brigade Druge operativne zone. Vidi dok. br. 135.

⁴ Na ovom području u to vrijeme nije vršeno prikupljanje jačih partizanskih snaga. Dvanaesta divizija operisala je tada na području Nova Gradiška—Okučani, a jedinice Istočne grupe NOP odreda Slavonije vršile su napade na komunikaciju Nova Kapela—Batrina—Našice. Vidi dok. br. 31 i 41.

⁵ Napad su vjerovatno izveli manji dijelovi Diljskog NOP odreda.

Podr. Nove, Stare i Bos.

Gradiške: 31.XII. part. uzpježno tučeni u Šumetlici (7 km s. Nove Gradiške) topničkom vatrom.

31.XII. part.⁶ su na cesti između Nove Gradiške i Okučana napali njemačku samovoznu kolonu... teretna samovoza su izgorila⁷. Pomoć upućena iz Nove Gradiške, raztjerala je partizane⁸. Vlastiti gubitci: 1 mrtav, 1 ranjen i 15 nestalih.

1.XII. razviđanjem iz zraka utvrđeno je da je Stara Gradiška u našim rukama⁹.

Podr. Gospića: 31. XII. u borbi kod s. Raduča (23 km j.i. Gospića) partizani su imali 17 mrtvih. Plijen: 8 pušaka. Vlastitih gubitaka nema.

Podr. Dinare: 30.XII. u podhvat u zapadno od Livna part. su imali oko 50 mrtvih.

Podr. obale: 30.XII. iznenadno poduzetim podhvatom uzpjelo je iskrcavanje na o. Mljet¹⁰.

Djelat, vlast, zrakoplovstva: Vršilo borbene zadaće.

Događaji na prugama: Na pruzi Zagreb—Sisak noću 1/2. I. između ž.p. Turopolje i Lekenik naišao je brzi vlak na minu¹¹. 3 kola izkliznula. 4 ranjena.

•Na pruzi Novska—Brod noću 31. XII./1. I. eksplodirala je mina na pruzi između ž.p. Novska i Rajić. Pruga oštećena¹².

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

⁶ Odnosi se na dijelove Dvanaeste divizije. Vidi dok. br. 31.

⁷ U originalu izostavljen broj izgorjelih automobila.

⁸ Opširnije o tome vidi dok. br. 18.

⁹ 31. prosinca 1944. god. izveo je Posavski NOP odred demonstrativni napad na Staru Gradišku. Vidi dok. br. 20, 31 i 38.

¹⁰ Riječ je o iskrcavanju dijelova njemačke 118. lovačke divizije poslije povlačenja jedinica Dvadeset šeste divizije i Orjenskog NOP odreda. Vidi dok. br. 147 u ovoj knjizi i dok. br. 34/1, k. 2021 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹¹ Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona. Vidi dok. br. 77.

¹² Minu postavili diverzanti Prvog diverzantskog bataljona. Vidi dok. br. 31.

BR. 147

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 3 SIJEČNJA 1944 GOD. O PRIKUPLJANJU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE SJEVERNO OD SLAVONSKE POŽEGE I O BORBAMA KOD VARAŽDINA I IVANIĆ GRADA¹

Vojnička tajna

3.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 3/44.

(po podacima primljenim 3.1.1944 godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: Noću 1/2.1. skupina partizana (40) upala u s. Petrijanec (10 km s.i. Varaždina). Poginuo 1 oružnik i 2 puške izgubljene.

Podr. Ivanić Grada: 31.XII.43. g. jugozapadno od Ivanić Grada poslije žešće borbe potučena je jedna part. skupina.

Podr. Bjelovara: 30.XII. 43.g. poduzetim podhvatom nemačke postrojbe dostigle su zapadni rub s. Narta (9 km. z. Bje'ovara) i s. Severin (11 km. s. i. Bjelovara) i 31. XII. 43. g. produžile napredovanje prema s. Staro Štefanje i s. Orovac (13 km j. z. i 10 km j. i. Bjelovara). Ubijen 1, a zarobljena 3 part.

Podr. Okučana: 1.1. part.² su u borbi kod Borovca (7 km s.z. Okučana) imali 15 mrtvih i 2 zarobljena, a veći broj mrtvih i ranjenih odvukli sobom. Plijen: 5 pušaka i 1 strojica. Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 5 ranjenih.

Podr. Požege: Od 28.XII.43.g. jače prikupljanje partizana u području sjeverno od Požege³ (s. Kaptol, Veto, Kutjevo 11 km s., 10 i 18 km s.i. Požege).

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/95—96.

* Odnosi se na dijelove Osmanaeste i Čehoslovačke NO brigade. Vidi dok br. 5.

³ Odnosi se na jedinice Dvanaeste divizije, koje su poslije dejstava na području Slavenskog Broda vršile marš na prostoriju Okučani—Nova Gradiška. Vidi dok. br. 23.

Podr. Knina: 31. XII. 43. g. razpršena je jača part. skupina sjeverno od Knina, uz 20 mrtvih partizana.

Podr. obale: 31. XII. poslie uzpjješno izvršenog iskrcavanja na o. Mljetu kod Sovra i zaliva Pod Selo (42 i 32 km s.z. Dubrovnika) slomljen je neprijateljski mjestimični odpor i zauzet otok⁴. Produžava se čišćenje otoka od preostalih neprijateljskih dielova. Prema izjavama pučanstva navodno se jedan dio neprijateljskih snaga još prije iskrcavanja prebacio na o. Vis⁵.

Obćenito: Poduzetim podhvatima Od rujna mjeseca 1943 g. poslie sloma Italije na području N.D.H. i u Albaniji i Crnoj Gori part. su do konca 1943 pretrpili sljedeće gubitke: 25.847 mrtvih, oko 20.000 ranjenih, 10.390 zarobljenih, 600—700 prebjeglih. Razoružano i internirano oko 100.000 Tamjana.

Plien: 436 topova, 8 protuzrakoplovnih topova, 2817 strojnica, 592 bacača, 75.635 pušaka, 11 protuoklopnih topova, 187 strojosamokresa i samokresa, 96 oklopnih kola, 1396 samovoza, 413 motorkotača, 33 broda, 8 zrakoplova, 6991 konja, mnogo ostalog ratnog tvoriva, hrane, streljiva i skladišta.

Djelat, vlast, zrak: Vršilo borbene zadaće.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Bjelovar—Garešnica—Grubišno Polje 2.1. promet na pruzi u prekidu jer je most kod s. Kokinca oštećen.

Na pruzi Pleternica—Nova Gradiška 1.1. kod Ratkovice razorena želj. pruga⁶.

Po na^gu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

⁴ i ⁵ Vidi dok. br. 146.

⁶ Odnosi se na željezničku prugu Nova Kapela-Batrina—Pleternica. Rušenje su izvršili dijelovi Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 31.

BR. 148

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 4 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA OKUCANE, BOGIČEVCE I BREGANU I NA KOMUNIKACIJE BEOGRAD—ZAGREB I ZAGREB—KARLOVAC¹

Vojnička tajna

4. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 4/44.

(po podatcima primljenim 4.1.1944 godine do 9 sati).

Podr. Okučana: Noću 2/3. I. slabiji napadaji partizana na Okučane i jači na s. Bogičevce (4 km i. Okučana) odbijeni. 2 vlastita ranjena².

Podr. Petrinje: 29.XII. 43 g. u borbi kod s. Budičina (7.5 km j. i. Petrinja) partizani su imali 8 mrtvih. Plien: 2 strojnice.

Podr. obale: Pri podhvat u na O. Mljetu zaplijenjeno: 1 bacač, 200 pušaka, velika količina pješačkog, topničkog i protuzrakoplovnog streljiva, ručnih bombi i 2 jedrenjaka³ (njemački plien).

Djelatnost vlastitog

zrakoplovstva: Bobbene zadaće i prienos tvoriva.

Osobitosti: 2.1. part.⁴ upali u s. Breganu (6 km s.z. Samobora) i zapalili tvornicu štapova, odnieli 85.000 kuna, a iz tvornice celulojda odnieli svo tvorivo i uništiti strojarski uređaj. U obštinskoj zgradi zapalili su sve vojničke spise.

Noću 26/27.XII. 43. part. upali u s. Sikirevci (32 km j.z. Vinkovaca), skinuli pripadnike

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/97—98.

² Napad na ova mjesta izvele su jedinice Dvanaeste divizije. Opširnije o tome vidi dok. br. 5, 18, 31 i 145.

³ Vidi dok. br. 147.

⁴ Odnosi se na dijelove Zumberačko-posavskog sektora.

Orsa⁵ koji su bili na dopustu, a zatim ih pustili (izv. gl. rav. za jav. red. i sig.).

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 4.1. između ž.p. Lekenik i Greda naletio je brzi vlak na minu⁶. Izkliznulo 8 kola. Žrtava nije bilo.

Na pruzi Dugo Selo—Banova Jaruga noću 2/3.1. minirana je želj. pruga između ž.p. Ivanić Grada i Novoselec-Križa sa 3 mine⁷. Pruga popravljena.

Na pruzi Zagreb—Karlovac noću 3/4.1. part. su minama oštetili želj. prugu između ž.p. Zdenčina i Jastrebarsko. Jedna mina srušila most na „Bukovcu“⁸ (dugačak 5 metara).

Na pruzi Nova Kapela-Batrina—Pleternica noću 31.XII.43.g. /I.I.44.g. partizani⁹ demolirali želj. postaju Ratkovića. Blagajna i spisi su popaljeni.

(M. P.)¹⁰

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

¹ Oružanih snaga

• Minu su postavili dijelovi Drugog diverzantskog bataljona. Vidi dok. br. 77.

⁷ Miniranje su izvršili diverzanti Trećeg diverzantskog bataljona. Dokument u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 1/4, k. 551 a

⁸ Vidi dok. br. 77.

⁹ Odnosi se na dijelove Požeškog NOP odreda. Vidi dok. br. 41.

¹⁹ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska, Glavni stožer domobranstva. Operativni odjel. Ovakav pečat se nalazi na svim dokumentima Zapovjedništva glavnog stožera domobranstva.

BR. 149

IZVJEŠTAJ ŽUPSKE REDARSTVENE OBLASTI KARLOVAC ZA 4 SIJEČANJ 1944 GOD. O NAPADIMA JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA KOMUNIKACIJU ZAGREB—KARLOVAC¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
ŽUPSKA REDARSTVENA OBLAST
KARLOVAC

Karlovac, dne 5.1.1944.

Broj: Taj. 25/44.

Predmet: Dostava dnevnog izvješća
za dan 4. I. 1944.

- 1.) GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST – ZAGREB
Na ruke glavnog ravnatelja (3 komada)
- 2.) OBCEM ZAPOVJEDNICTVU REDARSTVENE STRAŽE – ZAGREB
Na ruke zapovjednika
- 3.) MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA – ZAGREB
Na ruke dr. Bauera
- 4.) PREDSJEDNICTVU VLADE – ZAGREB
- 5.) USTAŠKOM LOGORU GORA – PRIGORJE – ZAGREB
- 6.) **VELIKOJ ŽUPI POKUPJE — KARLOVAC**
- 7.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI – PETRINJA
- 8.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI – OGULIN
- 9.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI – BIHAĆ

Prema nalogu M.U.P.²— Glavnog ravnateljstva za javni red i sg. br: 205892/43, od 2.XI.1943, podnosi se izvješće o položaju za dan 5. siječnja 1944, kako slijedi:

I.) PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA

a.) *Djelovanje i rad komunističke partije:* Tokom dana nije zamijećeno jače djelovanje komunističke partije.

b.) *Djelovanje odmetnika:*

1.) *Kotar Jastrebarsko:*

Dana 3. na 4. siječnja o.g. oko 23 sata srušili su odmetnici željeznički most između željezničke postaje Jastrebarsko—De-

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u arhivi Vojnog istorijskog instituta pod reg. br. 4/6-1, k. 159.

² Ministarstvo unutrašnjih poslova

sinec³. Isti most tokom dana popravljen je. Iste noći oko 3 sati postavili su odmetnici 8 mina između željezničke postaje Zdenčina i Horvati od kojih je 5 eksplodiralo, dok su ostale tri zatajile, nakon čega su uklonjene s pruge po našim pripadnicima oružanih snaga⁴. — Pomenute mine nijesu prouzrokovale druge štete osim što su potrgale željezničku prugu, koja je popravljena tokom današnjeg dana do 15 sati.

Iste noći oko 4.30 sati odmetnici su postavili minu između željezničke postaje Horvati i Leskovac na koje je posada bunkera 257 otvorila vatru, ali kako je spomenuta posada sastojala se od svega 3 čovjeka, a uz to strojnica im je bila neispravna, bilo je nemoguće odbiti odmetnike. Isti su ostali u spomenutom mjestu sve do 7 sati u jutro u koje vrijeme naišao je njemački transportni vlak, koji je naletivši na postavljenu minu morao stati, tako da su na isti napali odmetnici iz teških i lakih strojnica, kojom prilikom poginula su 2 njemačka vojnika, dok je 8 teže i lakše ranjeno⁵. Na ovom mjestu porušeno je pruge oko 100 m. i uništeno 7 vagona od kojih su 3 popravljiva. Radovi na popravku pruge na ovom dielu odpočeli su.

Dana 4. siječnja o.g. oko 18 sati nakon što je izvršen prielaz putnika iz vlaka br. 319 u vlak br. 312, koji je išao iz Karlovca, naišao su štitna kola odnosno stroj na minu koji je bio prikopčan za pancir, između željezničke postaje Horvati i Zdenčine. Mina je postavljena u međuvremenu dok se je vršio prielaz putnika i koliko se je moglo utvrditi paljena je induktorom. Osim 1. metra razorene pruge, druge štete nije bilo.—

2.) *Kotar Karlovac:*

Dana 3. siječnja 1944, oko 22 sata odmetnici⁶ su jakim snagama i teškim bacačima napali naše posade u Netretiču, 11 km. z. od Karlovca i u Donjim Stativama, 7 km. s. z. od Karlovca. Na našoj strani gubitci su sliedeći: 4 vojničara mrtva, i 4 ranjeno. Kod neprijatelja gubitci su nepoznati.

Sa područja ostalih kotareva nису stigli nikakovi izvještaji o djelovanju odmetnika.

³ Most su vjerovatno srušili diverzanti iz sastava Drugog diverzantskog bataljona. Vidi dok. br. 77 i 120.

⁴ Vidi dok. br. 77.

⁵ Iz izvještaja Štaba Drugog diverzantskog bataljona se ne vidi da je na minirani vlak otvorena vatra. Vidi dok. br. 77.

⁶ Odnosi se na Petnaestu slovenačku NO brigadu i Karlovački NOP odred. Dokument u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 47—2, k. 112.

se je moglo utvrditi paljena je induktorom. Osim 1. metra razorene
pruge, druge štete nije bilo.-

2./ Kater Karlovac:

Dana 3. siječnja 1944. oko 22 sata odmetnici su
jakim snagama i teškim bacačima napali naše posade u Netretiću, 11,
km.z. od Karlovca i u Donjim Stativama, 7 km. s.z. od Karlovca. Na
našoj strani gubici su slijedeći: 4 vojnika mrtva, i 4 ranjeno.
Kod neprijatelja gubici su nepoznati.

Sa područja ostalih kotareva nису stigli nikakvi
izvještaji o djelovanju odmetnika.

c./ Djelovanje i rad bivših političkih stranaka: Tokom da-
na nije zabilježeno djelovanje i rad bivših političkih stranaka.-

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

REDARSTVENI UPRAVITELJ:
/ Verhaas /

[Handwritten signature]

c.) *Djelovanje i rad bivših političkih stranaka*: Tokom dana nije zamiećeno djelovanje i rad bivših političkih stranaka.—

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

REDARSTVENI UPRAVITELJ:

(Verhasz)

Verhasz

(M. P.)⁷

BR. 150

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBРАНSTVA OD 5 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADIMA JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA NOVSKU I BRESTACU I BORBAMA NA VARAŽDINBREGU, KOD VRLIKE I SINJA¹

Vojnička tajna
5. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 5/44

(po podacima primljenim 5.1.1944. godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: Partizani² su u borbi na Varaždinbregu (9 km j.i. Varaždina) imali oko 200 mrtvih i povukli se u smjeru Kalnika i Ivanšćice³. Navodno su napustili Ludbreg i Koprivnicu* (provjerava se).

⁷ Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/99—100.

² i ³ Odnosi se na jedinice Trideset druge divizije koje su 29 prosinca 1943 god. vodile borbu protiv dijelova Poglavnikovog tjelesnog sklopa na Malom Vrh. Prema izvještaju Štaba Desetog korpusa gubici ustaša bili su 25 mrtvih i 30 ranjenih, a Trideset druge divizije 3 mrtva i 13 ranjenih. Opširnije o tome vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa (Zagrebačkog) Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 7 veljače 1944 godine.

Jedinice Desetog korpusa napustile su ova mjesta u prvoj polovini veljače 1944 god. Vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 16 veljače 1944 godine.

- Podr. Zlatara:* Pojava većih skupina partizana⁵ u području s. Ratkovec (3 km s. Zlatara). Po neprovjerenoj viesti oruž. posada Đurđevac probila se 31. XII. 43. g. u Mađarsku⁶.
- Podr. Novske:* 4.1. napadaj jače part. skupine na s. Breštaču⁷ (2 km s.z. Novske) odbijen, uz 5 vlastitih ranjenih. Neprijateljski gubitci nepoznati.
- Podr. Daruvara:* 3.1. u podhvatu razviđanja na području južno od Daruvara⁸ i istočno od Grubišnog Polja⁹ part. su imali 4 mrtva (1 zapovjednik bojne). Plien: 2 puške i 75 naboja. Vlastitih gubitaka nema.
- Podr. Našica:* 30.XII.43. g. part.¹⁰ izvršili prepad na pratnju samovoza (sa drvima — 17 SS oružnika i 2 ustaše) kod s. Poganovci (21 km j. i. Našica). Navodno svi ubijeni. 3 samovoza izgorilo.
- Podr. Knina:* Partizani¹¹ su u borbi u području Vrlike (21 km j.i. Knina) imali 121 mrtvog (vidi iz br. 3).
- Podr. Sinja:* 2.1. slomljen je nepr. odpor i dostignuto s. Hrvače¹² (5 km s. od Sinja).
- Djelat, vlast, zrak.:* Vršilo bojne zadaće.
- Djelat, nepr. zrak.:*
3. I. (1200 sati) neprijateljski zrakoplovi snažno bombardirali Split sa oko 1000 bombi težine 50—500 kgr. Zgrada monopola, biskupska palača i crkva Sv. Petra uništene. Žrtava malo, dosada javljeno 2 mrtva i nekoliko ranjenih.

⁵ Odnosi se na Trideset drugu diviziju koja je od 3 do 22 siječnja operisala u Hrvatskom Zagorju. Vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa od 7 veljače 1944 godine.

⁶ Opširnije o tome vidi dok. br. 2 i 38.

⁷ Napad su izvršili dijelovi Posavskog NOP odreda. Vidi dok. br. 31 i 40.

⁸ U ovom pothvatu učestvovala je Treća bojna Četvrte gorske pukovnije iz Daruvara. Podatak iz arhive Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 15/1—5, k. 107.

⁹ Na pravcu Rašenica—Ivanovo Selo—Rastovac—Muni je—Turčević Polje vršila je izviđanje Prva bojna Četvrte gorske pukovnije iz Grubišnog Polja. Dokumentat u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 1/1—23, k. 58.

¹⁰ Vjerovatno dijelovi Osiječkog NOP odreda.

¹¹ O gubicima jedinica Dvadesete divizije na području Vrlike u drugoj polovini prosinca 1943 god. vidi dok. br. 34.

¹² Riječ je o otporu dijelova Dvadesete divizije. Vidi dok. br. 10.

Osobitosti:

Partizani pokupili sve muškarce od 17—40 godina starosti u području Zumberka.

29.XII. 43. g. u D. Miholjcu dobrovoljno se prijavilo našim vojnim vlastima 32. part. sa oružjem, a 12 partizana zarobljeno u području Našica.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Karlovac 4.1. između ž.p. Horvati i Zdenčina partizani¹³ su minama na 5 mjesta oštetili želj. prugu.

Istog dana između ž.p. Zdenčina i Leskovac naletio je teretni vlak na minu¹¹. Izkliznulo: 7 kola. 2 njemačka vojnika mrtva i 8 ranjeno.

5.1. između Zagreba i Hrv. Leskovca naišao je pomoćni vlak na minu¹⁵. Pojediniosti još nepoznate.

Na pruzi Križevci—Bjelovar 4.1. na ž.p. Sv. Ivan Zabno part. sa postaje odneli brzoglas, bunde i svjetiljke. Odvedeno je i 10 putnika.

(M. P.)

Po na'ogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

is prugu su minirali diverzanti Drugog diverzantskog bataljona.
Vidi dok. br. 77.

¹⁴ i ¹⁵ Vidi dok. br. 77.

BR. 151

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 6 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA NETRETIĆ I STATIVE I O BORBAMA KOD VARAŽDINSKIH TOPLICA, ZLATARA, BOROVC A I SINJA¹

Vojnička tajna

6.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 6/44

(po podatcima primljenim 6.1. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Varaždina:* 4.1. postrojbe P.T.S. zauzele Varaždinske Toplice². Partizanski gubitci: poginulo 25, zarobljeno 30. Plien: 1 teška i 2 lake strojnice, 97 pušaka, spisi i veći dio povoza. Partizani pobjegli prema Zlataru³.
- Podr. Zlatara:* 4.1. u borbi sa nadmoćnijim part. snagama⁴ posada G. Batina i Belec (4 i 5 km s. i. Zlatara) povukla se po osnovi u Zlatar.
- Podr. Karlovca:* Noću 3/4.1. part. su pri napadaju na posadu Netretić i Stative (7 i 10 km s.z. Karlovca) ostavili 4 mrtva⁵. Predpostavlja se da su gubitci mnogo veći. Vlastiti gubitci: 4 mrtva i 10 ranjena.
- Podr. Bjelovara:* 3.1. part. su iz zasjede kod s. Paljevine (10 km j.z. Bjelovara) ubili 1 našeg oružnika, a 1 ranili.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/101—102.

* U ovo mjesto ušli su tada dijelovi Prve pješачke pukovnije PTS, oklopni sklop (tenkovska grupa) PTS i haubička bitnica (baterija) domobranske središnje škole. Vidi bojnu relaciju Prvog domobranskog zbora u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 1/1—4, k. 58.

³ Na području Zlatara prikupljale su se tada jedinice Druge operative zone vršeci pripreme za napad na ovo mjesto. Napad je počeo 6 siječnja 1944 god. Opširnije o tome vidi dok. br. 98, 153, 155, 156, 169 i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske od 6 veljače 1944 godine.

⁴ Odnosi se na dijelove Trideset druge divizije.

⁵ Vidi primjedbu br. 6 uz dokumenat br. 149.

- Podr. Okučana:** 1.1. part. napadaj na osiguranje želj. pruge kod s. Borovca⁶ (5 km s.z. Okučana). Protunapadajem odbačeni su partizani sa 15 mrtvih i 2 zarobljena. Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 5 ranjenih.
- Podr. Našica:** U noći 4/5. I. u borbi kod s. Šaptinovci (... s. z. Našica) partizani su imali 5 mrtvih i 3 zarobljena.
- Podr. Gospića:** 4. I. razčišćen je put Gospić—Gračac. Njemačka preselica stigla je u Knin.
- Podr. Gline:** 3.1. part.⁷ su u borbama *južno od Gline* imali 26 mrtvih.
- Podr. Livna:** 3.1. zaplijenjena part. krugovalna postaja 3 km s.i. Livna.
- Podr. Sinja:** 3.1. topničkom vatrom razpršena je part. skupina u području *Sinja*.
- Podr. Dubrovnika:** 3.1. napadaji partizana 2 želj. postaje sjeverozapadno Huma (15 km s.i. Dubrovnika) odbijeni su.
- Podr. Obale:** 2.1. napušteno njemačko uporište otok Pag.
- Nijemci su prilikom zračnog napadaja na Split i Šibenik (3.1.) imali 9 ranjenih. U luci Splita potopljen je jedrenjak „Kastriotio“ a 3 teretna samovoza uništena su.
- 3.1. neprijateljski zrakoplovi napali O. Šoltu (18 km j.z. Splita) i Šibenik bez osobitog voj. učinka.
- Osobitosti:** Po neprovjerenim izvješćima došlo je zadnjih 20 dana sa O. Raba oko 2.500 naoružanih Židova i Židovki u područje Slat. Drenovac—Voćin—Zvečevo (15 km j., 13 km j.z. i 21 km j.z. Podr. Slatine). (Izvješće 3. oruž. puk.).

⁶ Kod Borovca vodio je tada borbe Drugi bataijon Čehoslovačke NO brigade „Jan Žižka“ i Treći bataijon Osamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 5 i 18 u ovoj knjizi i dok. br. 2/3, k. 898 u arhivi Vojnog historijskog instituta.

⁷ Odnosi se na Četvrtu NO brigadu Sedme divizije, koja je prema izvještaju Štaba divizije tx ovoj borbi imala 6 ranjenih. Od toga su dvojica umrla na putu za bolnicu. Vidi dok. br. 17.

Noću 3/4.1. partizani su spalili školu u s. Setuš, Tišina Erdeljska i Palanjek, te obćin-sku zgradu u Kaptolskoj Tišini (7.5, 5.5 s. i. od Siska).

4. I. part. zapalili Dvorac u Novi Gradu (7 km z. Karlovca).

5.1. posadi u Đurđenovcu predala se do-brovoljno 2 partizana sa oružjem.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 5.1. između ž.p. Peščenice i Lekenika naišao njemački trans-portni vlak na minu⁸. Štitna kola izkliznula.

Na pruzi Brod—Striživojna-Vrpolje part. su 3. I. zapalili stražaru između ž. p. D. Vrba 1 Garčin. Presjekli brzoglasne stubove. Na pruzi Zagreb—Karlovac noću 5/6. I. između ž. p. Draganići i Karlovac eksplodiralo 2 mine⁹. Pruga oštećena. Pronađene 2 mine koje su uk'onjene.

Na pruzi Karlovac—Ozalj noću 5/6.1. part.¹⁰ su napali želj. postaju Mahično te je razorili. Poginuli: nadstojnik postaje i nje-gova supruga. Ranjen 1 poručnik, a posada postaje odvedena.

Na pruzi Pleternica—Našice part.¹¹ su noću 3/4. I. razrušili prugu između ž.p. Ple-ternice i Čaglina u dužini 850 metara.

(M. P.)

Po na'ogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

⁸ Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona. Vidi dok. br. 77.

⁸ Vidi dok. br. 77.

¹⁰ Rušenje su izvršili dijelovi Požeškog NOP odreda Vidi dok. br. 31.

¹¹ Iz sastava Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121, u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

BR. 152

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 7 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA ZLATAR I BORBAMA KOD LOVSKE, CABUNE, GENERALSKEG STOLA, LOVINCA I SINJA¹

Vojnička tajna

7.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 7/44

(po podacima primljenim 7.1. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Varaždina:* 6.1. jača part. skupina obkolila i napala uporište Zlatar² (30 km j.z. Varaždina). Pojediniosti nedostaju.
- Podr. Bjelovara:* Po još neprovjerenom izvješću 3.1. stigla je jedna part. brigada³ u s. Sredska (20 km j.z. Bjelovara).
Selo Štefanje (14 km j.z. Bjelovara) part. su napustili i navodno otišli u Bosnu⁴.
- Podr. Grubišnog Polja:* 3.1. u borbi kod s. Rašenica (4 km z. Grubišnog Polja) part.⁵ su protjerani uz 4 mrtve (1 zapovjednik bojne). Plien: 2 puške i 75 naboja. Vlastiti gubitci: 1 domobran ranjen.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/103—104.

² Napad na Zlatar izvela su dva bataljona NO brigade „Matija Gubec“, a obezbjeđivale su ga sljedeće jedinice: u pravcu Zagreba NO brigada „Braća Radić“, ojačana jednim bataljonom Zagrebačkog NOP odreda, prema Krapini i Lepoglavi Zagorski NOP odred i na pravcu Zlatar—Varaždin jedan batajlon brigade „Matija Gubec“. Opširnije o tome vidi dok. br. 152, 153, 155, 156 i 157 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske od 5 veljače 1944 god.

³ Vjerovatno Moslavačka NO brigada.

⁴ Sa ovog područja nije tada u Bosnu upućena nijedna jedinica NOV i PO Jugoslavije.

⁵ Vjerovatno dijelovi Bilogorskog NOP odreda koji su djelovali na tom području. Vidi dok. br. 70.

- Podr. Pakraca:* 4. I. partizani su u borbi kod s. Lovska⁶ (10 km j.z. Pakraca) imali 8 mrtvih. Predmeća se da je broj mrtvih i ranjenih znatno veći⁷. Vlastiti gubitci: 3 mrtva i 8 ranjenih.
- Podr. Podrav. Slatine:* 5.1. napadaj na našu zasjedu kod Cabune (11 km z.s.z. Podravske Slatine) odbijen. Gubitci neprijatelja: 16 mrtvih, 4 zarobljena. Vlastiti: 2 mrtva, 2 ranjena i 1 nestao.
- Podr. Karlovca:* Noću 4/5.1. u borbi kod Generalskog Stola i s. Mirići (2 km j. Generalskog Stola) partizani⁸ su imali 14 mrtvih, zapovjednih bojne Vojnović (plien: pismohrana i streljivo). Vlastiti gubitci: 1 ustaša mrtav.
- Podr. Gospića:* 5.1. u podhvatu ustaša prema s. Lovincu (14 km s.z. Gračaca) razpršeni partizani povukli su se prema Udbini (31 km i. Gospića), sa više mrtvih i ranjenih i 30 zarobljenih. Plien: 50 pušaka, 3 strojopuške, 1 strojosaмокres i nešto opreme⁹.
- Podr. Sinja:* 4.1. podhvatom u području sjeverozapadno i sjeverno od Sinja uništen je stožer tzv. „20. komunističke divizije“ uz 13 mrtvih i 11 zarobljenih partizana¹⁰. Plien: 5 stroj-nica, 2 strojosaмокresa, 70 pušaka, manja skladišta streljiva, 30 sanduka pješačkog streljiva i 5 sanduka ručnih bombi, dojav-nog i svjetlo-znakovnog tvoriva.
- Podr. obale:* U području obale djelatno neprijateljsko razviđanje.
Kod O. Visa prikuplja se veći broj većih i malih jedrenjaka.

⁶ Borbu kod Lovske vodili su Prvi i Drugi bataljon Posavskog NOP odreda protiv Prve bojne Osme gorske pukovnije, koja je sa dvije sat-nije nastupala pravcem: Brezine—Bujavica—Lovska, a sa jednom prav-cem: Kukunjevac—Korita—k. 271—Lovska. Vidi dok. br. 31 i 38 u ovoj knjizi i bojnu relaciju Osme gorske pukovnije u arhivi Vojnog istori-skog instituta pod reg. br. 15/1—2, k. 107.

⁷ Gubici odreda bili su: 2 mrtva i 2 lakše ranjena. Vidi dok. br. 38.

⁸ Odnosi se na dijelove Prve NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 30.

⁹ Opširnije o tome vidi dok. br. 99.

¹⁰ Iz izvještaja Štaba Dvadesete divizije vidi se da je neprijatelju pala u ruke cjelokupna intendantura divizije. Vidi dok. br. 10

Djelat, vlast, zrak.: Vršilo je bojne zadaće i prijenos tvoriva.

Djelat, nepr. zrak.: Pojedinačni lijetovi radi uznemirenja i obskrbe partizana.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 6. I. između ž.p. Peščenice i Lekenik promet uzpostavljen.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR. 153

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBРАНSTVA OD 8 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA ZLATAR I KARLOBAG, BORBAMA KOD PAKRACA, NOVE GRADIŠKE I BRIBIRA¹

**Vojnička tajna
8.1.**

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 8/44

(po podacima primljenim 8. I. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: 6. I. napadaj part. na Sv. Duh (2.5 km j.i. Ivanca) odbijen je bez v'astitih gubitaka.

Zlatar opkoljen sa svih strana nadmoćnim part. snagama.² Upali i drže južni dio mjesta do crkve. Posada³ se još drži. Upućena

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/106—107.

² Vidi primjedbu br. 2 uz dok. br. 152.

³ Odnosi se na Sedmu satniju Zagrebačke ustaške pripremljene bojne. (Podatak iz arhive Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 1/1—59, k 58.)

pomoć preko D. Stubice stigla je do M. Bistrice.⁴ Spoja sa Zlatarom nema.

- Podr. Bjelovara:* Poduzetim razviđanjem prema Kloštru i Đurđevcu dostignut je Đurđevac bez dodira sa neprijateljem.
- Podr. Pakraca:* 5. I. u borbi 12. km j. z. Pakraca partizani su ostavili 18 mrtvih.³
- Podr. Virovitice:* 6. I. Zračnim razviđanjem utvrđeno je, da su mjesta oko Virovitice a osobito Špišić Bukovica, Lozan i Gradac (6, 10 i 13 km s. z. Virovitice) jako posjednuta od partizana.⁶
- Podr. Nove Gradiške:* 4. I. topničkom vatrom nanijeti su osjetni gubitci part. u mrtvima i ranjenima kod s. Kat. Šagovine (9 km s. z. Nove Gradiške).⁷
- Podr. Požege:* 7. I. manja skupina partizana namjerala je napasti bolnicu u Požegi (izvan grada). Partizani su uz 2 mrtva po njih raztjerani.
- Podr. Gospića:* 7. I. njemačke čete napustile Gospić i krenule put Gračaca.⁸
- Podr. Karlobaga:* 6. I. ja*a odmetnička skupina napala Karlobag. Naša slaba posada povukla se pred nadmoćnim neprijateljem u s. Sušan (5 km i. j. i. Karlobaga).

⁴ Napadnutoj posadi u Zlataru upućena je pomoć iz Zagreba, i to: kombinovana bojna (dvije domobranske i jedna ustaška satnija) ojačana bornim kolima i teškim oružjem iz sastava grenadirske sati PTS iz Potsuseda. Ove neprijateljske snage pokušavale su u toku 7 i 8 siječnja probiti zasjedu NO brigade „Braća Radić“ ali u tome nisu uspjele. Devetog siječnja kada je bojna ojačana sa Četvrtom satnijom Zagrebačke ustaške pripreme bojne iz Marije Bistrice i Nijemcima iz Donje Stubice, koji su imali deset bornih kola, uspjela se probiti u Zlatar. Vidi dok. br. 155, 156, 157 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 5 veljače 1944 i dok. br. 1/1—59, k. 58 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

⁵ Prema izvještaju Štaba Zapadne grupe NOP odreda borbu je vodio Posavski NOP odred koji tada nije imao gubitaka. Vidi dok. br. 38.

⁶ Na području Virovitice tada nije bilo jačih partizanskih jedinica. O razmještaju jedinica Šestog korpusa u to vrijeme vidi dok. br. 31, 38 i 41.

⁷ Vidi dok. br. 26 i 31.

⁸ Opširnije o tome vidi bojnu relaciju Zapovjedništva operativnog područja Lika u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 1/1—32, k. 58.

Podr. Crikvenica—Novi:

5. I. u toku razviđanja naišlo se na jak neprijateljski odpor kod s. Bribira (5 km s. z. Novog).

Podr. Glina—Petrinja:

Prikupljanje partizana⁹ u području južno od Petrinje sa namjerom napadaja na Glinu i Petrinju.

7. I. između 0955 i 1035 sati preletilo je Daruvar i Grubišno Polje 85 neprijateljskih zrakoplova (14 lovaca i 71 bombarder) u smjeru sjeverozapada.

7. I. između ž. p. Jastrebarsko i Zdenčina neprijateljski zrakoplov napao improvizirani oklopni vlak. Stroj je onesposobljen, a vlako-vođa ranjen.

Ni jedan grad nije bombardiran.

Osobitosti:

Noću 3/4. I. part. su još jednom dali dokaza svojih divljačkih i niskih instinkta—zapalili nebranjenu školu u s. Hrastelnica (5 km s. i. Siska).

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Dugo Selo—Banova Jaruga 7. I. između ž. p. Moslavina-Popovača i Kutina naišao njemački oklopni vlak na više mina od kojih su 2 eksplodirale. Iskliznula 3 kola.

Na pruzi Zagreb—Karlovac između ž. p. Zdenčina i Horvati naletio oklopni vlak na minu.¹⁰ Iskliznula 3 kola, ima 4 ranjena.

Na pruzi Dugo Selo—Križevci 7. I. između ž. p. Vrbovec i Prikraj partizani su minirali putnički v'ak. Žrtve: 12 mrtvih, 11 vrlo teško ranjenih putnika.

(M.P.) Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

⁹ Riječ je o koncentraciji jedinica Sedme divizije za napad na Prekopolu i Kihalac. Opširnije o tome vidi dok. br. 25.

¹⁰ Miniranje su izvršili diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

BR. 154

**ZAPOVIJEST ZAPOVJEDNIŠTVA PETNAESTE PJEŠAČKE
PUKOVNIJE OD 8 SIJEČNJA 1944 GOD. STARJEŠINAMA
DA SPRIJEČE DEZERTERSTVO IZ JEDINICA¹**

Podhvatno zapovjedništvo
15 pješ. puk.
Op. broj 13/tajno
U Sinju 8 siječnja 1944

Iz izvješća koje su dostavile pojedine sati vidi se da ima veliki broj domobrana—ustaša u bijegstvu, odnosno nepovraćenih sa dopusta tokom mjeseca prosinca, što je svakako za osudu, jer se u tome ogleda slab nadzor, a i osobni uticaj zapovjednika pojedinih jedinica nad namjereno im ljudstvo.

U ovom se naročito ističe 15 sat iz koje ima najviše u bijegstvu. Da se u buduće ne bi događali ovakovi slučajevi.

ZAPOVIJEDAM

Najsvijesnije vršenje povjerenih zadataka zapovjednicima podređenih im jedinica, osobni uticaj na povjereno im ljudstvo, te na svaki način spriječiti bijegstvo dom. — ustaša — iz postrojbi (svakodnevni nadzor ljudstva i uposlenja istih). Rad, rad I opet rad.

Za odbijegle dom. — ustaše — zapovjednici će mi do 12-1-1944 god. dostaviti prijedlog radi postupka sa odbijeglim i sa dopusta nepovraćenih dom. — ustaša, a koje zapovjednici u svojoj nadležnosti ne mogu izvršiti.

Za odbjegle kao i za nepovratnike sa dopusta dostaviti će se izkazi poimenično, sa naznakom mjesta stanovanja i datum bijegstva, odnosno puštanja na dopust.

U buduće svi naslovnici dostavljat će ovom zapovjedništvu 5 u mjesecu broj odbijeglih odnosno sa dopusta nepovraćenih dom. — ustaša.

Zapovjednici bojna prednju zapovijest raspisaće podređenim zapovjed. sati.

Prednje se dostavlja na znanje i tačan postupak.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI

Zapovjednik podpuk.
Potočnik s. r.

¹ Prepis originala, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 16—2/1, k. 520.

BR. 155

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 9 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA ZLATAR, BRESTAČU, GLOBORNIČKI MOST I KOMIN I NA KOMUNIKACIJE¹

Vojnička tajna

9. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 9/44

(Po podatcima primljenim 9. I. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: Posada Zlatara još se drži u 1 kući.² 8. I. upućena pojačanja Zlataru stigla su u 15,00 sati do Zlatar Bistrice (30 km j. z. Varaždina) i poslije jačeg neprijateljskog otpora 25 km s. od Zlatar Bistrice povuk'a se u M. Bisticu (10 km j. i. Zlatara). Vlastiti gubici: 2 ranjena.

Podr. Novske: Noću 3/4. I. part. napali ustašku posadu u s. Brestača (3 km s. z. Novske) napadaj odbijen.³ Vlastiti gubici 1 mrtav častnik i 5 ranjenih čarkara.

Podr. Ogulina: Noću 7/8.1, nadmoćne part. snage uz podporu topništva zauzele su uporišta na Globorničkom mostu⁴ (15 km s. i. Ogulina), koje je branilo: Nijemci, domobrani i ustaše (postrojba iz prometnog zdruge ustaške vojnice). Po dosada primljenim podatcima vlastiti gubici iznose: 50 mrtvih (4 častnika), a od ostatka stiglo je dosada u Karlovac 17. Poduzetim razviđanjem očekuju se pojedinosti.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/108—109.

² O borbama za Zlatar vidi dok. br. 152, 153, 156 i 157.

³ Napad na Brestaču izveli su dijelovi Posavskog NOP odreda. Vidi dok. br. 31 i 38.

⁴ Posadu ovog neprijateljskog uporišta savladale su jedinice Prve NOU brigade uz sadejstvo dijelova Druge NOU brigade Osme divizije, koji su bili na obezbjeđenju prema Generalskom Stolu. Vidi dok. br. 63.

Ogulin ugrožen uslijed prikupljanja ja-
čih part. snaga.⁵

Podr. Obale:

6. I. part. napali Komin (9 km z. Metkovića) i potopili brod Sv. Nikola na Neretvi.⁶ Vlastiti gubitci: 1 mrtav (ustaša) i više ranjenih (građana).

Područje iztočno od Primoštena (17 km j. Šibenika) jače posjednuto od partizana.⁷

6. I. u podhvatima kod Klisa (9 km s. i. Splita) zarobljena su 3, a prebjegla 4 partizana. Plijen: 8 težkih bacača, 4 strojnice, 21 puška.

6. I. na ušću Neretve zarobljeno 8 partizana.

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršilo bojne zadaće i prijenos tvoriva.

7. I. između 11,00 i 12,00 sati neprijateljska zrakoplovna skupina letećih tvrđava, koja je preletila Varaždin napadnuta je po njemačkim lovcima. Srušeno 18 bombardera, od kojih su 4 pala na području između Ravne Gore i Jesenja (26 km z. j. z. i 36 km j. z. Varaždina). 2 člana posade spustila se padobranima i nalaze se u Bednji (28 km j. z. Varaždina). Jedan njemački pilot lovac spustio se prisr. no kod Lepoglave živ i zdrav. (Izv. žup. red. obi. u Varaždinu.)

Djelat, nepr. zrakopl.: 7. I. jedan neprijateljski zrakoplov bacio je bombe na brodogradilište u Splitu. Pogodena nadgradnja malog doka.

7. I. (11,00 sati) neprijateljski zrakoplovi pokušali napasti Dravski most kod Varaždina. 2 bombe pale na lijevu obalu r. Drave. Most neoštećen.

24 neprijateljska zrakoplova napali 8. I. uzletišta i grad Metković. Veće štete nema.

⁵ Na području Ogulina djelovale su tada jedinice Osme divizije (tri brigade) i Deveta NO brigada Osamnaeste slovenačke divizije, vidi dok. br. 68.

⁶ Napad je izveo Neretvanski NOP odred. Vidi dok. br. 72.

⁷ Odnosi se na Osmu brigadu Dvadesete divizije koja je po naređenju Divizije upućena na ovo područje. Vidi dok. br. 10.

Osobitosti:

7. I. neopreznošću 1 domoradnika zapaljeno je 50 buradi benzina 300 metara jugoistočno Vel. Gorice.

3. I. odveli su partizani iz s. Gušća (7,5 km s. i. Siska) 43 mladića, zapalili školu i seljački dom, a noću 6/7. I. odveli 11 ljudi u s. Cigoč i Kratečko (23 km j. i. Siska).

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 8. I. između ž. p. Lekenik i Greda naleteo je brzi vlak na minu. Stroj izkliznuo i 2 kola. Žrtava nema.

Na pruzi Brod—Striživojna-Vrpolje 6. I. između ž. p. Garčin i Andrijevci part.⁸ porezali b. b. stubove.

Na pruzi Dugo Selo—Banova Jaruga 8. I. između ž. p. Moslavina-Popovača⁹ part. su prekinuli želj. prugu. Noću 8/9. XII. oklopni vlak između istih postaja naleteo na minu. Štitna kola izkliznula.

Na pruzi Zagreb—Karlovac 8. I. između ž. p. Horvati i Hrv. Leskovac naleteo je njemački radni vlak na minu.¹⁰ Stroj izkliznuo, ima 3 ranjena.

Na pruzi Zaprešić—Zabok 8. I. između ž. p. Luka i Ključ oštećena pruga na 11 mjesta.

Na pruzi Metković—Ploče 6. I. prilikom napadaja odmetnika na želj. postaju Komin oštećena je zgrada. 1 ustaša poginuo.

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

¹ Iz sastava Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 16/3, k. 473 A u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

• Vjerovatno između željezničkih stanica Moslavina-Popovača—Kutina.

¹⁰ Vidi dok. br. 77.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 10 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA MOŠČENICU, PRAČNO, NOVO SELO I NA KOMUNIKACIJE ZAGREB—NOVSKA I ZAGREB—KARLOVAC¹

Vojnička tajna
10. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 10/44

(po podatcima primljenim 10. I. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Zagreba: U području s. Kasina (15 km s. i. Zagreba prikupljena veća skup. partizana² sa namjerom napadaja na M. Bistricu.

Podr. Varaždina: Zlatar i nadalje obkoljen od 2 part. brigade.³ Posada se drži u vojarni.

8. I. pokušaj odterećenja Zlatara nije uspio dok su se 9. I. probila oklopna kola i ponovno se vratila (sa logornikom). Upućena pojačanja iz Zagreba (Njemci), primjećena su 9. I. u pokretu prema **D. Stubici**. Njemačka motorizirana kolona prošla je Bedekovčinu (8 km s. z. **D. Stubice**), a ustaše stigle 2 km j. Zlatara. Vlastiti gubitci: 6 mrtvih, 23 ranjena (3 teško) i 31 nestao. Neprijateljski gubitci nepoznati.⁴

Podr. Bjelovara: 7. I. 11 km s. i. Podravske Slatine ubi-Skučana (7 i 6 km s. Bjelovara) zauzeta je Kapela (9 km s. Bjelovara).

Podr. Podrav. Slatine: 7. I. 11 km s. i. Podravske Slatine ubijeno 16, a zarobljeno 4 partizana.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/111—112.

² Vjerovatno dijelovi Zagrebačkog NOP odreda.

³ Odnosi se na brigade Trideset druge divizije. Vidi dok. br. 151, 152 i 153.

⁴ Ukupni gubici jedinica Trideset druge divizije u borbama za Zlatar bili su 20 mrtvih i 64 ranjena. Vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 5 veljače 1944 godine.

Podr. Daruvara: 7. I. razpršena je jedna part. skupina kod s. Brestovca (9 km s. z. Daruvara). Uz 2 mrtva i 2 zarobljena partizana.

Podr. Nove Gradiške: 7. I. zauzeto je s. Šagovina Kat. (9 km s. z. Nove Gradiške) i kao part. mjesto zapaljeno. Požar je prouzrokovao mnoge eksplozije skrivenog streljiva. Neprijateljski gubitci: 43 mrtva, oko 50 ranjenih i 7 zarobljenih.⁵ Predmijsva se da je broj mrtvih i ranjenih puno veći. Plien: 2 lake strojnice. Vlastiti gubitci: 1 mrtav i 6 ranjenih.

Podr. Županje: Noću 5/6. I. odbijen napadaj part. na oruž. postaju Babina Greda (14 km s. z. Županje) uz 2 mrtva i više ranjenih partizana. Vlastiti gubitci: 1 ranjen (oružnik). Po zapoviedi njemačkog podhvata. zapovjedništva postada je povučena u Županju.

Podr. Gospića: Po svim znacima part. se prikupljaju u području Gospića.⁶

Podr. Petrinje: 9. I. partizani napali s. Mošćenicu, Pračno i Novo Selo⁷ (6 km i., 8 i 9 km j. i. Petrinje). Napadaj odbijen. Vlastiti gubitci: 1 mrtav i 5 ranjenih. Neprijateljski: 2 mrtva nađena.

Podr. Gline: 7. I. Neprijatelj je odbačen iz utvrđenih postava u području jugozapadno od Gline.⁸

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršilo borbene zadaće i prenos tvoriva.

Djelat, nepr. zrakopl.:

7. I. 25 neprijateljskih zrakoplova bombardiralo Rijeku. Bombe pale u blizini bolnice, kolodvora i na jedno njemačko skladište (zapaljeno) a veći dio u more. Žrtve: 6 mrtvih i 15 ranjenih.

Osobitosti: 8. I. odvedeno je sa nadbiskupskog dobra u s. Brezovica (16 km j. z. Zagreba) 3 konja i opljačkano nekoliko trgovaca.

⁵ Prema izvještaju Dvanaeste divizije gubici Osamnaeste NO brigade prilikom borbe u selu Šagovina Katolička bili su 2 mrtva i 10 ranjenih. Vidi dok. br. 26, 31 i 51.

⁶ Na području Gospića djelovale su tada Prva i Druga brigada Operativnog štaba za Liku. Vidi dok. br. 45 i 46.

⁷ i ⁸ Vidi dok. br. 39.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Dugo Selo 9.1. između ž. p. Sesvete i Zagreba naletio pomoćni vlak na minu. Izbačena 2 štitna kola, a izkliznuo stroj i 1 kola. Žrtava nema.

Na pruzi Caprag—Sunja 9. I. između ž. p. Blinjski Kut i Sunja eksplodirala je na pruzi 1 mina. Pruga oštećena.

Na pruzi Zagreb—Karlovac između ž. p. Horvati i Zdenčina naletio je njem. trans. vlak na minu.⁹ Izkliznuo stroj i 2 kola. Žrtava nema.

10. I. između ž. p. Jastrebarsko i Zdenčina naletio oklopni vlak na minu.¹⁰ 2 kola izkliznula. Žrtava nema.

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operat. odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

⁹ i ¹⁰ Minu postavili diverzanti iz sastava Drugog diverzantskog bataljona Inženjerskog odsjeka Glavnoga štaba NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 77.

BR. 157

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 11 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA GENERALSKI STOL I O BORBAMA KOD LUDBREŠKOG IVANCA, ZLATARA, ILOVCA I GLINE¹

Vojnička tajna
11.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ U/44

(po podacima primljenim 11. I. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: 9.1. postrojbe P.T.Z. zauzele Ludbreški Ivanec² (9 km j.z. Ludbrega) u kome je bila part. bolnica i škola Kalničkog odreda. Ubijeno je 15 partizana. Plien: 1 teška strojnica, 20 pušaka, 10 konja, velika količina promidžbenog i vojnog tvoriva i skladišta hrane. Vlastiti gubitci: 2 ranjena (1 častnik).

Istog dana pojačanja za odterećenje Zlatara ušla su u Zlatar³ u 13,30 sati. Posadi je ostavljeno streljivo, a pojačanja se vratila u M. Bistricu. Partizani se povukli u sjev. iz. i istoč. smjeru, a oko Zlatara ostale su samo manje skupine⁴. Ukupni gubitci od 6. do 9.1.: 13 mrtvih, 17 ranjenih, 13 zarobljenih, 2 strojnice uništene. Neprijateljski gubitci osjetljivi. Plien: 18 pušaka.

Podr. Samobora: Njemačke oružane snage zaposjele mjesto Bregana.

Podr. Karlovca: 7/8.1. odbijen noćni napadaj part. na Generalski Stol⁵, a 8 i 10.1. poduzetim razvida-

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/113—115.

* Ovo mjesto zauzela je Prva pješačka pukovnija PTS ojačana oklopnim sklopom PTS i vodom brdskih topova Domobranske središnje škole, prodirući pravcem Varaždinske Toplice—Tuhovec—Svibovec—Leskovec—Kalnik—Ludbreški Ivanec. Vidi dok. br. 1/1—40, k. 58 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

* Opširnije o tome vidi dok. br. 156.

* Vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu Hrvatske od 5 veljače 1944 godine.

⁵ Vidi dok. br. 30.

njem prema s. Mirići (3 km j.j.z. Generalskog Stola) naišlo se na jak odpor. Vlastiti gubitci: 1 mrtav i 1 ranjen. Neprijateljski gubitci nepoznati.

Noću 9/10. I. vatreni prepad na električnu podcentralu Ilovac (2 km s. Karlovca) bez žrtava⁶.

10.1. kod s. Draganića (9 km s.s.i. Karlovca) part. su imali 14 mrtvih. Plien: 2 puške i 1 samokres. Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 2 ranjena.

Podr. Siska: 8.1. napadaji part. na mjesta u području 5 km s. Gline⁷ i 5 km j. Siska protunapadajem odbijeni uz velike gubitke po partizane.

Podr. Križevaca: Noću 6/7.1. ustaška lov. bojna u borbi kod s. Osijek (11 km s. Križevaca) ubila 12, a zarobila 8 partizana (1 žena). Plien: pismara. Vlastiti gubitci: 3 ranjena.

Podr. Garešnice: 6.1. u borbi kod s. Palešnik (7 km s. Garešnice) partizani su imali 8 mrtvih, 14 ranjenih i 1 zarobljen. Plien: 5 pušaka, 900 naboja, 10 ručnih bombi. Vlastiti gubitci: 1 domobran ranjen.

Podr. Grubišnog Polja: Po još nepotvrđenim podacima noću 9/10.1. jača skupina part.⁸ u prostoru Ivanovo Selo i Rastovac—Munije (7 do 10 km i. Grubišnog Polja) pohvatala sve pripadnike njemačke narodnostne skupine. Poduzetim razviđanjem nije se naišlo na neprijatelja.

Podr. Daruvara: 9.1. pri pretresu s. Šibovac, i Ivanovo Polje i Brestovac (3 km j.z., 6 km z. i 8 km z.s.z. Daruvara) razpršene part. skupine uz 13 mrtvih i 1 ranjenog partizana.

⁶ Napad na posadu kod Ilovca izveo je Treći bataljon Karlovačkog NOP odreda s ciljem da uništi transformatorsku stanicu. Uslijed snažnog otpora koji je neprijatelj pružao iz bunkera napad je obustavljen. Opširnije o tome vidi dok. br. 47—2, k. 112 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

⁷ Vidi dok. br. 39.

⁸ Odnosi se na dijelove Bilogorskog NOP odreda. Vidi dok. br. 70.

podr. Pakrac—Lipik: Južno i jugozapadno od Lipika prikupljaju se jače part. snage sa namjerom napasti Pakrac i Lipik⁹.

Podr. Gospića: 9.1. Predalo se u Gospiću našim vlastima 9 odmetnika, 5 sa oružjem.

10.1. poduzetim napadajem na Divoselo (5 km j. Gospića) ubijeno 7, a zarobljeno 5 partizana. Plien: 8 pušaka.

Podr. Knina: Prikupljanje part.¹⁰ u području Kistanja i Skradina (20 km j.z. Knina i 9 km. s. Šibenika).

Podr. Obale: Noću 7/8.1. naše protuzrak. oružje (4 cjevno) tuklo je kod Prigradice (26 km z. od mjesta Korčule — na O. Korčuli) 3 manja neprijateljska ratna broda, koji su potom okrenuli prema O. Šćedro (4 km j. Otoka Hvara).

Vlastitim topničkim djelovanjem sa obale potopljen 1 neprijateljski brod u luci Postire (na O. Braču — 8 km j. Omiša).

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršilo prenos tvoriva.

K. Br. D. I. 11/44

Djelat, nepr. zrakopl.: Saznaje se, da je prilikom zračnog napada na Metković 8.1. jako oštećena luka, obala i potopljeno 6 vlastitih brodova natovarenih djelimično streljivom i živežnim namirnicama.

Navodno je između pripadnika Hrvata i Srba (XIII. i XVI. part. brigade) u Zumberku došlo do sukoba¹¹. Kod Livna u borbi

⁹ Podatak je netačan. U to vrijeme nije bilo prikupljanja partizanskih jedinica na ovom području niti su postojale namjere da se ova mjesta napadnu. O rasporedu jedinica Šestog korpusa vidi dok. br. 11, 65 i 83.

¹⁰ Riječ je o jedinicama Devetnaeste divizije i Grupe odreda sjeverne Dalmacije. Vidi dok. br. 33 i 56.

¹¹ Ovaj podatak je netačan. Trinaesta proleterska NOU brigada „Rade Končar“ djelovala je tada na području Travnika u sastavu Prve proleterske divizije. Ona je napustila Zumberak krajem listopada 1943 god. Vidi tom V, knj. 21, dok. br. 9 i dok. br. 1/2, k. 727 u arhivi Vojnog historiskog instituta.

između četnika i partizana part. su imali 200 a četnici oko 100 mrtvih¹². (Izv. gl. rav. za jav. red i sig.).

Partizani silom odvođe sve muško stanovništvo od 15 do 50 godina u okolici Ozlja 1 Krašića (18 km s.z. Karlovca).

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 10.1. između ž.p. Turopolje i Lekenik napadnut je pušćanom vatrom teretni vlak.

Na pruzi Dugo Selo—Banova Jaruga 10.1. između ž.p. Ivanić Grada i Deanovca naletio je na minu njemački vlak¹³. 2 kola izkliznula. Pruga oštećena.

Na pruzi Zagreb—Karlovac 10.1. između ž.p. Karlovac i Draganići eksplodiralo 7 mina, a 6 je uklonjeno na vrijeme. Pruga oštećena. Žrtava nema.

Na pruzi Karlovac—Ogulin 3/4.1. eksplodiralo 9 mina između ž.p. Generalski Stol i D. Dubrave.

Na pruzi Karlovac—Ozalj noću 9/10.1. između ž.p. Mahično i Zorkovac srušena 2 mosta¹⁴. Žrtava nema.

Na pruzi Zaprešić—Zabok noću 9/10.1. između ž.p. Vel. Trgovište i Ključ minama oštećena želj. pruga i porušeni b.b. stubovi.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Zast. pročelnika operativnog
odjela
glavnostožerni podpukovnik
(ELBLINGER)
Elblinger

¹² Netačan podatak. O borbama na području Livna vidi dok. br. 135.

¹³ Diverziju su izvršili diverzanti Trećeg diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹⁴ Rušenje su izvršili diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

BR. 158

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 12 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA OŠTARIJE I NJIHOVOM ULASKU U GLINU¹

Vojnička tajna

12.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 12/44

(po podatcima primljenim 12. I. 1944 godine do 9 sati)

- r. Varaždina:* 10. I. partizani napali most kod Stažnjevca (15 km j.z. Varaždina). p_o_m_o_ž upućena iz Varaždina. Pojediniosti nedostaju.
- Uzpostavljen b.b. spoj Varaždina sa Varaždinskim Toplicama.
- Podr. Karlovca:* Na cesti Zagreb—Karlovac part. napali njemačku samovoznu kolonu kod s. Draganići² (10 km s.s.i. Karlovca). Jedan mrtav i 2 teško ranjena i 1 nestao Nijemac.
- Prikupljanje part. u području Karlovca sa namjerom napadaja na grad.
- Podr. Lipika:* 10. I. part.³ u borbi kod s. Korita (7 km z. Lipika) imali 10 mrtvih i 3 prebjegla.
- Podr. Broda:* 8. I. odbijen napadaj part.⁴ na s. Zadubravje i oruž. postaju Garčin (10 i 15 km i. Broda).
- Podr. Vinkovaca:* U borbi kod s. Retkovci, Prkovci i Šekovci (15 i 18 km j.z. Vinkovaca) vlastiti gubitci: 1 mrtav i 4 ranjena, a neprijateljski: 45 mrtvih.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/116—117.

² Napad je izveo Prvi bataijon Zumberačko-pokupskog NOP odreda. Vidi dok. br. 120.

³ Riječ je o dijelovima Čehoslovačke NO brigade „Jan Žižka“ koja je bila na maršu za Baniju. Vidi dok. br. 51.

⁴ Iz sastava Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 83.

Podr. Ogulina: 11.1. napadaj na Oštarije (6 km j.i. Ogulina) odbijen uz pomoć topništva, oklopnih ko'a i zrakoplovstva⁵.

Stanje kod Ogulina dosta ozbiljno.⁸

Podr. Gline: 11. I. poslije iznenadnog odlaska njemač. postrojba iz Gline, partizani ušli u Glinu.⁷

Podr. Obale: 9. I. razviđanjem sjeverne obale. O. Brača nije se naišlo na neprijatelja.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Bombardiranjem Špišić Bukovice (6 km s. z. Virovitice) od strane njemačkih zrakoplova u toku 8. I. part. su navodno imali preko 200 mrtvih i više od 60 ranjenih.⁸

U toku 11. I. zrakopl. je vršilo bojne zadatke i prenos tvoriva.

Djelat, nepr. zrakopl.:

9. I. neprijateljski zrakoplovi tukli su strojnicama Makarsku i bacili 5 manjih bombi. Žrtve: 3 mrtva i nešto ranjenih. Šteta neznatna.

Saznaje se, da je prilikom zračnog napada na Metković (8. I.) bačeno oko 300 težkih bombi. Posljedci pored već javljenih sa izv. br. 9 naknadno ustanovljeni: 40 stanbenih zgrada srušeno, uništena zgrada občine i skladište duhana a djelomično i carinarnica. Žrtve: 11 mrtvih (građana) i oko 50 teže i lakše ranjenih. (Izv. gl. rav. za jav. red i sig.)

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 11. I. između ž. p. Turopolje i Lekenik eksplodirale 2 mine ispod izvidničkog vlaka.⁹ 4 kola izkliznula. Žrtava nema.

⁵ Prva i Treća brigada Osme divizije i Deveta slovenačka brigada napale su i uništile, odnosno zarobile, neprijateljsku posadu u Oštarijama 11. siječnja. Opširnije o tome vidi dok. br. 68 i 159.

⁶ Vidi dok. br. 30, 32, 48, 60, 63 i 68.

⁷ Vidi dok. br. 80.

⁸ Bilogorski NOP odred imao je samo 15 ranjenih. Vidi dok. br. 70.

⁹ i ¹⁰ Mine su postavili diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog historiskog instituta.

Na pruzi Zagreb—Karlovac 11. I. između ž. p. Horvati i Zdenčina naišao na minu stroj vlaka dizalice. Izkliznula 2 štitna kola. Žrtava nema.

Na pruzi Metković—Ploče 8. I. neprijateljski zrakoplovi napali želj. prugu Metković—Ploče, a naročito luku Ploče. Pojedino sti nedostaju.

Na pruzi Zagreb—Sisak 11. I. njemački radni vlak naletio na minu¹⁰ između ž. p. Peščenica i Lekenik.

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Zast. pročelnika operativ, odjela
glavnostožerni podpukovnik
(ELBLINGER)
Elblinger

BR. 159

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 13 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA OŠTARIJE I O BORBAMA KOD ŠAGOVINE, KARLOVCA I GLINE¹

Vojnička tajna
13.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 13/44

(po podacima primljenim 13. I. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Zagreba: 12. I. part. napali 2 njemačka teretna samovoza kod s. Ivanec (3 km i. Zaprešića). Ranjen 1 Nijemac, 1 samovoz oštećen.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog historiskog instituta pod reg. br. 4/118—119.

- Podr. Samobora:* 12. I. po 1 građanskoj osobi zaustavljena kočija zavoda „Pliva“ između s. Brezje i Kalinovica (5 km i. i 7 km j. i. Samobora). Odveli Dr. Ježića upravitelja dobra Kalinovica i 2 činovnika zavoda „Pliva“.
- Podr. Bjelovara:* 10. I. zarobljena 3 part. kod s. Gudovca i Prgmelje (6 km j. z. Bjelovara), a 1 ubijen.
- Podr. Nove Gradiške:* Broj mrtvih partizana u borbi kod s. Šagovine (9 km s. z. Nova Gradiška) povećao se od 43 na 118 partizana², vidi izvješće br. 10.
- Podr. Daruvara:* 10. I. u podhvat u jugozapadno Daruvara razpršene su manje part. skupine, uz 13 mrtvih partizana.
- Podr. Osijeka:* 10. I. u području 25 km j. z. Osijeka uništeni part. bunker uz 25 mrtvih i 21 zarobljenog part. 1 viši komesar.
- Podr. Vinkovaca:* 10. I. čišćenje područja jugozapadno od Vinkovaca uz 25 mrtvih partizana (brojano).
- Podr. Karlovca* 10. I. odbačena je part. skupina iz područja sjeverno od Karlovca uz 14 mrtvih partizana.
12. I. razviđanjem prema s. Netretiću (12 km z. Karlovca) imali smo 4 ranjena. Neprijateljski gubitci nepoznati.
- Podr. Ogulina:* 11. I. napadnute su Oštarije³ (5 km j. i. Ogulina) premoćnim part. snagama podpomognutim oklopnim kolima, topničtvom i bacačima. Posada jačine 1 ustaške i 2 domobranske sati je razpršena. Jedan mali broj (oko 70 momaka) povukao se u Ogulin. Među njima ima 24 ranjena ustaše i domobrana.
- Ogulin obkoljen.⁴ Stanje kod Ogulina teško. Partizani u okolini Ogulina bombardirani i tučeni strojničkom vatrom iz zrakoplova. Pojačanja iz Karlovca upućena.
- Podr. Gospića:* 11. I. naše čete ušle u Karlobag bez odpora.
- Podr. Gline:* Uslijed odlaska Nijemaca, hrvatsko pučanstvo iz područja Gline a osobito u gradu

² O gubicima jedinica Dvanaeste divizije u ovoj borbi vidi dok. br. 26 i 51.

³ Vidi dok. br. 68 i 158.

* Vidi dok. br. 30, 32, 48, 60, 63 i 68.

(Glina) u paničnom je strahu, napušta svoje domove, i povlačilo se sa Nijemcima.⁵

Saznaje se da su part. u borbi sjeverno Gline i južno Siska imali preko 70 mrtvih⁶ (izvješće broj 10).

Podr. Varaždina: 10. I. podhvat u smjeru Ludbrega nije uspio uslied jačeg neprijateljskog odpora kod s. Šemovca (12 km i. Varaždina). Vlastiti gubitci: 2 mrtva.

Podr. Obale: 10. I. vlastiti čamac (lovac) uhvatio je jedan nepr. transportni brod od 450 tona, koji je iz Palerma (Italija) plovio za O. Vis. Brod je dopraćen u Vela Luku (34 km z. od mjesta Korčule na O. Korčuli). Na brodu je bilo natovareno: 6 topova (10 cm.), 4 protuoklopna topa (5 cm.), 30 protuzrakoplovnih strojica, 500 pušaka, 35 tona streljiva. Na brodu mnogo zarobljenih (među njima 1 komesar). Brod je u Vela Luci napadnut od niskoletećih neprijateljskih zrakoplova i potopljen. Od eksplozije 1 vlastiti čamac potopljen, a jedan oštećen.

U području j. i. Pirovca i Vodice (20 km s. z. i 10 km z. Šibenika) i nadalje traju borbe.⁷

Osobitosti: Saznaje se, da su navodno početkom ovoga mjeseca stigla u Sv. Juraj (7 km j. Senja) 3 engleska broda sa hranom, odjećom i lijekovima. Tvorivo je preveženo u Otočac gdje je usklađeno po kućama (izvješće oper. podr. Lika).

Djelat, vlast, zrakcrpl.: Vršilo bojne zadaće i prenos tvoriva.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 12. I. između ž. p. Lekenik i Turopolje naletio putnički vlak na minu.⁸ 3 kola izkliznula. Žrtava nema.

³ Vidi dok. br. 70.

⁶ Vidi dok. br. 39 i 80.

⁷ Vidi dok. br. 56.

⁸ i ⁹ Minu su postavili diverzanti iz sastava Drugog diverzantskog odreda. Vidi pregled diverzantskih akcija u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 2—4, k. 121.

Na pruzi Zagreb—Dugo Selo 12. I. između ž. p. Sesvete i Sesevski Kraljevec naletio teretni vlak na minu. Izkliznulo 13 kola i stroj.

Na pruzi Zagreb—Karlovac noću 12/13. I. između ž. p. Zdenčine i Jastrebarskog naišao je vojni vlak na minu.⁹ 3 kola izkliznula i stroj.

Na pruzi Dugo Selo—Križevci 12. I. pronađena 1 mina i na vrijeme uklonjena izpred putničkog vlaka.

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Zast. pročelnika operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(ELBLINGER)
Elblinger

BR. 160

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 14 SIJEČNJA 1944 GOD. O BORBAMA VOĐENIM PROTIV JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU BANOVA JARUGA—LIPIK—OKUČANI I O STANJU KOD BRODA, PETRINJE I OGULINA¹

Vojnička tajna
14. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 14/44.

(po podacima primljenim 14. I. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: Prikupljanje part.² u području 9—16 km j. Varaždina.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/120—121.

² Vjerovatno dijelovi Kalničkog NOP odreda.

- Podr. Zagreba:* Noću 10/11. I. odbijen napadaj na uporište južno od Rakovog Potoka (16 km j. z. Zagreba) uz 15 mrtvih part.
- Podr. Ban. Jaruga—Lipik—Okučani:* Posljedci 10 i 11. I. na području Banova Jaruga—Lipik—Okučani:
Kod s. Subocki Grad i Popovac slomljen odpor i partizani odbačeni.³
U borbi kod s. Korita (6 km z. Lipika) 10 mrtvih partizana.⁴
11. I. razpršeno je više part. skupina, uz 100 mrtvih i 3 prebjegla partizana.
- Podr. Broda:* Prikupljanje part. sa namjerom napadaja na Brod.⁵
- Podr. Karlovca:* 11. I. našom protunavalom onemogućena je namjera part.⁶ da prekinu promet na cesti između Duge Rese i Generalskog Stola.
Noću 12/13. I. izvršen prepad na Brajkovo Brdo (9 km s. z. Karlovca) uz 4 mrtva partizana. Plien: 1 strojopuška, 1 strojosa-mokres, 3 puške i 2000 naboja.
13. I. part. su u borbi kod s. Tušilović (13 km j. i. Karlovca) imali 5 mrtvih.
- Podr. Ogulina:* 11. i 12. I. Ogulin i dalje jako ugrožen.⁷
13. I. upućena pojačanja iz Karlovca stigla su u područje 3 km j. z. Generalskog Stola.⁸ Neprijatelj vrši protunapadaje sa ciljem uzpoštavanja vlastitog napredovanja.
Naše zrakoplovstvo bombardira i tuče strojničkom vatrom neprijatelja koji podilazi Ogulinu.
- Podr. Gospića:* 12. I. topničkom vatrom tučeni naši postavi kod s. Bilaja (5 km j. i. Gospića) bez učinka.

³ i ⁴ Protiv ustaško-domobranskih i njemačkih snaga borile su se 4 i 5 siječnja jedinice Posavskog i Daruvarskog NOP odreda. Osmog siječnja kod sela Korita borbu je vodila Čehoslovačka NO brigada „Jan Žižka“. Opširnije o tome vidi dok. br. 38 u ovoj knjizi i dok. br. 2/3 k. 898 i 1/1—23, k. 58 u arhivi Vojnog historiskog instituta.

⁵ Na području Broda prikupljene su tada jedinice Dvanaeste divizije (bez Čehoslovačke NO brigade „Jan Žižka“) u cilju izvođenja diverzija na komunikaciji Beograd—Zagreb. Napad na Slavonski Brod nije bio u planu. Vidi dok. br. 50, 51, 61 i 65.

⁸ Odnosi se na jedinice Osme divizije. Vidi dok. br. 32.

⁷ Vidi dok. br. 30, 32, 48, 60, 63 i 68.

^f Vidi primjedbu br. 3 uz dokument br. 74.

Podr. Zadra: 11. I. nasukani minopolagač „Marijan“ u blizini Zadra zaplijenjen od partizana. Zadržano 8 Njemaca, 3 naša dočastnika i 2 mornara.

Podr. Petrinje: Petrinja ugrožena.
13. I. partizani⁹ ušli u s. Cepeliš (4 km j. Petrinje) i tuku topničkom vatrom Gore (8 km j. z. Petrinje). Protumjere iz Petrinje u toku su.

Podr. Jadranske obale:

11. I. protjerana su vlastitom vatrom 3 neprijateljska motorna čamca, koji su plovili sa O. Brača u smjeru Omiša.

Tokom 11. I. stalni napadaji nepr. lovaca i lovaca bombardera na Makarsku i O. Korčulu.

Noću 11/12 I. tučena Makarska teškim topništvom sa mora, sa O. Brača i O. Hvara. Potopljena 2 čamca i 1 splav.

12. I. u zoru izvršile su njemačke čete¹⁰ bez neprijateljskog otpora iskrcavanje na O. Šoltu (18 km j. z. Splita).

12. I. (2100 sati) 2 nepr. razarača sa udaljenosti 1—5 milja otvorili vatru na Split bez učinka.

Djelat, vlast. zrakopl.: Vršilo bojne zadaće, osobito podpomaganje obrane Ogulina.

Djelat, nepr. zrakopl.: 10. I. neprijateljski lovci napali vlak kod Omble (4 km s. Dubrovnika) strojničkom vatrom. Žrtve 2 mrtva.

11. I. 12 neprijateljskih lovaca bacilo 18 bombi na Split (Špinut). Oštećeno više kuća. Po još nepotvrđenim viestima pogođen 1 jedrenjak. Žrtava nema.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Nova Kapela-Batrina—Brod 13. I. između ž. p. Oriovac i Sibinj naletio je strojni vlak na minu. Stroj mješovitog vlaka

⁹ Odnosi se na dijelove Sedme divizije. Vidi dok. br. 80.

¹⁰ Iz sastava 264 pješadijske divizije. Vidi dok. br. 2—4, k. 74 A u arhivi Vojnog historiskog instituta.

koji je poslat na mjesto nezgode, napadnut je i u borbi poginula 2 njemačka vojnika i 1 domobran.¹¹

Na pruzi Zaprešić—Zabok noću 12/13. I. između ž. p. Ključ i Luka part. minirali i oštetili želj. prugu.

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR. 161

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 15 SIJEČNJA 1944 GOD. O DEJSTVIMA JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU SINJA, SLAVONSKOG BRODA, OGULINA I KNINA¹

Vojnička tajna
15. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 15/44.

(po podacima primljenim 15. I. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: Prikupljanje većih skupina part. u području južno Varaždina i oko Lepoglave.²

Podr. Sunje: 15. I. odbijen je napadaj jačih part. snaga na osiguranje pruge od Sunje do Blinjskog

¹¹ Miniranje i napad na vlak izvršili su dijelovi Brodske i Osamnaeste brigade Dvanaeste divizije. Vidi dok. br. 51.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/122—123.

¹ Južno od Varaždina djelovao je tada Kalnički NOP odred, a oko Lepoglave Zagorski NOP odred. Vidi tom \ ,) :nj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu Hrvatske od 7 veljače 1944 godine.

Kuta (8 km s. z. Sunje) uz 3 vlastita mrtva. U pravcu Sunje izbačeno nekoliko granata i bacača bez učinka.

Prikupljanje part. u području V. i M. Graduse (10 km j. z. Sunje).

Podr. Bjelovara: 9. I. kod s. Kovačevac (12 km s. z. Bjelovara) ubijeno 5 (1 teklić), a zarobljeno 9 partizana. Plien: 2 puške, nešto opreme, streljiva i 3 konja.

13. I. u podhvat u kod Nove Rače (14 km j. i. Bjelovara) uhvaćeno 26 sumnjivih osoba.
Podr. Nove Gradiške: Partizani navodno pripremaju napadaj na Novu Gradišku³ (izv. gl. rav. za jav. red i sig.).

Podr. Daruvara: 13. I. odbijen manji napadaj na Daruvar.
Podr. Virovitice: 12. I. u području 6 km s. Virovitice raspršena 1 part. skupina uz oko 100 mrtvih partizana.⁴

Podr. Broda 13. I. u sukobu sa part.⁵ između ž. p. Brodski Stupnik i St. Slatinik (16 km z. i. 13 km s. z. z. Broda) vlastiti gubitci iznose: 5 poginulih (3 Njemca). Nepr. gubitci nepoznati.

Podr. Ogulina: Noću 13/14. I. Ogulin slabije tučen vatrom bacača dok sam Ogulin nije izravno napadnut.⁶ Poduzetim razviđanjem iz Ogulina prodrlo se do s. Otok (4 km j. i. Ogulina) bez dodira sa neprijateljem.

Pojačanja upućena Ogulinu stigla su 14. I. nakon jačeg nepr. otpora do crte: s. Vučelići—Mikašinovići—Gerovo—Zdenac (7 km s. i., 8 km i. i 9 km i. j. i. Ogulina).

Neprijatelj u okolini Ogulina i Oštarija bombardiran je i tučen strojničkom vatrom iz zrakoplova.

Podr. Gospića: 13. I. zauzet je mostobran kod s. Budaka⁷ (5 km s. i. Gospića).

³ Jedinice Dvanaeste divizije vršile su tada diverzije na komunikaciji Nova Gradiška—Brod. Pripreme za napad na Novu Gradišku tada nisu vršene. Neprijatelj je u to vrijeme očekivao i napad na Slavonski Brod. Vidi dok. br. 50, 51, 61, 65 i 160.

* Bilogorski NOP odred, koji se tada nalazio na području Virovitice, imao je od 10 do 19 siječnja svega 15 ranjenih. Ove gubitke Odred je imao prilikom napada aviona na špišić Bukovicu. Vidi dok. br. 70.

⁴ Riječ je o dijelovima Dvanaeste divizije. Vidi dok. br. 50 i 51.

⁵ O pripremama Osme divizije za napad na Ogulin vidi dok. br. 123.

⁷ Vidi dok. br. 102.

Podr. Petrinje: 12. I. uspješnim poduhvatom u području Gora (7 km j. z. Petrinje) i Petrinje part. odbačeni od Gora.⁸

Podr. Šibenika: Prikupljanje part.⁹ u području Vodica i Pirovca (10 km z. s. z. i 20 km s. z. Šibenika). U području Vodice—Split srušena su 3 nepr. zrakoplova.

Podr. Knina: 12. I. življa part. djelatnost u području zapadno Knina.¹⁰

Podr. Livno—Duvno: 12. I. odbijen napadaj part. na Livno,¹¹ a noću 11/12. i. na Tomislav Grad.

Podr. Jadranske obale:
13. I. bez nepr. otpora izvršeno izkrcavanje na O. Braču kod Pučišća i istočno Povinja¹² (11 i 17 km j. Omiša).
12. I. na O. Šolti slomljen jači nepr. otpor na visovima s. od s. G. Sela (19 km j. z. Splita) i 13. I. zauzet cijeli otok.¹³

13. I. oko 30 nepr. zrakoplova bombardiralo postave oko Marine i Rogoznice (36 i 26 km z. Splita) (izv. gl. rav. za jav. red i sig.).

Osobitosti:

12. I. predali su se dobrovoljno u Kutini 2 naoružana partizana.

12. I. u području 18 km j. Zagreba uhićeno (po Nijemcima) 100 sumnjivih osoba.

Događaji na prugama:

Na pruzi Brod—Striživojna-Vrpolje 13. I. između ž. p. D. Vrba i Sl. Brod part.¹⁴ presjekli 15 b. b. stubova i b. b. vodova.

⁸ Vidi dok. br. 80.

⁹ Odnosi se na Prvu brigadu Devetnaeste divizije (Peta dalmatinska brigada). Vidi dok. br. 56.

¹⁰ Aktivnost naših jedinica porasla je povratkom na ovo područje jedinica Devetnaeste divizije. Vidi dok. br. 56.

¹¹ Pritisak na Livno vršile su tada jedinice Devete divizije. Vidi dok. br. 135.

¹² Na Brač su se iskrcali dijelovi 738 puka njemačke 118 lovačke divizije, poslije povlačenja dijelova Dvanaeste brigade Dvadeset šeste divizije i Bračko-šoltanskog NOP odreda. Vidi dok. br. 15/1—7, 16/1—7 i 17/1—7, k. 2036 i 1/3, k. 73 A u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹³ Šolti su branili dijelovi Četvrtog bataljona Dvanaeste brigade i Drugog bataljona Bračko-šoltanskog NOP odreda. Vidi dok. br. 13/1—7, k. 2036 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹⁴ Iz sastava Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 83.

Na pruzi Caprag—Sunja noću 14/15. I. između ž. p. Sunja i Brđani Krajiški part. su na 2 mjesta prekinuli želj. prugu.

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odje'a
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR.

162

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 16 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JE DINICA NOV I PO HRVATSKE NA HRASTOVICU, GORE, NARTU I BORBAMA KOD LOVSKE, GENERALSKEG STOLA, OGULINA, LIČKOG OSIKA I NA OTOKU BRACU¹

Vojnička tajna

16. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 16/44.

(po podatcima primljenim 16.1.1944 godine do 9 sati)

Podr. Samobora: 15.1. u borbi kod Okić Grada i Plešivice (6 km j. i 9 km j.z. Samobora) part. su imali 16 mrtvih². Vlastitih gubitaka nije bilo.

Podr. Petrinje: 14.1. part.³ ušli u s. Hrastovica (5 km j. Petrinje).
15.1. cio dan uz manje prekide part.⁴ napadaju Gore (7 km j.z. Petrinje), tukući ovu topničtvom i teškim pješ. oružjem.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/124—125.

² U ovim borbama protiv dijelova 846 grenadirskog puka 392 legionarske divizije učestvovala su dva bataljona Zumberačkog NOP odreda i jedan batajlon Omladinske NO brigade „Jože Vlahović“. O rezultatima borbe vidi dok. br. 120.

³ i ⁴ Odnosi se na jedinice Sedme divizije. Vidi dok. br. 80.

- Podr. Bjelovara:* 13.1. odbijen napadaj part. na uporište Narta (8 km j.z. Bjelovara).
- Podr. Grubišnog Polja:* 14. I. naše topništvo nanijelo je part. kod M. Peratovice (5 km s.i. Grubišnog Polja) 33 mrtva ili ranjenih⁵.
- Podr. Lipika:* U borbi kod s. Lovske 4.1. (9 km z.j.z. Lipika) part.⁶ su imali 40 mrtvih (1 komesar) a 8.1. 5 mrtvih i 15 ranjenih⁷.
- Podr. Karlovca:* 15.1. razviđačke čete iz Karlovca upućene u smjeru Ozalj—Krašić (15 km s.z. i 18 km s.s.z. Karlovca) imale su u borbi 4 vlastita mrtva i 6 ranjenih. Neprijateljski gubitci nepoznati.
- Podr. Ogulina:* U borbama 4 km j.z. od Generalskog Stola part.⁸ su imali 9 mrtvih.
15. I. pojačanja upućena Ogulinu naišla su Na Vrelu, a osobito kod Tounja (4 km i. i 8 km i.j.i. Ogulina) na jak neprijateljski odpor⁹.
- Podr. Gospića:* 13.1. nepr. potpomognut topništvom tvrdokorno brani Lički Osik¹⁰ (7 km s.s.i. Gospića). Krilni napadaj part. na njemač. bojnu skupinu odbijen je.
- Podr. Sušaka:* 14.1. napadnut vlak između Škrljeva i Meje (5 i 11.5 km i. Sušaka), nakon što je eksplodirala mina na pruzi. Zarobljena 4 njemačka vojnika, a više ih je ranjeno. Vlak opljačkan.
- Podr. Livna:* 13.1. u borbi jugoistočno i sjeverozapadno od Livna part.¹¹ su imali 95 mrtvih, 7 zarobljenih (4 partizanke) i 3 prebjegla.

⁶ Prema izvještaju Zapadne grupe NOP odreda, Bilogorski NOP odred, koji je djelovao tada na tom području, nije imao takve gubitke. Vidi dok. br. 70.

⁸ Borbu kod Lovske i Subocke 4 siječnja vodili su dijelovi Posavskog i Daruvarskog NOP odreda. Ukupni gubici ovih jedinica bili su 2 mrtva i 2 lakše ranjena. Opširnije o tome vidi dok. br. 38 u ovoj knjizi i dok. br. 1/1—23, k. 58 u arhivi Vojnog historiskog instituta.

⁷ U borbama u selu Korita (6 km zapadno od Lipika) učestvovali su dijelovi Čehoslovačke NO brigade „Jan Žižka“, koji tada nisu imali gubitaka. Vidi dok. br. 51.

⁹ Odnosi se na jedinice Osme divizije. Vidi dok. br. 81.

⁸ Vidi dok. br. 81.

¹⁰ Vidi dok. br. 91 i 102.

¹¹ Vidi dok. br. 135.

- Podr. Šibenika:* 12.1. protjerani su pristali part. čamci 14 km j.i. Šibenika, a poduzetim razviđanjem 13.1. u istom području naišlo se na jači neprijateljski odpor.
- Podr. Knina:* Sa područja j.z. Knina part.¹² su se 13.1. povukli u područje Kistanja (20 km j.z. Knina).
- Podr. Obale:* 13.1. odbijen napadaj part. na Biograd n/m.
- 13.1. zauzeto je na O. Braču pod slabijim nepr. odporom Selca, Pražnica i G. Humac¹³ (20 km j. i., 14 km j. i 15 km j.j.i. Omiša).

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 15.1. osobni vlak naišao na minu¹⁴.

Istog dana između Karlovca i Rečice (3 km i. od Karlovca) osobni vlak naišao na minu¹⁵. Stroj uništen. Žrtava nema.

Na pruzi Nova Kapela-Batrina—SI. Brod noću 14/15.1. između ž.p. Nova Kapela-Batrina i Oriovac eksplozijom mina oštećena ž. pruga.

Na pruzi Nova Kapela-Batrina—Pleternica noću 12/13.1. oštećena pruga između ž.p. Pleternice i Ratkovice, te između ž.p. Ratkovice i Dragovci. Uništena pruga u dužini od oko 40 metara¹⁶.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operat. odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

¹² Vjerovatno dijelovi Devetnaeste divizije. Vidi dok. br. 61.

¹³ Vidi dok. br. 161 i 167.

¹⁴ i ¹⁵ Mi_{nu} postavili diverzanti iz sastava Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹⁶ Prugu su uništili dijelovi Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 83.

BR. 163

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 17 SIJEČNJA 1944 GOD. O BORBAMA VODENIM PROTIV JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA ŽUMBERKU, KOD SLAVONSKOG BRODA, OGULINA, GOSPIĆA, LIVNA I ŠIBENIKA¹

Vojnička tajna

17.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 17/44.

(po podatcima primljenim 17.1. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Zlatara:* Prikupljanje part.² u području s.z. Zlatara sa namjerom da navodno 17.1. ponove napadaj na Zlatar.
- Podr. Jastrebarskog:* 15. 1. u borbi u području Horvati—Galgovo—Plešivica—Jastrebarsko (11 i 12 km s.i. i 6 km s. Jastrebarskog) poginulo je 16 part. (brojano). Plien: 3 puške i 1 konj sa opremom. Vlastitih gubitaka nije bilo.
- Podr. Popovače:* 13.1. upala je jedna banda od 15 part. u bolnicu u Popovači i izvršila pljačku.
- Podr. Grubišnog Polja:* Noću 10/11.1. straža želj. osiguranja postaje Česma (11 km z.s.z. Grubišnog Polja) poslie borbe sa nadmoćnim part. povukla se, uz 3 vlastita zarobljena, u smjeru Vel. Grđevca (11 km s.z. Grubišnog Polja).
- Podr. Broda:* 15.1. podhvatom iz Sibirja prema s. Slatinik (14 km z.s.z. Broda) uz podporu oklopnog vlaka part.³ su izbačeni iz utvrđenih postava na visovima sjeverno od Slatinika uz 5 mrtvih partizana.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istorisko instituta pod reg. br. 4/126—128.

² Odnosi se na jedinice Trideset druge divizije. One su napale Zlatar 6 siječnja 1944 god. Vidi dok. br. 98, 152, 153, 155, 156 i 157 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Desetog korpusa Glavnom štabu Hrvatske od 5 siječnja 1944 godine.

³ Odnosi se na dijelove Dvanaeste divizije. Vidi dok. br. 50 i 51 u ovoj knjizi i dokumente 6—6, k. 408 i 2/2, k. 882 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

- Podr. Ogulina:* 16.1. upućena pojačanja stigla su u Ogulin⁴.
- Podr. Gospića:* 14.1. odbijeno je više noćnih napadaja na mostobran na r. Lici kod s. Budaka⁵ uz 9 mrtvih i 8 zarobljenih part. Plien: 3 strojnice, 1 bacač, 9 pušaka, streljiva, a 15.1. zauzet je širi mostobran. Široka Kula—Lički Osik—Mašaluk (7 km i., 7 km s.i. i 7 km s. Gospića). U toku je podhvat prema Perušiću⁶ (11 km s. Gospića).
- Podr. D. Lnrtrn-* 14.1. u podhvat razviđanja u području G. Lapac—D. Suvaja (18 km j.i. D. Lapca) part. su imali 5 mrtvih i 1 zarobljenog.
- Podr. Livna—Tomislav Grada:* 14.1. razviđanjem iz Livna naišlo se na slabije part. skupine u području 5 km s.z. Livna⁷, a u području Tomislav Grada⁸ utvrđeno je da su part. posjeli visove 9 km s. i 4 km j.z. Šujice (14 km s.s.z. Tomislav Grada).
- Podr. Obale:* 14.1. odbijen napadaj part. na Pirovac⁹ (20 km s.z. Šibenika).
U području Biograda n/m i Pirovca i nadalje se vrši prikupljanje partizana.
14.1. na o. Hvaru svjetlometni znaci i detonacije.
Posljedci podhvata na o. Braču¹⁰ 14.1.: Zauzeto je mjesto Bol (20 km j. Omiša) poslije borbi, koje su se vodile na visovima 3 km s. od mjesta.
Iznenadno je izvršeno iskrcavanje bez nepr. otpora kod luke Milne i Bobovišća (23 i 21 km j.z. Omiša). Visovi sjeverno i j.i. Bobovišća posjednuti od neprijatelja.

⁴ Vidi dok. br. 74 i 81.

⁵ i « Vidi dok. br. 102.

⁷ Vidi dok. br. 135.

⁸ Duvno

⁹ Prema izvještaju Devetnaeste divizije napad na Pirovac izveden je 10. siječnja. Vidi dok. br. 56.

¹⁰ i ¹¹ Opširnije o tome vidi dok. br. 173, 174 i 179 u ovoj knjizi i dok. br. 13/1-7, 14/1-7, 15/1-7, 16/1-7, 17/1-7, k. 2036 u arhivi Vojnog historiskog instituta.

Luke i ceste na o. Braču jako razorene i zaprekama providene. Po svemu sudeći neprijatelj je po predviđenoj osnovi napustio o. Brač¹¹.

Neprijateljski gubitci u podr. Jadranske obale u posljednja 2 dana iznose 423 mrtva (brojano), 55 zarobljenih. Plien: 24 strojnice, 6 bacača, 1 protuoklopni top, 4 protuzrak. topa, 8 protuoklopnih pušaka, 312 pušaka, 8 krugovala, 1 ve'iki krugovalni uređaj, 4 agregata, puno streljiva i opreme.

Djelat, vlast, zrakopl.: Uslied lošeg vremena nije radilo.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 15.1. između ž. p. Turopolje i Lekenik putnički vlak naišao na minu¹². 1 kola izkliznula. Žrtava nema.

Na pruzi Nova Kapela-Batrina—SI. Brod 15.1. između ž.p. Slobodnica i SI. Brod part. oštetili prugu.

Na pruzi Dugo Selo—Banova Jaruga 15. I. između ž.p. Moslavina Popovača—Kutina naletio je teretni v^k na minu. Pojednosti nedostaju.

Na pruzi Dugo Selo—Križevci 15.1. između ž.p. Vrbovec i Gradec putnički je vlak naletio na minu. 4 kola i stroj izkliznuli. Broj žrtava dosada nepoznat.

K. Br. D. I. 17/44

Na pruzi Nova Kapela-Batrina—Pleternica noću 14/15.1. između ž.p. Dragovci i Ratkovice razorena želj. pruga u dužini od 2 km, a između ž.p. Ratkovice i Sulkovac u dužini 2 km. Postaja Sulkovac zapaljena¹³.

Na pruzi Zabok—Krapina noću 15/16.1. između ž.p. Sv. Križ-Začretje i Velika Ves porušena pruga u dužini 150 metara, miniran 1 propust i posječeno više b.b. stubova.

¹² Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹³ Diverziju izvršili dijelovi Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 83.

Na pruzi Karlovac—Vojnić 15.1. između
ž.p. Karlovac i Rečica teretni vlak naišao na
minu¹⁴. Izkliznuo stroj i 1 kola.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operat. odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR. 164

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DO-
MOBRANSTVA OD 18 SIJEČNJA 1944 GOD. O PRIKUPLJA-
NJU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU ZLA-
TARA I SISKA I O BORBAMA KOD VARAŽDINBREGA,
GOSPIĆA, DONJEG LAPCA, ZLOBINA I ŠIBENIKA¹**

**Vojnička tajna
18. I.**

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 18/44

(po podatcima primljenim 18. I. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Varaždina:* 16. I. u borbi kod Varaždinbrega (9 km
j. i. Varaždina) ubijeno 35 partizana bez vla-
stityh gubitaka.²
- Podr. Zlatara:* 17. I. Zlatar ponovno obkoljen jačim sna-
gama.³ Pojednosti manjkaju (izv. logornika
Zlatar).
- Podr. Siska:* Prikupljanje jačih part. snaga (navodno
1.000 ? — Talijana i Slovenaca) u području
sjeverno od Siska.⁴

¹⁴ Miniranje izvršili diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/129—130.

² Vidi dok. br. 98.

³ Vidi primjedbu br. 2 uz dok. br. 163.

⁴ Vjerovatno se misli na Četrnaestu slovenačku diviziju koja je u toku siječnja vršila pokret pravcem Sulnor—Vivodina—r. Sava—Čazma—Kalnik—Ivanščica—Klanjec—Štajerska. Vidi primjedbu br. 6 uz dok. br. 120. Na području Siska ova se divizija nije zadržavala.

Noću 16/17. I. odbijen napadaj part. na Mošćenicu i Pračno⁵ (6.5 km j. i 2 km z. Siska).

Podr. Virovitice: 15. I. part. skupina (navodno 50% Talijana) uzpjeseo napadnuta iz zraka po Nijemcima u Špišić Bukovici⁶ (5 km s. z. Virovitice).

Podr. Gospića: 15. I. poslije jakog nepr. otpora odbačeni su part. uz 15 mrtvih i 6 zarobljenih sa područja 10 km z. od Gospića. Prema tragovima krvi cieni se da je nepr. imao više od 50 gubitaka.⁷

16. I. zauzet Perušić⁸ (11 km s. Gospića) i u toku je dalje napredovanje u sjevernom smjeru. Zarobljena 2 part.

Podr. Petrinje: 15. I. part.⁹ se sa područja južno Gora (7 km j. z. Petrinje) povlače u jugozapadnom smjeru.

Podr. Bihaća: Vaganac (16 km s. z. Bihaća) posjednut od neprijatelja.

Podr. D. Lapca: 15. I. u području j. i. D. Lapca part. su u borbi imali 24 mrtva.

Podr. Obale: Zauzeće O. Brača i Šolte¹⁰ oduzete su neprijatelju mogućnosti obskrbljavanja preko mora i mogućnosti lakog izkrcavanja na kopno.

15. I. čule su se ponovo jače detonacije na O. Hvaru. Predmieva se da neprijatelj vrši rušenja u svezi sa pripremanjem svog odlaska sa O. Hvara.¹¹

⁵ Jedan batajlon Druge NOU brigade Sedme divizije fingirao je napad na ova sela. Vidi dok. br. 80.

⁶ U Špišić Bukovici nalazili su se dijelovi Bilogorskog NOP odreda. Talijana nije bilo. Vidi dok. br. 70.

⁷ i ⁸ Vidi dok. br. 91 i 103.

⁹ Vidi dok. br. 80.

¹⁰ Vidi dok. br. 160, 161, 162 i 163.

¹¹ Po naređenju Vrhovnog štaba NOV i PO Jugoslavije, 18 siječnja napustili su Hvar: Četvrti pomorski obalski sektor sa cjelokupnim ljudstvom i Jedanaesta NO brigada Dvadeset šeste divizije. Jedna četa Trećeg bataljona ove brigade zadržana je na Otoku do 20 siječnja sa zadatkom prikupljanja zaostalih boraca i izbjeglica. Vidi dok. br. 13/2, k. 2072 i 19/1—7, k. 2036.

U području 7 km j. i. Vrgorca (30 km i... i. Makarske) razpršena je slabija part. skupina. 1 skladište odijela i streljiva uništeno. 15. I. napadaj part. na naše postave kod s. Zlobina¹² (16 km s. i. Kraljevice). Posljedak nepoznat.

Djelat, vlast, zrakopl.: Usled lošeg vremena nije moglo raditi.
Djelat, nepr. zrakopl.: 12. I. neprijateljski zrakoplovi napali naš brod u Prokljanskom Jezeru (8 km s. s. z. Šibenika).

13. I. u Šibeniku napadnuti vojni objekti strojničkom vatrom i manjim bombama, bez većeg učinka.

Osobitosti: 16. I. part. su iz sela Odra, Hrašće, Vel. i M. Mlaka (6,5, 5,4 i 8,5 km z. Vel. Gorice) odveli sve mužkarce od 15 godina starosti J sve dobre konje (prisilno novačenje).

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Karlovac—Ogulin noću 15/16. 1. između ž. p. Mostanje i Duga Resa eksplodirale 3 mine. Pruga oštećena.¹³

16. I. između istih postaja naišao je oklopni vlak na minu. 2 kola izkliznula.

Na pruzi Pleternica—Našice noću 13/14. I. part.¹⁴ su između ž. p. Pleternice i Ciglenika razorili želj. prugu u dužini 1 kilometar.

Na pruzi Gabela—Hum 12. I. između ž. p. Diklići i Poljice izkliznuo teretni vlak sa strojem i 2 kolima.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda.
Pročelnik operat. odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

¹² Neprijateljske položaje kod Zlobina napadala je Deseta brigada Osamnaeste (slovenačke) divizije. (Podatak iz arhive Muzeja NOB u Ljubljani, izvještaj Osamnaeste divizije Štabu Glavnog poveljstva NOV i PO Slovenije od 5 i 15 siječnja 1944 godine.)

¹³ Prugu su minirali diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹⁴ Iz sastava Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 83.

BR. 165

**IZVJEŠTAJ ŽUPSKE REDARSTVENE OBLASTI KARLOVAC
ZA 18 SIJEČANJ 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I
PO HRVATSKE NA VODOVOD U BORLINU, MUNICIJSKI
MAGAZIN U GORNJEM DUBOVCU I NA DIJELOVE 392 LE-
GIONARSKJE DIVIZIJE U DRAGANIČIMA¹**

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
ŽUPSKA REDARSTVENA OBLAST
KARLOVAC.

Broj: Taj. 129/44.

Karlovac, dne 19. I. 44.

Predmet: Dostava dnevnog izvješća
za dan 18. I. 44.

- 1.) GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST
— ZAGREB
Na ruke glavnog ravnatelja (3 komada)
- 2.) GLAVNOM ZAPOVJEDNICTVU REDARSTVENE STRAŽE —
ZAGREB
Na ruke zapovjednika
- 3.) MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA — ZAGREB
Na ruke dr. Bauera
- 4.) USTAŠKOM LOGORU GORA — PRIGORJE — ZAGREB
- 5.) VELIKOJ ZUPI POKUPJE — KARLOVAC
- 6.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — PETRINJA
- 7.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — BIHAĆ
- 8.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — OGULIN

Prema nalogu M.U.P. — Glavnog ravnateljstva za javni red i sigurnost br. 205892/43, od 2. XI. 1943, podnosi se izvješće o položaju za dan 18. siječnja 44, kako slijedi:

1.1 PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA

a.) *Djelovanje i rad komunističke partije:* Tokom dana nije zamećeno djelovanje i rad komunističke partije.

b.) *Djelovanje odmetnika:*

1.) *Kotar Karlovac:*

U noći 18 na 19. o. mj. oko 19.15 sati napali su odmetnici gradski vodovod na Borlinu i municijski magazin u Gornjem Dubovcu.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 17/6, k. 159.

Pojačanjem ustaša III stajaćeg zdruga, pucnjava je prestala u 20.30 sati.

Dana 18. siječnja o. g. oko 0.1 sati napali su odmetnici njih oko 500 ljudi njemačke legionarske postave u selu Draganići.² Žestoka borba trajala je od 0,6 sati i tada su odmetnici odbijeni i povukli su se u pravcu Krašića, 10 kim. s. z. od Draganića od kuda su i došli.

Kod legionara kojih je bilo oko 100 momaka gubitci su sliedeći: 2 njemačka vojnika su poginula, 1 legionar je ranjen, 10 legionarskih konja je poginulo, a 3 su odmetnici živa uhvatili i odveli sobom. Osim toga pala je u ruke odmetnika jedna njemačka ambulanta koja se nalazila u jednoj seoskoj kući.

Gubitci na strani odmetnika nijesu poznati. Na mjestu borbe nađena je samo jedna lješina poginulog odmetnika, dočim su druge ranjene i poginule odmetnike, oni sami odvukli sa sobom kod povlačenja.

Sa područja ostalih kotareva njesu stigli nikakovi izvještaji.

c.) *Djelovanje i rad bivših političkih stranaka:* Tokom dana nije zamiečno djelovanje i rad bivših pol. stranaka.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

REDARSTVENI UPRAVITELJ:
(VERHASZ)
Verhasz

(M.P.)³

PRIJEM POSTE
Prim. dne ~~22. I. 1944~~
Red. broj knjige

² Dijelove 846 grenadirskog puka 392 legionarske divizije u Draganićima napala je Omladinska NO brigada „Jože Vlahović“. Opširnije o tome vidi dok. br. 120 u ovoj knjizi i Istorijat 392 legionarske divizije u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 39/14, k. 18.

³ Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

BR. 166

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 19 SIJEČNJA 1944 GOD. O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I PO HRVATSKE KOD KRIŽEVACA, SLAVONSKE POŽEGE I DONJEG MIHOLJCA¹

Vojnička tajna

19. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 19/44

(po podatcima primljenim 19. I. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Križevaca:* 16. I. u području Križevaca poginulo 8, a zarobljeno 10 partizana.
- Podr. Ivanić Grada:* 16. I. jedna naša obhodnja želj. osiguranja iznenadila je 1 km z. Ivanić Grada part. i zaplenila 20 kgr. eksploziva i 2 strojopuške.
- Podr. Okučana:* Noću 15/16. I. razpršena je part. skupina kod s. Bogičevci (6 km j. i Okučana).
- Podr. Virovitice:* Ponovno prikupljanje part.² u području zapadno Virovitice.
- Podr. Požege:* U borbi kod s. Jaguplje³ (6 km z. Požege) part. su imali 5 mrtvih. Plien: 5 pušaka. Vlastiti gubitci: 1 ranjen.
- Podr. Broda:* Prikupljanje jačih part. snaga (navodno 2500 — 12. part. nazovi divizija) u Području Broda—Požege i Nove Kapele-Batrine⁴.
- Podr. D. Miholjca:* 15. I. u borbi kod s. Kapelna (9 km j. z. D. Miholjca) kojom je prilikom pucano i iz kuća imali smo 11 mrtvih, 7 ranjenih i 7 nestalih (ustaša). Neprijateljski gubici nepoznati⁵. Kao odmazda zapaljeno je ovo selo.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog historiskog instituta pod reg. br. 4/131—132.

² Riječ je o dijelovima Bilogorskog NOP odreda. Vidi dok. br. 70.

³ Borba je vođena 13 siječnja između jedne čete Požeškog NOP odreda i Ustaške „udarne“ bojne. Vidi dok. br. 83.

⁴ Dvanaesta divizija (bez Čehoslovačke NO brigade „Jan Žižka“) vršila je tada diverzije na komunikaciji Zagreb—Beograd. Vidi dok. br. 50, 51, 61 i 65.

⁵ Zasjedu je postavila Podravska četa. Opširnije o tome vidi dok. br. 83.

Podr. Siska: Prikupljanje part.⁶ u području Gora (7 km j. z. Petrinje) i Petrinje.

Podr. Karlovca: Noću 16/17. I. napadaj part. na Karlovački vodovod odbijen bez gubitaka.

17. I. ubijena su 3 partizana kod visa Štrekovca (5 km j. i. Karlovca).

Podr. Gospića: 16. I. part. prepad na naš obokrbni povoz u području 23 km j. i. Gospića odbijene, uz 7 mrtvih i 17 prebjeglih partizana.⁷

Podr. Zadra: 16. I. odtarećana je po Nijemcima obkoljena ustaška posada jednog uporišta 12 km i. Zadra.

Podr. Obale: Neprijateljski pokreti na istočnom dijelu O. Hvara.⁸

16. I. odstranjene su mine u lukama i na cestama O. Brača. Zaplijenjen 1 jedrenjak i zarobljena 3 partizana.

U području Glamoča i Livna poslie odbacivanja neprijatelja, koji je najupornije branio položaje jugoistočno Vagnja (15 km s. z. Glamoča) dostignuta je cesta: Glamoč—Vaganj — i predjel 15 km j. i. Glamoča i 8 km i. Livna.⁹

Djelat, vlast, zrakopl. Usled lošeg vremena nije moglo raditi.

Djelat, nepr. zrakopl.: 16. I. neprijateljski zrakoplovi jače napali Zadar, a slabije Šibenik, a 17. I. Omiš. Pojedinosti manjkaju.

Osobitosti: 14. I. po partizanima prisilno novačenje 150 mužkaraca iz s. Bučje, Drenovac i Dragovci (11, 8 i 5 km s. i. Nove Kapele-Batrine).

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak u večer 18. I. borba sa odmetnicima između ž. p. Lekenik i Peščenica.

⁶ Odnosi se na jedinice Sedme divizije. Vidi dok. br. 80.

¹ Napad na ovu neprijateljsku autokolonu na cesti Lovinac—Medax izveli su Drugi i Treći bataljon Treće brigade Devetnaeste divizije. Opširnije o tome vidi dok. br. 99.

⁸ Vidi primjedbu br. 11 uz dok. br. 164.

⁹ Opširnije o tome vidi dok. br. 135.

Na pruzi Zagreb—Dugo Selo 18. I. između ž. p. Sesvete i Čulinec naletio putnički vlak na minu.¹⁰ 2 kola izkliznula. Stroj oštećen. Žrtava nema.

Na pruzi Dugo Selo—Banova Jaruga 18. I. između ž. p. Voloder i Kutina naletio teretni vlak na minu. 3 kola izkliznula.

Na pruzi Križevci—Bjelovar 18. I. prekinut promet jer su part. porušili želj. prugu između ž. p. Sv. Ivan Zabno i Rovišće.

Na pruzi Zabok—Krapina noću 17/18. I. između ž. p. Sv. Križ-Začretje i Krapina porušena pruga u dužini 300 metara.

Na pruzi Zabok—Zlatar Bistrica porušena pruga između ž. p. Bedekovčina i Zlatar

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

¹⁰ Minu su postavili diverzanti Trećeg diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

BR. 167

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 20 SIJEČNJA 1944 GOD. O BORBAMA VODENIM PROTIV JEDINICA NOV I PO HRVATSKE KOD SVIBOVCA, KUTINE, BRODA, KARLOVCA, OTOČCA, OBROVCA I GALE¹

Vojnička tajna
20. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 20/44

(po podatcima primljenim 20. I. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Zagreba:* Noću 18/19. I. part. upali u naselje Kajzerice i Podbrežje (kod Savskog Mosta) i sobom odveli 1 red. stražara i 1 narednika sa 1 puškom.
- Podr. Varaždina:* Prikupljanje part. u području južno Varaždina sa namjerom napadaja na Varaždinske Toplice.²
Noću 16/17.1. postrojbe P.T.S. ušle u Svibovec (15 km j. i. Varaždina). Poginulo 19, a zarobljeno 5 partizana (izv. gl. rav. za jav. red i sig.).
- Podr. Ivanić Grada:* Noću 16/17.1. 2 km od Ivanić Grada spriječeni su partizani u postavljanju mina na želj. prugu. Plien: 1 puška i 30 kgr. eksploziva.
- Podr. Kutine:* 18. I. u borbi kod s. Čaire (8 km s. Kutine) poginulo je 16 a ranjeno 8 partizana. Vlastiti gubitci: 2 mrtva, 3 ranjena i 2 nestala.
- Podr. Broda:* 17. I. odbijen napadaj partizana³ u području 5 km. s. i. Broda, uz 43 mrtva partizana.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/133—134.

² Na ovom području nalazili su se tada dijelovi Trideset druge divizije i Kalnički NOP odred. Napad na Varaždinske Toplice nije tada pripreman. Vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa od 7 veljače i izvještaj Trideset druge divizije od 19 veljače 1944 godine.

³ Odnosi se na Osamnaestu NO brigadu, koja je u tom napadu imala 4 mrtva i 9 ranjenih. Vidi dok. br. 65.

- Podr. Karlovca:* Noću 18/19. I. u borbi kod Novi Grada (7 km z. Karlovca) ubijen 1, a ranjeno 7 partizana. Plien: 1 strojopuška i 3 puške.
- Podr. Gospić—Otočac:* 17. I. poslije borbi na visovima s. Perušića nastavljen je podhvat prema Otočcu i 18. I. u večer njemačke čete⁴ ušle su u Otočac bez jačej neprijateljskog otpora. Neprijateljski stožer i dielovi iz Otočca prebacili su se u Srednju Goru (10 km z. j. z. Udbine).
- Podr. Zadra:* 17. I. u području iztočno Zadra živahna djelatnost part. razviđačkih dielova.
- Podr. Petrinje:* 17. I. odbačena je jača skupina part. od Gora (7 km j. z. Petrinje) prema jugu, uz 18 mrtvih partizana.⁵
- Podr. Sinja:* 16. I. u borbi kod Obrovca i s. Gala⁶ (o km s. i. i 7 km i. s. i. Sinja) vlastiti gubitci: 3 mrtva, 3 ranjena i 6 nestalih. Neprijateljski gubitci nepoznati.
- Podr. Obale:* Prema izjavama zarobljenika u lukama na O. Hvaru part. su položili mine. Uslied pravovremenog napuštanja O. Brača nepr.⁷ je imao manje gubitke. Među mrtvima nalazi se 1 komesar.⁸ Plien: 1 motorni brod, 1 težka strojnica, 3 bacača i 1 top uništen. 17. I. potopljena su 2 motor, jedrenjaka i zarobljena 4 part.
- Djelat, vlast, zrakopl.:* Uslied lošeg vremena nije radilo.
- Djelat, nepr. zrakopl.:* Saznaje se da je prilikom bombardiranja Makarske (11. I.) potopljen 1 njemački ratni brod i 1 jedrenjak. 17. I. nepr. zrakoplovi bombardirali Gradac i Supetar (23 km z. s. z. Metkovića i 16 km j. i. Splita — na O. Braču).

⁴ Dijelovi njemačke 114 lovačke divizije. Vidi dok. br. 46 i 91.

⁵ Vidi dok. br. 80.

⁸ Napad na ova mjesta izvela je Deseta NO brigada Dvadesete divizije. Vidi dok. br. 25—3, k. 1032 II. u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

⁷ Vidi primjedbu br. 12 uz dok. br. 161.

⁸ Mate Cepernić. Prilikom obilaska jedinica na motorkotaču uhvaćen je od Nijemaca i ubijen.

Osobitosti: Noću 17/18. I. part. su iz s. Obrež (4.5 km j. i. Hrv. Leskovca) odveli 35 mužkaraca.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 19. I. između ž. p. Lekenik i Greda naletio je putnički vlak na minu.⁹ Oštećena 1 želj. tračnica i 22 praga. Žrtava nema.

Na pruzi Novska—Nova Kapela-Batrina 19. I. između ž. p. Novska i Rajić napadnut je putnički vlak puščanom i strojopuščanom vatrom.¹⁰ Oklopni vlak povukao je garnituru u Novsku. Ima 9 ranjenih.

Na pruzi Brod—Striživojna-Vrpolje 18. 1. između ž. p. Garčin i Andrijevci nastupio je prekid prometa. Kvar je popravljen i promet uzpostavljen.

18. I. nepr. zrakoplovi napali luku Ploče. Tom prilikom uništili 1 teretna kola a 2 oštetili. Drugi kolosjek je onesposobljen.

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operat. odjela
glav. stožer, podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

⁹ Mine su postavili diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹⁰ Napad na vlak izveo je Posavski NOP odred. Vidi dok. br. 133.

BR. 168

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 21 SIJEČNJA 1944 GOD. O BORBAMA VOĐENIM PROTIV JEDINICA NOV I PO HRVATSKE KOD OTOČCA I LIVNA¹

**Vojnička tajna
21.1.**

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 21/44.

(po podacima primljenim 21. I. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Zagreba:* 18.1. razpršena slabija part. skupina u području 12 km j.i. Zagreba.
- Podr. Siska:* 18.1. napadnuta je iz zraka i razbijena part. kolona od 33 vozila u području 28 km s.z. Siska.
- Podr. Bjelovara:* Prikupljanje jačih part. snaga u području 12—18 km j. Bjelovara.
- Podr. Daruvara:* 18.1. djelovanjem teškog pješ. naoružanja odbačena je jača part. skupina² u području 7 km s. Daruvara.
- Podr. Otočca:* Prilikom zauzimanja Otočca³ 18.1. gubitci partizana: 22 mrtva i 30 prebjeglih. Most sjeverno od Otočca neoštećen pao u naše ruke. Na cesti uk'onjeno 50 mina.
- Podr. obale:* Prikupljanje part. u području 20 km i. Zadra. Cestu Zadar—Benkovac—Obrovac drže partizani⁴. Visovi oko Obrovca posjednuti od neprijatelja.
- 18.1. protjerani part. sa područja Skradina (10 km s.s.i. Šibenika).

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/135—136.

² Vjerovatno dijelovi Daruvarskog NOP odreda koji su dejstvovali na tom području. Vidi dok. br. 70.

³ O ulasku jedinica 114 lovačke divizije u Otočac vidi dok. br. 101, 107 i 118.

⁴ Iz sastava Devetnaeste divizije. Vidi dok. br. 56 i 111.

18.1. odpočelo je po predviđenom nacrtu izkrcavanje na o. Hvar⁵. Bez neprijateljskog otpora dostignuti su visovi Kumac (k. 117)—Maslinovik (k. 118)—s. Jelsa i Bogomolje (5 i 3 km s.i., 7 i 30 km i.j.i. Stari Grada — na O. Hvar).

Noću 17/18.1. neprijateljska 3 broda tukli su topničkom vatrom Vela Luku (34 km z. od mjesta Korčule na o. Korčuli).

Podr. između r. G. Vrbasa, G. Lašve i Rame:

Podhvat čišćenja Glamočkog i Livanjskog Polja teče po osnovi⁶. Posljedci podhvata 18.1.:

U području Glamoča poslije slomljenog nepr. protunapadaja dostignuta je visoravan s.z. i jugozapadno Hotkovci⁷ (20 km s.z.s. Glamoča). Neprijatelj je odbačen u s.z. smjeru.

Po dostignuću visova 13 km z.s.z. — 14 km j.z. od Podgreda (12 km s.s.z. Glamoč) produženo je napredovanje obćim smjerom prema Glamoču.

Na istočnom rubu Glamočkog Polja, Priluke (10 km s.z. Livna) i na dijelu ceste (Livno—Priluke) na 5 km širokoj crti j.i. Priluke dodir sa neprijateljem.

Poduzetim podhvatom iz Livna⁸ dostignuti su Kazanci (38 km s.z. Livna) gdje je uzpostavljen spoj sa skupinom, koja južno od Podgreda napreduje prema Glamoču.

Neprijateljski gubitci: 247 mrtvih, 57 prebjeglih i veći broj ranjenih.

Djelat, vlast, zrakopl.: Uslied lošeg vremena nije radilo.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak 20.1. pronađene i uklonjene 2 mine između ž.p. Mraclin i Vel. Gorica, a jedna mina između ž.p. Lenika i Grede.

⁵ Na Hvar su se iskricali dijelovi 738 puka njemačke 118 lovačke divizije. Opširnije o tome vidi dok. br. 164, 166, 167 u ovoj knjizi i dok. br. 113, k. 74 A u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

⁷ i ⁸ Vidi dok. br. 135.

Na pruzi Nova Kapela-Batrina—SI. Brod 20.1. između ž.p. Sibinj i St. Slatinik putnički vlak naletio na minu. 2 kola izkliznula. Žrtava nema.

Na pruzi Brod—Strizivojna-Vrpolje 20. I. između ž.p. Topolje i Andrijevci teretni vlak naletio na minu. Na mjestu eksplozije došao je zatim drugi teretni vlak iz protivnog smjera, koji je zajedno sa prvim napadnut pušćanom i strojopušćanom vatrom⁹. Gu-bitci: 30 ranjenih.

Na pruzi Zagreb—Karlovac 20.1. između ž.p. Zdenčina i Horvati naletio oklopni vlak na minu¹⁰. Iskliznula 2 vagona a 1 oštećen.

Istoga dana između ž.p. Zagreb i Leskovac strojni vlak je naišao na minu. Stroj lakše oštećen.

Na pruzi Bjelovar—Križevci 20.1. između ž.p. Sv. Ivan Zabno i Križevci eksplodirale su 2 mine¹¹ i oštetile prugu.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

⁹ Poslije miniranja na pomenute vlakove otvorili su vatru dijelovi Dvanaeste divizije. Vidi dok. br. 82.

¹⁰ Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog odreda. (Podatak iz arhive Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 2—4, k. 121.)

¹¹ Prugu su minirali diverzanti Trećeg diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

BR. 169

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 22 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA TROJSTVO, I BORBAMA KOD KARLOVCA, GOSPIĆA, OTOČCA, GLAMOČA I LIVNA¹

Vojnička tajna
22.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 22/44.

(po podatcima primljenim 22.1. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Zagreba:* 19.1. u području 6 km s. Sesveta zarobljeno 30 partizana.
- Podr. Varaždina:* 20.1. part. napali teretni samovoz sa ustašama kod Tonimir (2 km s. Varaždinskih Toplica). Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 2 ranjena.
- Podr. Zlatara:* 21.1. razviđanjem iz zraka ustanovljen redoviti život u Zlataru i okolici. Neprijatelj nije primjećen.
- Podr. Križevaca:* 18.1. u borbi kod Glogovnice (8 km s. Križevaca) ubijen 1 part. i zarobljen predsjednik mjestne part. organizacije.
- Podr. Bjelovara:* Noću 20/21.1. napadaj jače skupine Part. (600?) na njem. oruž. uporište Trojstvo (9 km s.i. Bjelovara) odbijen uz 5 mrtvih i 30 ranjenih partizana². Vlastiti gubitci: 1 njem. oruž. ranjen.
- Podr. Kalnika:* Prema neprovjerenom izvješću u toku noći 18/19.T. jedna skupina part. (3.000?) prešla je iz Moslavine preko Sv. Ivan Zabno u Kalnik.
- Podr. Našica:* 19.1. poslie kraće borbe kod Makloševca i Ceremošnjaka (4 km j. i 7 km j.z. Našica) part. se u bijegu povukli prema jugu, uz

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/137—138.

² Neprijateljske snage u Trojstvu napao je Bilogorski NOP odred koji je pritom imao četiri lakše ranjena. Vidi dok. br. 140.

2 mrtva. Prema viestima od 19.1. u Orahovici (18 km z.s.z. Našica) prikupljaju se jače part. skupine³ (navodno 5 brigade?) sa namjerom da napadnu Feričance, Burđenovac (11 i 9 km s.z. Našica) i Našice.

Podr. Broda: 19. i 20.1 kod Ruševa (17 km s. Broda) ubijeno 7 part. i zaplijenjena 2 vozila.

Podr. Karlovca: 19.1. odbačeni su part. kod D. Primišlja (10 km j.i. Karlovca) preko potoka Mrežnice. 21.1. u predjelu s. Stative i Netrečić (7—10. 5 km z.s.z. Karlovca) ubijeno 4 i zarobljeno 4 partizana. Plien: 8 pušaka, X strojopuška, 90 okvira sa nabojima za strojopušku, tvoriva, 1 kuhinja i nešto dinamita engleskog podrijetla. Vlastiti gubici: 4 ranjena.

Podr. Gospića: 19.1. poslie slomljenog jačeg nepr. odpora zauzeta je G. Ploča (21 km j.i. Gospića) uz 6 mrtvih, 1 zarobljenog i 5 prebjeglih partizana. Plien: 1 protuoklopni top, 1 laka strojica, 1 teretni samovoz.

Podr. Otočca: Poslie slomljenog nepr. odpora u području 12 km s.z. Otočca⁴, uzpostavljanje porušenih mostova.

Posljedci podhvata u toku 19.1.:

Naglih prodorom udarile su naše čete kod s. Grkovci (23 km z.s.z. Glamoča) na 1 nepr. skupinu u odstupanju u s.z. smjeru i naniele joj znatne gubitke⁵. Kod s. Grkovaca uzpostavljen je spoj sa vlastitim četama koje nadiru iz Livna⁶.

U području između Livanjskog i Glamočkog Polja nalaze se samo još manje partizanske skupine⁷.

U području Livna 8 km s.s.z. Priluke (10 km s.z. Livna) protjerani su slabiji nepr. razviđački dielovi prema sjeveru.

³ Na području Orahovice prikupljale su se jedinice Dvadeset osmo divizije (Sedamnaesta NOU i Dvadeset prva NO brigada) koje su sa ostalim jedinicama Šestog korpusa NOV Jugoslavije vršile priorem? za napad na Čaglin, Kulu i Poreč. Vidi dok. br. 59, 66, 75, 86, 90, 115, 128, 129, 171, 172, 174, 176 u ovoj knjizi i dok. br. 8—1, k. 1124 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

⁴ Vidi dok. br. 101, 118 i 139.

⁵, * i ⁷ Vidi dok. br. 135.

Podr. Obale:

19.1. slomljen je nepr. odpor u području 13 km s.i. Zadra, uz 14 poginulih partizana.

19.1. vođena je oštra borba sa neprijateljem u području južno od zaliva Grebaštica (13 km j.i. Šibenika). Zaplijenjen 1 motorni čamac.

19.1. oštećena su 3 neprijateljska zrakoplova prilikom napadaja na o. Korčulu.

Poslije izkrcavanja na o. Hvaru⁸ (18.T.) u toku 19.1. očišćen je istočni dio otoka i dostignuto Zastrazišće i područje Grabija (21 km j.z. Makarske i 7 km i. od mjesta Hvara — na o. Hvaru). Čišćenje otoka završeno 20.1. Neprijatelj⁹ je glavnim snagama napustio o. Hvar.

Noću 18/19.1. odbijen napadaj na jedno uporište s.z. Splita.

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršilo razviđanje. Bojne zadaće i prenos tvoriva.

Djelat, nepr. zrakopl.: Na cjelokupnom obalnom području jaka djelatnost nepr. lovačkih bombardera. Potopljena 4 vlastita oboskrbna broda, od kojih 1 u luci Makarske.

Više prelieta po danu i noću na području južno Save.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak noću 21/22.1. između ž.p. Lekenik i Greda eksplodirale su na pruzi 2 mine. Oštećene 4 tračnice.

Na pruzi Novska — Nova Kapela-Batrina 21.1. između ž.p. Novska i Rajić teretni vlak naišao na minu¹⁰. Stroj je teže oštećen izkliznuo sa 2 vagona.

Na pruzi Karlovac—Ogulin noću 20/21. I. između ž.p. Karlovac i Duga Resa eksplozijom 2 mine oštećena pruga u dužini 30 m.

⁸ Opširnije o tome vidi dok. br. 168.

⁹ Vidi primjedbu br. 5 uz dok. br. 168.

¹⁰ Minu su postavili diverzanti Prvog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 145 u ovoj knjizi i dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog historiskog instituta.

.Na pruzi Sunja—Novska noću 21/22.1. između ž.p. Sunja i Staza putnički vlak naišao na minu¹¹. Žrtava nema.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR. 170

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 23 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA OBROVAC, NJIHOVOM ISKRCAVANJU NA OTOK UGLJAN I BORBAMA KOD VARAŽDINBREGA, OTOČCA, KNINA I SINJA¹

Vojnička tajna
23.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 23/44.

(po podatcima primljenim 23.1. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: 21.1. u borbi postrojbi P.T.S. sa part. kod Varaždinbrega (7 km j.i. Varaždina) ubijeno 50 a zarobljeno 11 partizana².

¹¹ Vlak su minirali diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/139—140.

* Južno od Varaždinbrega, na liniji Novi Marof—Oštrice—Ključ, vodila je tada borbu NO brigada „Matija Gubec”. Pod pritiskom nadmoćnijih neprijateljskih snaga Brigada se povukla dijelom snaga prema Mađarevu, a dijelom preko Lužana za Poljanju. Vidi tom V, knj. 24. izvještaj Štaba Trideset druge divizije Štabu Desetog korpusa od 19 veljače 1944 godine.

- Podr. Križevaca:* 19. i 20.1. prikupljanje part. (Slovenskog korpusa³ — navodno 4.000?) u području j.i. i istočno od Križevaca.
- Podr. Jastrebarskog:* 21.1. odbačeni su part. iz područja 10 km s. Jastrebarskog uz 20 mrtvih⁴.
- Podr. Karlovca:* 21.1. poduzetim podhvatom zauzeta su mjesta oko Bosiljeva i s.z. Generalskog Stola⁵ (24 i 22 km j.z. Karlovca). Neprijatelj odstupio u s.z. smjeru.
- Podr. Siska:* 21.1. razviđanjem u području 22 km j.s.z. Siska i 8 km s.z. Kostajnice odbačeni su partizani, uz 3 mrtva i 21 zarobljenog.
- Podr. Virovitice:* 21.1. ubijeno je u području 10 km s.z. Virovitice 5, a zarobljeno 26 partizana⁶.
- Podr. Otočca:* Poslie uzmarka part. se ponovno prikupljaju istočno i j.izt. Otočca i pružaju jači odpor⁷.
- Podr. Knina:* 21.1. razviđanjem naišlo se 11 km z. Knina na jačeg nepr⁸.
- Podr. Sinja:* 18.1. odbijen napadaj part. na Obrovac⁹ (5 km s.i. Sinja) uz 2 mrtva i 1 ranjenog partizana.
21.1. razpršene su jače part. skupine u području 7 km i.s.i. Sinja.
- Podr. Obale:* 21.1. produženo čišćenje i posjedanje o. Hvara i u 0600 sati (21.1.) naše čete ušle u mjesto Hvar¹⁰.
21.1. poslie slomljenog nepr. otpora i odklanjanja cestovnih zapreki ušle su njemač. čete¹¹ u Crikvenicu i Novi.

³ Riječ je o Četrnaestoj (slovenačkoj) diviziji. Vidi primjedbu br. 6 uz dok. br. 130.

⁴ Vidi dok. br. 130.

⁵ Opširnije o tome vidi dok. br. 74 i 81.

⁶ Na ovom području dejstvovao je tada Bilogorski NOP odred. O njegovim gubicima vidi dok. br. 140.

⁷ Riječ je o otporu koji su pružale jedinice Trinaeste divizije prilikom prodora njemačke 114 divizije na pravcu Otočac—Senj—Rijeka. Vidi dok. br. 101.

⁸ Odnosi se na dijelove Devetnaeste divizije. Vidi dok. br. 113.

⁹ Jedan bataijon Osme NO brigade Dvadesete divizije vršio je demonstrativni napad na Obrovac. Opširnije o tome vidi dok. br. 144.

¹⁰ Vidi dok. br. 168 i 169.

¹¹ Iz sastava njemačke 114 lovačke divizije. Vidi dok. br. 101.

21.1. jače nepr. snage izkrcale su se na o. Uljan i obkolile naše posade u Preko i Lukoran¹² (5 i 7 km j.z. Zadra).

Otoci Ošljak i Košara (30 km j.i. Zadra i 8 km j.z. Biograda n/m) posjednuti od neprijatelja. Neprijatelj dovlači nove snage na ove otoke. Pojačanje vlastitih snaga spriječeno je usljed jake nepr. vatre.

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršilo bojne zadaće i prenos tvoriva.

Djelat, nepr. zrakopl.: 21.1. neprijateljski zrakoplovi bombardirali i tukli iz strojnica brodogradilište Splita. Pogođeni razni objekti. Pojednosti nisu javljene.

20. i 21.1. jaka djelatnost neprijateljskih zrakoplova u području r. Neretve i u 4 navrata tukli iz strojnica luku Ploče (18 km z. Metkovića).

21.1. jača bombardiranja Rijeke. Posjedci nepoznati.

21.1. neprijateljski zrakoplovi bacali letake nad Mostarom i okolicom i napali protuzrakoplovnu bitnicu kod s. Bačević (9 km j. Mostara) bez učinka.

Ziva nepr. zrakoplovna djelatnost u području Šibenika i Splita.

Obćenito:

U raznim većim i manjim podhvatima u prosincu i siječnju neprijateljski gubitci iznose: 7.192 mrtva, 3.919 zarobljenih, preko 10.000 ranjenih. Plien: 549 pušaka, 69 strojnica, 11 bacača, 4 topa uništena i zaplijenjena velika količina streljiva i opreme.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zaprešić—Sutla noću 22/23.1. između ž.p. Savski Marof i Sutla teretni vlak naletio na minu. Stroj oštećen. Žrtava nema.

¹² Dvadesetog siječnja izvršio je napad na O. Ugljan Kombinovani odred sastava: nepotpuna četa Sjevernodalmatinskog NOP odreda, jedna desetina Trećeg pomorskog obalskog sektora i 50 skojevaca i terenskih političkih radnika iz Preka. Poslije postignutog djelimičnog uspjeha, jedinice su se morale povući, jer je neprijatelju upućena pomoć iz Zadra. 21/22 siječnja naše su jedinice zaposjele Ugljan, pošto je od neprijatelja napušten (dijelovi 891 puka 264 pješadijske divizije). Vidi dok. br. I/I, k. M II, 6/1891 i 6/4, k. 74 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

Na pruzi Bjelovar—Garešnica—Grubišno Polje 22.1. napadnut teretni vlak kod želj. postaje Kokinac¹³. Vlak vraćen u Bjelovar.

Na pruzi Zabok—Krapina noću 20/21.1. između ž.p. Sv. Križ-Začretje i Krapina porušena pruga u dužini 300 metara.

Na pruzi Zagreb—Brežice 23.1. naišao njemač. teretni vlak na minu 3 km z. od Savskog Marofa. Stroj izkliznuo. Žrtava nema.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR. 171

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 24 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA ČAGLIN I BORBAMA KOD HUMA, BOSILJEVA, KOKINCA, DARUVARA I KNINA¹

Vojnička tajna
24.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 24/44.

(po podatcima primljenim 24.1.1944 godine do 9 sati)

Podr. Varaždina: Prikupljanje jače skupine part. u području južno i jugoiztočno Varaždina sa vjerojatnom namjerom napadaja na Varaždin⁷.

¹³ Napad su izvele jedinice Bilogorskog NOP odreda. O postignutim rezultatima vidi dok. br. 133, 140 i 171 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 12. veljače 1944. godine.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog historiskog instituta pod reg. br. 4/141—142.

² Na području Varaždina nalazile su se tada jedinice Trideset druge divizije. Vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Trideset druge divizije od 19. veljače 1944. godine.

23.1. naišlo se kod s. Huma (22 km j. Varaždina) na jakog neprijatelja³. Vlastito zrakoplovstvo sudjeluje.

Podr. Karlovca: U borbi kod Bosiljeva (9 km s.z. Generalskog Stola) part.⁴ su imali 70 mrtvih i ranjenih i 5 zarobljenih. Plien: veći broj pušaka, 3 strojnice, 3 bacača 1 poljska kuhinja, streljivo i oprema (vidi izv. br. 23).

21.1. u području 11 km z. Karlovca part. su u odstupanju ostavili 4 mrtva, 1 strojnicu, 7 pušaka i 1 poljsku kuhinju.

Podr. Siska: 21.1. prepadom na part. skupinu 8 km s.i. Lekenika ubijeno 6, a ranjeno 5 i prebjeglo 16 partizana.

Podr. Bjelovara: 22.1. posada razvidnog vlaka prihvatila borbu sa part. kod s. Kokinca⁵ (8 km j.i. Bjelovara). Vlastiti gubitci: 5 mrtvih i 7 ranjenih. Neprijateljski gubitci nepoznati. Protumjerama part. su razpršeni.

22.1. izbačeni su part. iz Kapele (9 km s. Bjelovara), uz 5 mrtvih partizana.

Podr. Daruvara: 22.1. naišlo se kod s. Kreštelovca i Stržanca (13 km z.j.z. i 11 km z.s.z. Daruvara) na jači neprijateljski odpor⁶. Borba je u toku.

Podr. Požege: 22.1. obkoljena posada u Čaglinu (16,5 km s.i. Pleternica) od jačih part. snaga⁷. Upućena su pojačanja za odterećenje Čaglina iz Pleternice i Našica⁸. Snage iz Pleternice naišle su na crti Predolje (459)—Breginec (263) i kod s. Zarilac (8,5 km i., i 8,5 km s.i. Pleternice) na jak nepr. odpor. Istodobno upu-

³ Odnosi se na NOU brigadu „Braća Radić“. Vidi dok. br. 98 i 13C

⁴ Vidi dok. br. 124.

⁵ Opširnije o tome vidi primjedbu br. 13 uz dok. br. 170.

⁶ Otpor je pružio Daruvarski NOP odred. Opširnije o tome vidi dok. br. 140.

⁷ U borbama za Čaglin učestvovala su slijedeće jedinice: Dvanaesta i Dvadeset osma divizija (svaka sa po dvije brigade), Požeški, Diljski i Osječki NOP odred. O rezultatima napada vidi dok. br. 86, 115, 128, 129, 172, 174 i 176.

⁸ Napadnutoj Šestoj ustaškoj bojni u Čaglinu upućena je pomoć iz Požege — dijelovi njemačke 187 rezervne divizije, a sa pravca Đakovo—Našice dijelovi 187 divizije i dijelovi Drugog ustaškog zdruha. Vidi dok. br. 176, 177 u ovoj knjizi i dok. br. 5—1, 17—2, k. 114 i 21—4, k. 728 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

ćena druga skupina dostigla je oko podne s. Šumanovac⁹ (9 km s. Pleternice) odakle dalje napreduje prema Kuli te će pošto uzpostavi spoj sa skupinom koja napreduje preko Ciglenika (10.5 km s.i. Pleternice) i sa snagama upućenim iz Našica¹⁰ koje su dostigle crtu: Lončarski Vis (491)—Gradac—M. Brazda (304) (12, 9 i 10 km j.z. Našica) usredotočenim napadajem napasti partizane kod Čaglina¹¹.

Krugoval VI. ustaške bojne u Čaglinu ne javlja se.

Podr. Našica: 21.1. u području j.z. Našica razpršena je manja skupina part. uz 2 zarobljena i 4 ranjena partizana. Plien: 1 laka strojnica, 1 puška i 1 samokres.

Podr. Broda: 21.1. u borbi 17 km s.i. Broda ubijeno 7 partizana.

Podr. Otočca: 21.1. razviđanjem je ustanovljena jača neprijateljska skupina 6 km s. Otočca (navodno ima 4 oklopna kola)¹².

Podr. Knina: Partizani¹³ se utvrđuju na postavima 8 km z. Knina.

21.1. napadaj na uporište 6 km s. Knina odbijen je.

Podr. Obale: 21.1. pos'ie slomljenog nepr. odpora južno Novog i uklanjanja cestovnih i minskih prepreka dostigla je 1 njemač. skupina¹⁴ Rijeku i Opatiju (Abacija).

⁹ Pravac Pleternica—Dijedina Rijeka, na liniji: Tulnik—Breginec—(trig. 263)—k. 310—Predolje (trig. 450) branila su dva bataljona Osamnaeste NO brigade, a pravac Slavonska Požega—Kula Dvadeset prva NO brigada (bez jednog bataljona). Vidi dok. br. 76.

¹⁰ Pravac Našice—Kula, na liniji Bukova Glava (k. 321)—Sobica (k. 306), branio je jedan bataijon Dvadeset prve brigade i dva bataljona Osječkog NOP odreda. Opširnije o tome vidi dok. br. 66.

¹¹ Vidi dok. br. 115, 128, 129, 174 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 12 veljače 1944 godine.

¹² Sjeverno od Otočca nalazila se Treća NO brigada Trinaeste divizije. Vidi dok. br. 101.

¹³ Iz sastava Devetnaeste divizije. Vidi dok. br. 117.

¹⁴ Riječ je o dijelovima 114 lovačke divizije. Vidi dok. br. 101.

Cesta Senj—Crikvenica osigurana je.

21.1. u zoru povučeno je privremeno uporište na o. Uljanu¹⁵. Saznaje se da je neprijatelj na o. Uljan došao sa o. Visa. Vjerojatna nepr. namjera pokušaj izkrcavanja i napadaja u području Zadra.

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršilo bojne zadaće.

Djelat, nepr. zrakopl.: 20.1. neprijateljski zrakoplovi napah naše brodove u Makarskoj bez učinka.

21.1. Dubrovnik napali nepr. zrakoplovi strojničkom vatrom. Žrtava nema.

22.1. nepr. zrakoplovi napali naše brodove u uvali Saldun (2 km j. Trogira). Jedan pogoden brod se nasukao. 1 mornar ranjen. Saznaje se da je prilikom zračnog napadaja na Rijeku (21.1.) bačeno oko 300 bombi. Uništena dječja tvornica torpeda i tankovi ulja blizu rafinerije, želj. pruga i dosta okolnih zgrada. Šteta velika. Žrtve još neustanovljene, no predmieva se da su malene u omjeru prema napadaju. Požari još traju.

Događaji na prugama:

Na pruzi Banova Jaruga—Lipik 23.1. na stajalištu Brezine—Bujavica eksplodirale 3 mine izpred oklopnog vlaka¹⁶. Stroj i 5 kola uništeno. Žrtve: 4 mrtva i 10 ranjenih (vojne osobe).

Na pruzi Zaprešić—Zabok noću 22/23.1. između ž.p. Luka i Ključ razorena je pruga u dužini 300 metara.

Na pruzi Zagreb—Karlovac 23.1. između ž.p. Zdenčina i Horvati oklopni vlak naletio na minu¹⁷. Žrtava nema.

Na istoj pruzi 23.1. putnički vlak naišao je kod Zorkovca (11.5 km s. Karlovca) na minu¹⁸. Žrtve 1 lakše ranjen.

Izpravak:

U dnevnom izvješću br. 23/44. pod „**obćenito**“ objavljeni broj zaplijenjenog oru-

¹⁵ Vidi dok. br. 170.

¹⁶ Vlak su minirali diverzanti Prvog diverzantskog bataljona, a zatim je na njega izvršio juriš jedan bataljon Posavskog NOP odsada. Vidi dok. br. 133.

¹⁷ i ¹⁸ Mine su postavili diverzanti Drugog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2—4, k. 121 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

žja odnosi se na 2 tjedni poduhvat, dok ukupan plien u mjesecu prosincu i siječnju do 20. I. iznosi: 8 oklopnih kola, 373 strojnice, 7 lake strojnice, 5.856 pušaka, 125 bacača, 64 topa (protuoklopnih, protuzrakopl., gorskih i haubica), oko 130 teretnih samovoza, vrlo velike količine svakovrsnog streljiva i eksploziva (pješačkog, strojničkog, topovskog, ručnih bombi), velike količine raznovrsne opreme među kojom 13 krugovalnin postaja (većih i manjih), veći broj jedrenjaka, 160 čamaca, oko 1500 grla stoke. Od opreme velik dio je engleskog podrijetla. Uništeno nekoliko bolnica i više skladišta sa živežnim namirnicama i tvorivom.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjeⁿa
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR. 172

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 25 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA ČAGLIN I OŠTARIJE I BORBAMA KOD HUMA, DARUVARA, KARLOVCA, LEKENIKA, ŽUTE LOKVE I PRIMOŠTENA¹

Voinička tajna
25.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 25/44.

(po podacima primljenim 25.1.1944 godine do 9 sati)

Podr. Zagreba: 22.1. preduzet je podhvat smjerom Sv. Ivan Zelina—Varaždin. Do sukoba sa jačim

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog historiskog instituta pod reg. br. 4/143—144.

neprijateljem došlo je izt. Huma (7 km 3. Sv. Ivan Zelina). Pojediniosti još nisu javljene².

Podr. Križevaca: 23.1. završen podhvat kod s. Kašine (16 km s.i. Zagreba). Zarobljeno 150 partizana. 20.1. u borbi kod s. Sv. Petar Orehovec (9 km s.z. Križevaca) ranjeno 15 partizana. Neprijatelj se povukao prema G. Rijeci (15 km s.z. Križevaca).

Podr. Daruvara: 23.1. u borbi kod s. Kreštelovca i Strazanca (13 km z.j.z. i 11 km z.s.z. Daruvara) razbijeni part. imali su 38 mrtvih (1 zapovjednik brigade³, 5 časnika i 3 komesara). Plien: 1 strojica, 15 pušaka, 2 samokresa, 2.000 naboja. Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 7 ranjenih (vidi izv. br. 24).

Podr. Pleternice: U poduzetom podhvat u odterećenje Čaglina⁴, 24.1. pojačanja upućena iz Našica dostigla su: rub s. Londžica—s. Paša—s. Podgorje (10 km j.z., 9.5 km j. i 12 km j.i. Našica). Neprijatelj⁵ se iz područja Gradac (9.5 km j.z. Našica) povukao u s.z. i istočnom smjeru. Iz zaplijenjene part. zapoviedi⁶, partizani se imaju prikupiti u području Duzluk (3.5 km j.z. Orahovica) — Orahovica—Zarilac (4.5 km j.z. Kule) — Kula i Poreč (2.5 km j.i. Kule) bez neprijatelja.

Zrakoplovstvo djelotvorno tuče nepr. u području Čaglina.

Dio posade Čaglina (1 častnik i 60 makeda) uzpio se 22.1. probiti u Brod uz 11 ranjenih. Za sudbinu ostatka posade ne zna se⁷.

Po zadnje primljenom izvješću part. su 23.1. u 1300 sati zauzeli Čaglin (njemačko izvješće).

² O ovim borbama vidi dok. br. 108 i 183 u ovoj knjizi i dok. br. 1/22—1, k. 114 a u arhivi Vojnog historiskog instituta.

³ Podatak je netačan. U ovoj borbi nije učestvovala brigada već Daruvarski NOP odred. O njegovim gubicima vidi dok. br. 140.

⁴ O borbama za Čaglin vidi dok. br. 115, 128, 129, 171, 174, 176 i 177.

⁵ Odnosi se na dijelove Dvadeset prve NO brigade i Osječkog NOP odreda koji su bili na pravcu Našice—Kula. Vidi dok. br. 66.

⁶ Vidi dok. br. 100'

⁷ Vidi dok. br. 129 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 12 veljače 1944 godine.

- Podr. Karlovca:* Od 22.1. u toku je podhvat između r. Dobre i Kupe⁸.
24.1. u borbi kod s. Dvorište (18 km s.z. Karlovca) ubijeno je 8 partizana (2 partizanke). 1 part. zarobljen sa oružjem. Plien: 3 puške, 2 samokresa.
- Podr. Ogulina:* 22.1. odbijen neprijateljski napadaj na postav 4 km z. Oštarija.
- Podr. Otočca:* 22.1. neprijatelj je zauzeo odbrambene postave na visovima izt. Otočca.
- Podr. Siska:* 22.1. razviđački diovi naišli su na neprijatelja 7 km s.z. Lekenika.
- Podr. Kostajnice:* 22.1. u području Kostajnice prebjeglo 37 part. (1 častnik) sa oružjem (28 pušaka, 2 stroj osamokresa).
- Podr. obale:* 22.1. zauzet bunker⁹ kod Žute Lokve (14 km i.j.i. Senja). 16 partizana poginulo je (2 komesara). Plien: 2 strojnice, 2 stroj osamokresa, nešto ručnog vatrenog oružja i streljiva.
22. I. neprijatelj i nadalje iskrcava nove snage na O. Uljanu.¹⁰ U području Zadra živilja razviđačka djelatnost partizana.
U borbama u području Primoštena¹¹ od 21. XII. 1943. g. neprijateljski gubitci do sada iznose 111 mrtvih, 176 ranjenih, 3 zarobljena.
- Djelat, nepr. zrakopl:*
23. I. u području Bjelovara letili su nepr. zrakoplovi (vjerojatno obskrbni). Jaka eksplozija koja se je čula u blizini, vjerojatno je posljedak eksplozije bačenog streljiva.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Dugo Selo — Banova Jaruga
24. I. između ž. p. Moslavina-Popovača i Vo-

⁸ Riječ je o „operaciji čišćenja“ koju su na ovom području preduzele jedinice 392 legionarske divizije. Opširnije o tome vidi dok. br. 39/14, k. 18 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

⁹ Dijelovi njemačke 114 lovačke divizije uspjeli su zauzeti k. 572 kod Žute Lokve, ali je ona protivnapadom dijelova Treće NO brigade Trinaeste divizije povraćena. Opširnije o tome vidi dok. br. 101.

¹⁰ Vidi dok. br. 170 i 171.

¹¹ Na području Primoštena borbe su vodile jedinice Grupe NOP odreda za srednju Dalmaciju. Vidi dok. br. 58.

loder brzi vlak naletio na minu. Stroj izkliznuo i 1 putnička kola, 1 ranjen.

Na pruzi Caprag—Sunja 24. I. zaustavljen je brzi vlak u Sunji uslied mine koja je Pronađena kod ž. p. Blinjski Kut. Promet obustavljen.

Pruga Zagreb—Dugo Selo 25. I. između ž. p. Sesvete i Dugo Selo strojni vlak naišao na minu. Pojednosti manjkaju.

Na pruzi Zagreb—Zaprešić 24. I. između ž. p. Vrapče i Podsused teretni vlak naišao na minu. Stroj oštećen, a 2 kola uništena.

Na pruzi Pleternica—Našice part. razorili želj. prugu u dužini 7 km između ž. p. Pleternice i Latinovca.¹²

Na pruzi Bjelovar—Garešnica—Grubišno Polje noću 23/24. I. oštećen most kod ž. p. Kokinac.

(M.P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operat. odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

¹² Prugu su porušili dijelovi Osamnaeste NO brigade sprječavajući na taj način upućivanje pomoći željeznicom napadnutom neprijatelju u Čaglinu. Opširnije o tome vidi dok. br. 75.

BR. 173

**IZVJEŠTAJ ŽUPSKE REDARSTVENE OBLASTI KARLOVAC
ZA 25 SIJEČANJ 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO
HRVATSKE NA ILOVAC, LESKOVAC I NA KOZAKE
U IZIMJU¹**

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
ŽUPSKA REDARSTVENA OBLAST
KARLOVAC.

Broj: Taj. — 195/44. Karlovac, dne 26. siječnja 41.

Predmet: Dostava dnevnog izvješća
za dan 25. siječnja 44.

- 1.) GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST — ZAGREB
Na ruke glavnog ravnatelja (3 komada)
- 2.) GLAVNOM ZAPOVJEDNLCTVU REDARSTVENE STRAŽE — ZAGREB
Na ruke zapovjednika
- 3.) MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA — ZAGREB
Na ruke dr. Bauera
- 4.) PREDSJEDNLCTVU VLADE — ZAGREB
- 5.) USTASKOM LOGORU GORA — PRIGORJE — ZAGREB
- 6.) VELIKOJ ZUPI POKUPJE — KARLOVAC
- 7.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — PETRINJA
- 8.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — BIHAC
- 9.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — OGULIN

Prema nalogu M.U.P. — Glavnog ravnateljstva za javni red i sigurnost br.: 205892/43, od 2. XI. 1943, podnosi se izvješće o položaju za dan 25. siječnja 44, kako sliedi:

I.) PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA

a.) *Djelovanje i rad komunističke partije:* Tokom dana nije zamiečeno jače djelovanje komunističke partije.

b.) *Djelovanje odmetnika:*

1.) *Kotar Karlovac:*

Dana 25. o. mj. oko 21 sat napali su odmetnici na stražu u Ilovcu, iz nepoznate blizine pušćanom i strojopušćanom vatrom. Pucnjava je trajala do 22 sata.

U noći 25. siječnja t. g. napali su odmetnici vodovod na Borlinu, te municijski magazin u Gor. Dubovcu. Pucnjava je trajala do 2.30 sati, kad je stigla pomoć od III stajaćeg sdruga.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 24/6—1, k. 159.

REZERVNA DRŽAVA HRVATSKA
ZUPSKA REDARSTVENA OBLAST
KARLOVAC

4000
24/44
A3C

Broj: Tsj. - 195/44. Karlovac dne 26. siječnja 44.
Predmet: Dostava dnevnog izvješća
za dan 25. siječnja 44.

- 1./GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST - ZAGREB
Na ruke glavnog ravnatelja / 3 komada /
- 2./GLAVNOM ZAPOVEDNICTVU REDARSTVENE STRAŽE - ZAGREB
Na ruke zapovjednika
- 3./MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA - ZAGREB
Na ruke dr. Bauera
- 4./PREDSJEDNICTVU VLADE - ZAGREB
- 5./USTASKOM LOGORU SORA - PRIGOLJE - ZAGREB
- 5./VELIKOM LUPU POKUPJE - KARLOVAC
- 7./ZUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI - FETRIČA
- 8./ZUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI - BIHAĆ
- 9./ZUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI - OSUJEC

Prema nalogu M.U.P.- Glavnog ravnateljstva za javni red i sigurnost br: ZG6892/43, od 2.XI.1943, podnosi se izvješće o položaju za dan 25. siječnja 44, kako slijedi:

1./ PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA

- a./ Djelovanje i rad komunističke partije: Tokom dana nije zabilježeno jače djelovanje komunističke partije.
- b./ Djelovanje odmetnika:

1./ Kotar Karlovački:

Dana 25.o.sj. oko 21 sat napali su odmetnici na strazu u Ilvcu, iz nepoznate blizine puškanom i strojopuščanom vatrom. Pucnjava je trajala do 22 sata.

U noći 25. siječnja t.g. napali su odmetnici vodovod na Berlinu, te municijski magazin u Gor. Dubovcu. Pucnjava je trajala do 23.00 sati, kad je stigla pomoć od III. stajaćeg saruga.

Dana 25. o.sj. tokom dana vršila je jedna ekipa od 20 ustasa obuhvatanje u okolini sela Barilovića, 15 km.j.z. od Karlova. Na večer toga dana u selu Leskovac, 3 km. s.z. od Barilovića bila je ta obkolinja za vrijeme zadržavanja u jednoj seljačkoj kući, gdje je bilo neko veselje obkoljena i napadnuta od jake skupine odmetnika. Razvila se je ogorčena borba, koja je potrajala skoro 2 sata. Partizani su bili nadmoćniji i ustase su se morali probijati kroz neprijateljski obrub. Poginula su 4 ustase, dok ih je 5 ranjeno. Osim toga poginulo je 7 seljaka, a 15 ih je ranjeno. Kuća iz koje se je vodila borba izgorjela je. Od partizana nadjena su na mjestu naredo dvojica ptiva, dok za ostale gubitke nezna se.

2./ Kotar Jastrebarski:

Dana 25. siječnja t.g. napalo je oko 500 odmetnika na cesti u selu Izimlja, 5 km.s.t. od Dragunja, jedan njemačko-konjački odred, koji je išao od Jastrebarskoga prema Dragunju. Dogodilo se je to oko 8.30 sati. Žestoka borba trajala je skoro cijeli sat. Dva nje - mačka vojnika su poginula, 2 ih je ranjeno zarobljeno, i 8 konja je poginulo, osti toga odmetnici su zarobili i dva mala topa, ali su iste

Dana 23. o. mj. tokom dana vršila je jedna skupina od 20 ustaša obhodarenje u okolici sela Barilović, 16 kim. j. z. od Karlovca. Na večer toga dana u selu Leskovac, 3 kim. s. z. od Barilovića bila je ta obhodnja za vrieme zadržavanja u jednoj seljačkoj kući, gdje je bilo neko veselje obkoljena i napadnuta od jake skupine odmetnika. Razvila se je ogorčena borba, koja je potrajala skoro 2 sata. Partizani su bili nadmoćniji i ustaše su se morali probijati kroz neprijateljski obruč. Poginula su 4 ustaše dok ih je 5 ranjeno. Osim toga poginulo je 7 seljaka, a 15 ih je ranjeno. Kuća iz koje se je vodila borba izgorela je. Od partizana nađena su na mjestu nesreće dvojica mrtva, dok za ostale gubitke ne zna se.

2.) *Kotar Jastrebarsko:*

Dana 25. siečnja t. g. napalo je oko 500 odmetnika na cesti u selu Izimju, 5 kim. s. i. od Draganića, jedan njemačko-kozački odred, koji je išao od Jastrebarskog prema Draganićima.* Dogodilo se je to oko 8.30 sati. Žestoka borba trajala je skoro cijeli sat. Dva njemačka vojnika su poginula, 20 ih je zarobljeno, i 8 konja je poginulo, osim toga odmetnici su zarobili i dva mala topa, ali su iste na povlačenju prema Krašiću, 14 kim. F. z. od Draganića ostavili.

Kozaci na potezu od Zdenčine do Draganića čine razne štete i nasilja. Od seljaka oduzimlju sjeno i živežne namirnice, oduzimlju drva, te jednom rječju sve što im dođe pod ruku. Sa narodom postupaju veoma strogo.

Župniku u s. Draganići su nasilno provalili u podrum i oduzeli mu 500 litara vina i 5 litara rakije, bez da su za to što platili. Osim toga silovali su župnikovu gazdaricu i njezinu sestru.

U selu Jazvaci kod Draganića oduzeli su seljaku Petru Sambolu 600 litara vina. Takvih napada i pljačke imade mnogo.

Sve gore navedeno stvara među seljačtvom i narodom veliko nezadovoljstvo i strah, upravo ogorčenje, jer ovakvo postupanje savezničke vojske odaje lošu sliku seljaku, koji je već u posljednje vrieme upravo ogorčen neprestanim uznemiravanjem nr'rnog i staloženog mu doma.

c.) *Djelovanje i rad bivših političkih stranaka:* Tokom dana nije zamiečeno djelovanje bivših stranaka.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

(M.P.)

REDARSTVENI UPRAVITELJ:
(Verhasz)
Verhasz

² Vidi dok. br. 120.

BR. 174

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 26 SIJEČNJA 1944 GOD. O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU DARUVARA, PETRINJE, ČAGLINA I OTOČCA¹

Vojnička tajna

26. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 26/44.

(po podatcima primljenim 26. I. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Križa:* 23. I. razpršene skupine part. kod s. Razljev (4 km j. i. Križa) uz 5 zarobljenih partizana.
- Podr. Bilo Gore:* Od 23. I. part. se iz Kalnika i Koprivnice povlače u smjeru j. i.² (Bilo Gora).
- Podr. Bjelovara:* 23. I. razviđački dieľovi u području sjeverno Bjelovara odbacili su partizane i 5 ubili.
23. I. odbijen napadaj part. na putnički vlak 8 km j. i. Bjelovara,³ uz 16 mrtvih partizana.
- Podr. Podrav. Slatine:* Prikupljanje part.⁴ u području j. i. Podravske Slatine sa namjerom napadaja na Podravsku Slatinu.
- Podr. Daruvara:* 24. I. poduzetim podhvatom iz Daruvara i Pakraca zauzeta su sela Pakrani i Bijela (6 i 7 km j. i. Daruvara), a 25. I. produženo napredovanje prema s. Zajle (15 km i. j. i. Daruvara).⁵

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4¹145—146.

² Jedinice Desetog korpusa (koje su operisale na tom području) nisu tada vršile povlačenje u navedenom pravcu. Vidi dok. br. 138 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 7 veljače 1944 godine.

³ Napad su izvele jedinice Bilogorskog NOP odreda kod željezničke stanice Kokinac. Vidi dok. br. 170 i 171.

⁴ Odnosi se na jedinice Dvadeset osme divizije koje su po povratku u Slavoniju vršile pripreme za napad na Čaglin. Vidi dok. br. 11, 42, 66 u ovoj knjizi i dok. br. 8—1, k. 1124 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

⁵ Opširnije o tome vidi dok. br. 140, 176, 177, 179 i 180.

Podr. Pleternice: 24. I. poslie slomljenog nepr. otpora kod Kule te južno od Našica, Milan Luga (1 km s. i. Čaglina) i kod Rajsavca (9 km s. Pleternice) i odbijenog neprijateljskog protunapadaja iztočno od s. Latinovca (2 km j. z. Čaglina) njemačke i naše čete su istog dana zauzele Čaglin i Milan Lug.⁶

Od 25. I. u toku je podhvat čišćenja područja oko Čaglina. Neprijatelj uzmiče u sjevernom, istočnom i jugoistočnom smjeru, progonjen od naših četa.

Ustaški častnici posade Čaglina⁷ poslie junačke obrane iscrpivši sva sredstva obrane ubili su sebe i članove obitelji, a zarobljeni su na najgrozniji način ubijeni i dijelom spaljeni od part. Dosada pronađeno 35 mrtvih (2 častnika) partizana, 12 zarobljenih, 1 prebjegli. Prema izjavi mještana part. su na 30 kola odvukli svoje mrtve i ranjene.⁸ Plien: 4 lake i 1 teška strojnica, 2 laka bacača, 17 pušaka, 10 sanduka stre'jiva, 2 tovarna konja, 2 vozila. Vlastiti gubitci: Nijemaca: 27 mrtvih (1 častnik), 42 ranjena. Izgubljena 1 borna kola, 1 teretni samovoz i 1 motorkotač. Naši gubitci nisu još točno ustanovljeni.⁹

Podr. Broda: 23. I. topničkom vatrom razpršeni su part. prilikom napadaja na Gromačnik (5 km s. z. Broda).

Podr. Siska: Noću 24/25. I. odbijen je part. napadaj na s. Peščenica (20 km s. z. Siska).

Podr. Petrinje: 23. I. naša slaba posada u povlačenju iz Gora (7 km j. z. Petrinje), u Novo Selo (2 km j. z. Petrinje) sukobila se je kod s. Zupića (7.5 km j. z. Petrinje) sa part. i ubila 3 par-

⁸ Jedinice njemačke 187 rezervne divizije i dijelovi Drugog ustaškog združa ušli su u Čaglin, kada je tamošnja ustaška posada već bila uništena. Vidi dok. br. 115, 128, 129, 171, 172, 176 i 177.

⁷ U Čaglinu se nalazila Šesta ustaška bojna. Vidi dok. br. 66, 75 i 171.

⁸ i ⁹ Vidi dok. br. 129, 177 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom Štabu NOV i PO Hrvatske od 12 veljače 1944 godine.

tizana.¹⁰ Zaplijene 4 puške. Vlastitih gubitaka nije bilo.

Podr. Otočca: 23. I. razpršena je jača part. skupina¹¹ u području 18 km j. i. Otočca, uz 64 mrtva i 42 zarobljena partizana. Plien: 5 lakih strojica, 55 pušaka, streljiva, opreme, 4.000 kgr. soli (njemački p'ien).

Podr. Obale: Neprijatelj¹² sa ponovo dovučenim pojačanjima iz izt. smjera namjerava presjeći cestu Senj—Novi u području južno Novog, gde je 23. I. prinudio 1 njemačku postrojbu 13 km j. Novog poslije višesatne borbe na povlačenje u Senj.

Otok Lastovo (74 km j. Omiša) prema izjavama pučanstva posjednuto je slabim neprijateljskim snagama.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Vršilo je bojne zadaće i prenos tvoriva.

Djelat, nepr. zrakopl.:

23. I. neprijateljski zrakoplov bacio svjetleće raketle i bombe na Otok Šoltu.

Noću 23/24. I. nepr. zrakoplovi nadletali su područje: Križevci, Bilo Gora, Rovišće (9 km s. z. Bjelovara\ Banova Jaruga, Kutina, Popovača i Križ. Kod s. Međurić (4 km i. Banove Jaruge) bacili 1 bombu bez učinka, a nad Bilo Gorom i Rovišćem svjetleće bombe dok su sa zemlje part. dali svjetlostne znake.

Istog dana nakon nadlijetanja nepr. zrakoplova nad Grubišnim Poljem, Daruvarom i Pakracom čule su se u s. z. smjeru jake eksplozije vjerojatno od eksplozije bačenog streljiva partizanima.

8 neprijateljskih zrakop'ova bombardirali su 25. I. luku Dubrovnika bez učinka, 1 njemački vojnik teže ranjen.

23. I. srušen 1 neprijateljski zrakoplov kod Zadra.

¹⁰ Povlačenje neprijateljskih snaga iz Gora uslijedilo je uslijeda stalnog pritiska koji su jedinice Sedme divizije vršile na ovo uporište. Vidi dok. br. 80.

¹¹ Vidi dok. br. 101 i 172.

¹² Odnosi se na jedinice Trinaeste divizije. Vidi dok. br. 101.

Događaji na prugama: Na pruzi Zagreb—Sisak noću 25/26. I. između ž.p. Vel. Gorica i Mraclin naletio je teretni vlak na minu. 8 kola izkliznulo. Uništena 1 tračnica u dužini od 1.20 m.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR. 175

**IZVJEŠTAJ ŽUPSKE REDARSTVENE OBLASTI KARLOVAC
ZA 26 SIJEČANJ 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I
PO HRVATSKE NA DOMOBRANE I USTAŠE NA ŽELJEZ-
NIČKOJ STANICI HORVATI¹**

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
ŽUPSKA REDARSTVENA OBLAST
KARLOVAC.

Broj: Taj.— 198/44.

Karlovac, dne 27. siječnja 1944.

Predmet: Dostava dnevnog izvješća
za dan 26.1.44.

- 1.) GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST — ZAGREB
Na ruke glavnog ravnatelja (3 komada)
- 2.) GLAVNOM ZAPOVJEDNIČTVU REDARSTVENE STRAŽE — ZAGREB
Na ruke zapovjednika
- 3.) MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA — ZAGREB
•Na ruke dr. Bauera
- 4.) USTAŠKOM LOGORU GORA — PRIGORJE — ZAGREB
- 5.) VELIKOJ ZUPI POKUPJE — KARLOVAC
- 6.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — PETRINJA
- 7.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — BIHAC
- 8.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — OGULIN
- 9.) PREDSJEDNIČTVU VLADE — ZAGREB

Prema nalogu M.U.P.— Glavnog ravnateljstva za javni red i sigurnost br: 205892/43, od 2.XI.1943, podnosi se izvješće o po'ožaju za dan 26. siječnja 44, kako slijedi:

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 25/6—1, k. 159.

I.) PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA

a.) *Djelovanje i rad komunističke partije:* Tokom dana nije zamiečeno djelovanje i rad komunističke partije.

b.) *Djelovanje odmetnika:*

1.) *Kotar Jastrebarsko:*

Dana 24. o. mj. vršile su naše oružane snage podhvat prema selu Vivodina, 10 kim. s.z. od Ozlja. Na bjegu ubijena su 5-orica odmetnika, 2 partizanke su se same ustrelile, a dve partizanke su žive uhvaćene i kod njih su nađeni razni spisi.

Dana 26. siečnja t.g. oko 8 sati u Kupincu, 5 kim. j.i. od Zdenčine napala je jača skupina partizana² jednu kozačku obhodnju od 4 kozaka. Jednog kozaka sa konjem su ubili, a 3 sa konjima su zarobili i otjerali u pravcu Pisarovine, 10 kim. s.z. od Kupinca.

2.) *Kotar Samobor:*

Dana 25. siečnja o.g. oko 24 sata izvršen je od strane odmetnika napadaj na željezničku postaju Horvati³. Nakon dulje borbe koja je trajala od 24 do 2 sata u jutro, uspjelo je odmetnicima zauzeti zgradu željezničke postaje, koju su odmah po zauzeću zapalili. Pored ovoga zapaljena je i zgrada određena za spavanje željezničkih službenika, od koje se je zapalila još jedna manja zgrada, koja je služila kao vojno skladište.

Isti odmetnici privukli su se njih brojčano od 5 do 6 stotina odmetnika od Kupinca, 5 kim. s.i. od Zdenčine prema Kraljevačkoj Šumi do željezničke postaje Horvati (Bubići), 7 kim. s.i. od Zdenčine.

Prilikom ovog napadaja odmetnici su zarobili 90 domobrana i 20 ustaša. Borba je trajala 2 sata. Odmetnici su imali jedan top i iz njega razrušili jedan bunker te su zarobili svih 90 domobrana sa dva nadporučnika, ali jedan nadporučnik i dva domobrana ipak su nekako izmakli dok su sve ostale otjerali odmetnici pravcem kojim su i došli.

Prilikom borbe poginula su dva ustaška vojnichara, a jedan je ranjen, dok su ostali držali vatru u bunkerima i iz njih se borili i tako odmetnike odbili uz pomoć ustaša koji su im prišli u pomoć.

² Odnosi se na dijelove Omladinske NO brigade. Vidi dok. br. 120.

³ Napad je izvela brigada „Franjo Ogulinac-Seljo“, ojačana jednim bataljonom Turopoljsko-posavskog NOP odreda. Opširnije o tome vidi dok. br. 120.

Na pruži kod skretnice prema Zdenčini bila je postavljena mina, koja razorila prugu uslied eksplozije. Rad na popravku pruge odmah je preduzet i promet uzpostavljen.

c.) *Djelovanje i rad bivših političkih stranaka*: Tokom dana nije zamiečeno djelovanje bivših stranaka.—

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

REDARSTVENI UPRAVITELJ:
(Verhasz)
Verhasz

(M. P.)⁴

BR. 176

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 27 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA ŽELJEZNIČKU STANICU HORVATI I BORBAMA NA PODRUČJU DARUVARA, ČAGLINA, OGULINA, OTOČCA, KNINA I SINJA¹

Vojnička tajna
27.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 27/44.

(po podacima primljenim 27.1.1944 godine do 9 sati)

Podr. Zagreba:

Noću 25/26.1. znatno nadmoćne part. snage sa teŹkim oruŹjem napale su Źelj. osiguranje kod Horvati (18 km j.z. Zagreba) i zauzele Źelj. postaju². Nasilnim razviđanjem 26.1. prema Horvatima naišlo se na jače part. snage³, koje su utvrdile mjesto. Po još ne-utvrđenim viestima oko 90 straŹara domobrana i neko'iko ustaša zarobljeno. 5 ustaša poginulo.

⁴ Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/147—148.

² Vidi dok. br. 120 i 175.

³ Odnosi se na jedinice brigade „Franjo Ogulinac-Seljo“.

Podr. Ivanić Grada: 24.1. 14 km j. Ivanić Grada zarobljeno 5 partizana.

Podr. Lipika: 24.1. jača skupina partizana sa velikim povozom došla iz Brezovca u okolicu Čaglića gr.⁴ (8 km z.j.z. i 5 km j. Lipika).

Podr. Daruvara: 25.1. u podhvat u prema s. Zajle (15 km i.j.i. Daruvara) poslije slomljenog slabijeg nepr. odpora kod s. Markovca i Bijele (2.5 i 7 km j.i. Daruvara), postrojbe gor. zdruga zauzele su s. Borki⁵ (13 km j.i. Daruvara).

Podr. Požege: Tok podhvata prema Čaglinu:

24.1. ponovno uvedene ustaške postrojbe iz Našica⁶ u podhvat dostigle su 26.1. Bukovu Glavu (8 km j.z. Našica), a u daljem nadi-ranju naišle su kod Gradca (9 km j.z. Našica) na jači nepr. odpor⁷ dok je njemač. sku-pina iz Đakova⁸ pod slabijim nepr. odporora dostig'a s. Kondrić (10 km j.z. Đakova).

U području Čaglina part. drže utvrđene postave na obroncima s. Migalovci, Šap-nu, visove zapadno od Ljeskovice (2 km j., 2 km i. i 5 km s.i. Čaglina). Selo Darkovac (3 km s.i. Čaglina) bez neprijatelja, dok su Vetovo (10 km s.i. Požege) i Gradac (9 km j.z. Našica) posjednuti od jačih nepr. snaga⁹.

26.1. partizani¹⁰ iz Prelovca (4.5 km s.i. Čaglina) i Ljeskovice odstupaju u smjeru Londžice (8 km s.i. Čaglina).

Neprijateljski gubitci: 60 mrtvih, 7 za-robljenih¹¹. Prema izjavama mještana poko-pano je puno partizana u 3 skupna groba s.i. Ivanovci (3.5 km j. Čaglina). Plien: 3 stroj-nice, 19 pušaka, 5 bodova, 14 sanduka stre-ljiva, 35 okvira za strojnicu sa po 20 naboja,

⁴ Gornji Čaglić

⁵ Vidi dok. br. 140, 174, 177 i 179.

⁶ Riječ je o Šesnaestoj ustaškoj bojni. Vidi dck. br. 171, 172, 174 i 177.

⁷ Otpor je pružao jedan bataljon Dvadeset prve i dva bataljona Osječkog NOP odreda. Vidi dok. br. 66 i 171.

⁸ Iz Đakova su upućeni u pomoć napadnutoj posadi u Čaglina dijelovi njemačke 187 rezervne divizije. Vidi dok. br. 171 u ovoj knjizi i dok. br. 24—1, k. 114 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.

⁹ i ¹⁰ Vidi dok. br. 115, 128, 129 i 171.

¹¹ O ukupnim gubicima jedinica Šestog korpusa u borbama za Ča-glin, Poreč i Kulu vidi dok. br. 19—3, k. 473 A u arhivi Vojnog isto-riskog instituta.

16 konja, 2 kotura i puno raznovrsne opreme. Vlastiti gubitci: 2 mrtva, 9 ranjenih. Od posade Čaglina uspjelo se probiti još 34 ustaše i 2 krugovalničara.

Podr. Orahovice: Orahovica (19 km s.z. Našica) posjednuta od jače part. skupine¹² (neprovjereno).

Podr. Ogulina: 24.1. poduzetim podhvatom iz Ogu'ina, Oštarija i Josipdola (4 km j. Oštarija) slomljen je nepr. odpor i dostignuto područje 4 km z. i 8 km z.j.z. Ogulina te zauzeta Razvala (21 km j. Ogulina), dok jugoistočno Josipdola neprijatelj još pruža jak odpor. Neprijatelj bočnim i leđnim napadajima pokušava spriječiti naše nastupanje¹³.

Podr. Otočca: 24.1. part.¹⁴ sjeveroistočno od Otočca uzmiču te se naši pokreti na cesti Otočac—Senj odvijaju po osnovi. Kod Žute Lokve (17 km s.z. Otočca) palo je 5 partizana.

Podr. Knina: 24.1. završen je podhvat u području Knin—Kistanje¹⁵ (20 km j.z. Knina). Neprijateljski otpori slomljeni su. Konačni posijedci još nisu javljeni. Kistanje je čvrsto u našim rukama.

Podr. Sinj—Vrlika: 24.1. izbačeni part.¹⁶ iz Zasioka (14 km s.z. Sinja). 16 km s.z. Sinja dodir sa jačim neprijateljem¹⁷. Palo 18, zarobljeno 27 partizana. Plien: 3 strojnice i odgovarajuće vatreno oružje.

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršilo bojne zadaće i prenos tvoriva.

Osobitosti: 24.1. javilo se dobrovoljno 10 voj. neposlušnika iz okolice Kutine u Kutinu.

Dogodaji na prugama: Na pruzi Zagreb—Sisak 26.1. između ž.p. Vel. Gorica i Mraclin uzpostavljen redoviti promet.

¹² Poslije napada na Čaglin, u Orahovicu se povukla Osamnaesta NO brigada Dvanaeste divizije. Vidi dok. br. 100.

¹³ Opširnije o tome vidi dok. br. 123, 124 i 134.

¹⁴ Odnosi se na jedinice Trinaeste divizije. Vidi dok. br. 101.

¹⁵ Vidi dok. br. 111, 116, 117 i 177.

¹⁶ i ¹⁷ Odnosi se na jedinice Dvadesete divizije. Vidi dok. br. 92 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Druge NO brigade Štabu Dvadesete divizije od 10 veljače 1944 godine.

Na pruzi Zagreb—Karlovac noću 25/26.1. uzpostavljen privremeno promet od 26.1. o-pet redovit (vidi područja Zagreba).

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

BR. 177

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 28 SIJEČNJA 1944 GOD. O BORBAMA PROTIV JEDINIČA NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU DARUVARA, ČAGLINA, BRINJA, DREŽNICE I KNINA¹

Vojnička tajna
28.1.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 28/44.

(po podacima primljenim 28.1.1944 godine do 9 sati)

- Podr. Zagreba:* 26.1. razviđanjem iz zraka utvrđen je u Horvatima i okolici redoviti život². Promet na želj. pruzi Zagreb—Karlovac redovit.
- Podr. Siska:* Prisutnošću jačih part. snaga³ u području Petrinje i Gline ugrožena želj. pruga Sisak—Sunja.
- Podr. Daruvara:* 26.1. jedinice 4 gor. zdruga u podhvatu oko s. Zajle i Borča⁴ (15 km i.j.i. i 13 km j.i. Daruvara) uništil e 24 part. barake, 2 podzemne zgrade, part. bunkere i 2 bolnice.
Plien: 6 nagaznih mina, 7 konja, 3 kola.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4^49—150.

² Brigada „Franjo Ogulinac-Seljo“, ojačana jednim bataljonom Turopoljsko-posavskog NOP odreda, napala je i razoružala posadu u Horvatima 25 siječnja. Vidi dok. br. 120 i 175.

³ Odnosi se na jedinice Sedme divizije. Vidi dok. br. 80.

⁴ U ovom „pohvatu“ učestvoval e jedinice Četvrte i Osme gorske pukovnije. Vidi dok. br. 140, 174, 176 i 179.

Podr. Požege:

Podhvat u području Čaglina nastavlja se⁵. Posijedci: razviđanjem je ustanovljen jači neprijatelj⁶ na Lončarskom Visu (k. 491) (8.5 km s. Čaglina), a selo Migalovci i Ruševo (4 km j.i. i 5 km j. Čaglina) bez neprijatelja. Iz s. Jurkovca (3.5 km s.i. Čaglina) uzpjješnim djelovanjem našeg topništva razpršeni neprijatelj odstupaju u s.z. smjeru⁷.

Ustaški zdrug iz Našica⁸ produžuje napredovanje od Bukove Glave (8 km j.z. Našica) prema Čaglinu.

Vlastito zrakoplovstvo bombardiralo je tuklo strojničkom vatrom sa puno uzpjeha neprijateljske nastanbe (17 baraka) na Lončarskom Visu⁹ u 2 maha i novoodkrivene nastanbe (25 baraka) kod visova 407 i 513 (9 i 10.5. km s.z. Čaglina). Djelimično je razpršen 1 povoz i natovareni konji. Mnoge barake podpuno uništene.

Dosadanji ukupni neprijateljski gubitci u borbama kod Čaglina od 24—27.1. iznose: 166 brojano mrtvih. Prema izjavama pučanstva neprijateljski gubitci iznose oko 400 mrtvih, 500—600 ranjenih odpremljenih preko s. Bekteža (6 km s.z. Čaglina) u Papuk¹⁰. Tome treba dodati još poginule i ranjene kod Rajsavca (8 km s.i. Požege), koji su na 30 kola odvučeni kao i one pokopane u 3 skupna groba u šumi s.i. sela Ivanovci (3.5 km j.z. Čaglina). Zarobljeno 9 a prebjeglo 2 partizana. Vlastiti gubitci: 98 ustaša mrtvih (utvrđeno) koji su dielom spaljeni od partizana,

⁵ Riječ je o operacijama koje je neprijatelj preduzeo protiv jedinica Šestog korpusa NOV Jugoslavije poslije uništenja ustaške posade u Čaglinu. Vidi dok. br. 115, 128, 129, 171, 172, 174 i 176.

⁶ Odnosi se na dijelove Osamnaeste NO brigade koja se poslije borbe kod Jurkovca povukla na Lončarski Vis. Vidi dok. br. 100 i 115.

⁷ U pomenutom pravcu povlačile su se jedinice Dvanaeste divizije poslije borbe za Čaglin, Poreč i Kulu. Vidi dok. br. 100 i 115.

⁸ Riječ je o Drugom ustaškom zdrugu. Njegovi dijelovi bili su u Našicama. (Podaci iz arhive Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 5—1 i 17—2, k. 114.)

⁹ Vidi dok. br. 115.
¹⁰ I u p,ema podacima Štaba Šestog korpusa u borbama za Čaglin, Poreč i Kulu, gubici ustaša i Nijemaca bili su 379 mrtvih, a sopstveni 114 mrtvih, 227 ranjenih, 2 zarobljena i 1 nestao. Opširnije o tome vidi tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 12 veljače 1944 godine.

69 ranjenih. Od posade ČagMna vratilo se do sada 85 ustaša. Predmieva se da se je ukupno probilo iz Čaglina oko 150 ustaša¹¹.

Podr. Novi—Senj: 25.1. neprijatelj se iz područja iztočno od ceste Senj—Novi povukao prema sjeveru¹².

Podhvatom prema Drežnicama i Jezernima¹³ (22 km s.i. i 26 km i.s.i. Senja) i iz Brinja preko s. Lončara (18 km s.i. Senja) dostiglo se, poslije slomljenog nepr. odpora, do 3 km s.z. Drežnice, 2 km j. jezerana i visova 6 km j.i. Kocelja (14.5 km j. Ogulina). Neprijatelj uzmiče prema sjeveru, ne pružajući jačeg odpora. Uništena 1 neprijateljska oklopna kola.

Podr. Knina: Završen je podhvat u području Knin—Kistanje¹⁴. Partizanski gubitci iznose: 96 mrtvih, 5 zarobljenih (u engleskim odorama). Plien: 4 strojnice, 46 pušaka, 42 strojosamokresa, 2 protuoklopne puške, 1 laki bacač, 30 mina engleskog podrietla, 3 kotura, streljivo i raznovrstno tvorivo. Potopljen 1 motorni jedrenjak, a više oštećeno. (Vidi izv. br. 27.)

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršila prenos tvoriva.

Osobitosti: U Sisak došlo oko 50 ljudi iz okolice s. Hruševca i Cerja (18 i 26 km s.z. Siska) traže da ih se uvrsti u domobranstvo. Zele da surađuju sa nama.

Dogodaji na prugama: Na pruzi Novska — Nova Kapela-Batrina 27.1. između ž.p. Rajić i Okučani putnički vlak naletio na minu, a zatim napadnut od partizana¹⁵. Pojednosti manjkaju.

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)

Helbich

¹¹ Vidi dok. br. 101.

¹² Vidi primjedbu br. 2 uz dok. br. 101.

¹⁴ Vidi dok. br. 111, 116, 117 i 176.

¹⁵ Vlak su minirali diverzanti Prvog diverzantskog bataljona a zatim ga napali dijelovi Posavskog NOP odreda. Vidi dok. br. 133

BR. 178

**IZVJEŠTAJ ŽUPSKE REDARSTVENE OBLASTI KARLOVAC
ZA 28 SIJEČANJ 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I
PO HRVATSKE NA KOZAKE KOD ZDENČINE I AUTOKO-
LONU KOD DONJIH DUBRAVA¹**

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
ŽUPSKA REDARSTVENA OBLAST
KARLOVAC.

Broj: Taj — 222/44.

Karlovac, dne 29. siječnja 44.

Predmet: Dostava dnevnog izvješća
za dan 28. siječnja 44.

- 1.) GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST — ZAGREB
Na ruke glavnog ravnatelja (3 komada)
- 2.) GLAVNO ZAPOVJEDNIČTVO REDARSTVENE STRAŽE — ZAGREB
Na ruke zapovjednika
- 3.) MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA — ZAGREB
Na ruke dr. Bauera
- 4.) USTAŠKOM LOGORU — GORA — PRIGORJE — ZAGREB
- 5.) VELIKOJ ZUPI POKUPJE — KARLOVAC
- 6.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — PETRINJA
- 7.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — OGULIN
- 8.) ŽUPSKOJ REDARSTVENOJ OBLASTI — BIHAĆ
- 9.) PREDSJEDNICTVU VLADE — ZAGREB

Prema nalogu M.U.P.— Glavnog ravnateljstva za javni red i sigurnost br: 205892/43, od 2.XI.1943, podnosi se izvješće o položaju za dan 28. siječnja 44, kako slijedi:

I.) PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA

a.) *Djelovanje i rad komunističke partije:* Tokom dana nije zamiječeno djelovanje i rad komunističke partije.

b.) *Djelovanje odmetnika:*

1.) *Kotar Karlovac:*

Dana 28. siječnja t.g. dozna'o se da posada u Kamenskom brani seljacima iz Popović Brda, koji dolaze u Karlovac po hranu od Kotarske aprovizacije dolazak u grad, i to zato jer traže od njih da za njih najprije izvezu neka drva u Turanj.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 27/6—1, k 159.

Upitan Glavar stožera III stajaćeg zdrug, izjavio je, da je to učinjeno po odredbi Zapovjedništva III. stajaćeg zdrug jer njihove posade nemaju drva.

2.) *Kotar Jastrebarsko:*

Dana 28. siečnja t.g. na željezničkoj pruzi, 3 kim. j.i. od Zdenčine prema Zagrebu, po ustaškoj obhodnji nađena je jedna postavljena mina u težini od 15 kg. dinamita. Mina je bez štete odstranjena. Istoga dana oko 11 sati u selu Petkov Breg, 4 kim. s. od Zdenčine napadnut je po odmetnicima odred od 100 kozaka. Borba je trajala pola sata. Partizani su razpršeni. Jedan kozak je poginuo. Gubitci na strani odmetnika su nepoznati.

3.) *Kotar Ogulin:*

Dana 27. siečnja t.g. oko 7.30 sati na cesti kroz Donje Dubrave, 7 kim. s.z. od Generalskog Stola, po skupini od više stotina samovoza, koja je toga dana u 5 sati krenula iz Karlovca vozeći hranu, odjelo i novac za posadu u Ogulinu, te novac od pošte u Karlovcu za poštu u Ogulinu. Preselicu je osiguravalo 40 domobrana (Slunjska sat iz Karlovca) pod zapovjedništvom domobranskog satnika **Peričića**. Osim toga putovala su preselicom još 3 častnika, raznih domobrana, a i građanskih osoba, tako da je bilo kod preselice oko 70 ljudi. Partizani² su na podesnom mjestu prekopali cestu, tako da je prvi samovoz morao stati, a svi ostali došli su prvome u blizinu. Pet samovoza je izgorjelo. U Karlovac je doveženo 21 Iješina poginulih domobrana upravljača samovoza, a i građanskih osoba. Više njih je izgorjelo na licu mjesta. Desetorica domobrana uspjelo je spasiti se i to onima iz zadnjeg samovoza. 5 domobrana sa Zapovjednikom Perušićem ranjeno je, i uspjelo im se je spasiti, dok za sudbinu drugih se ne zna.

Partizanima je palo u ruke odjelo, hrana u koliko nije izgorjela, i u novcu 12 milijuna Kuna. Šesti samovoz je uspjelo također spasiti.

Gubitci na strani odmetnika niesu poznati³.

c.) *Djelovanje i rad bivših političkih stranaka:* Tokom dana nije zamiečeno djelovanje ni rad bivših političkih stranaka.—

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

REDARSTVENI UPRAVITELJ:

(Verhasz)

(M.P.)⁴

Verhasz

¹ Riječ je o Prvom i Drugom bataljonu Druge NOU brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 142

³ Bataljoni su imali 2 lakše ranjena. Vidi dok. br. 142.

⁴ Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

BR. 179

IZVJEŠTAJ ČETVRTOG GORSKOG ZDRUGA OD 28 SIJEČ-
NJA 1944 GOD. O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I PO
HRVATSKE NA PODRUČJU DARUVARA¹

4. GORSKI ZDRUG
Ia broj 218
Darugar dne 28.1.1944.

Predmet: Izvješće o podhvatu
na Zaile².

I. ZBORNOM PODRUČJU
(Glavnostož. odjel). 42. Lo-
vačkoj diviziji (Njem. tek-
stom). Sastavak.

Po zapovjedi 42. lov. div. Ia. br. 1045 tajno od 23.1.1944.
zdrug je izvršio podhvata na Zaile, o kojem podnosi sljedeće
izvješće:

1) VLASTITE CETE:

Iz Daruvara: Zapovjednik zdrug sa glavarom stožera i
najnužnijim borbenim stožerom, III. (XI. ust.) bojna 4. gorske
pukovnije, 4. gorska obkopsarska sat i 4. gorska dojavna sat.

Iz Pakraca: I. bojna 8. gorske pukovnije, Kombinirana
bojna od 2 kombinirane strelj. sati II. boj. 4. gor. puk. i 1 komb.
strelj. sati II. boj. 8. gor. puk, 1 bitnica (gor. top.) XII. top.
sklopa.

2) TOK PODHVATA:

24.1.1944.:

a) Djelovi iz Daruvara, uz uzputno razvidanje izbili su
do 11.30 sati prednjim djelovima na crtu Bijela—Duga Njiva,
a glavninom na crtu Pakrani—Markovac. Savladani slabiji od-
pori vrlo slabog neprijatelja³ kod Markovac i Bijela. Povez
prikupljen u Pakrani do 15.00 sati. Pokret jako otežan zbog
prekopanog puta na tri mjesta i velikog blata. Na dostignutoj
crti čeka se dolazak djelova iz Pakraca.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u arhivi Vojnog
istorijskog instituta pod reg. br. 15/1—3, k 107.

² Opširnije o tome vidi dok. br. 140, 174, 176, 177 i 180.

³ Odnosi se na dijelove Daruvarskog NOP odreda. Vidi dok. br. 140.

26. I. 1944.: Osloncem na Gor. Borki izvršeno je razviđanje i detaljan pretres okolice oko 5—7 km u krugu oko Gor. Borki. Bez odpora. Zatečeni pojedini partizani u blizini skladišta i baraka ubijeni u bježanju.

27. I. 1944.: Bez uticaja neprijatelja izvršen povratak u stalne posade.

3) UZPJEH PODHVATA:

Vlastiti gubitci: 2 ranjena momka iz oklopnog voda zdruga. Ustanovljeni neprijateljski gubitci: 9 mrtvih.

Plien: 1 puška, 2 samokresa, 13 konja, 6 kola, 1 kareta, 6 nagaznih mina protiv pancera, 3 ručne bombe, pismohrane: Komande straže br. 1 Bijela, Kotarskog N.O.O. Daruvar i Kotarskog suda N.O.O. Daruvar te veća količina promičbenog materijala.

Otkriveno i uništeno: 38 šumskih baraka, koje su služile kao nastambe, mjesta stožera i skladišta,

— 14 podzemnih skloništa — bunkera, koji su služili kao skladišta i u kojima su nađene zaplijenjene pismohrane,

— 1 partizanska pekara,

— 2 partizanske bolnice,

— 2 mlina (skupa sa uništenom pekarom i nekim podzemnim skladištima sačinjavali su „Ekonomsko s'agalište Br. 1 Gor. Borki"),

— 1 brzoglasna središnjica i 3 brzoglasne postaje izrađene u stalnom tipu (posebne male barake u šumi).

— Brzoglasna linija izrađena u stalnom tipu i to: Bijela—D. Borki—Gor. Borki—Zaile; Gubavo Br.—dolina Stankovac 1 km izt. od k. 338; i Gubavo Br.—bolnica u potoku Slobostina.

— Mehanička radionica Zaile i Krojačko-obučarska radionica Bijela.

b) Djelovi iz Pakraca upućeni su sa strane zapovjednika 8. gorske pukovnije tek u 11.00 sati umjesto u 07.00 sati kako mu je zapovjedbno (posebno će se izpitati odgovornost za to). Bez neprijateljskog odpora stigli su u Pakrani prednjim djelovima u 17.00 sati a podpuno su prikupljeni u Pakrani tek oko 20.00 sati.

Zbog zakašnjenja djelova iz Pakraca, sve snage osigurano su prenoćile kod Pakrani.

25. I. 1944. U 07.00 sati odpočelo prodiranje u dvije kolone:

— I./8. gorpuk smjerom: Komljenića Br.—Skupiduša—Sred. Borki—Zaile, ojačana 1 komb. strelj. sati II./8. gorpuk.

— III./4. gorpuk, ojačana sa 2 komb. sati II./4. gorpuk smjerom: Vukaska Glavica (293)—D. Borki—Gor. Borki.

Prodiranje vršeno razvijeno, uz pretres zemljišta u granicama južno crta: juž. rub Pakrani—M. Javornik (564)—juž. rub Zaile, a sjeverno crta: Markovac—Petrov Vrh (615)—k. 338—k. 485 izključno.

Savladani slabi otpori slabog neprijatelja na Komlenića Br., Skupiauš i Glamačine.

Gor. Borki dostignuti u 11.30 sati a Zaile u 16.00 sati.

Pošto je zapaljeno podpuno prazno se' o Zaile, I./8. gor. puk, vraćena je u Gor. Borki, pošto joj nije bilo moguće doturiti obstrbu, gdje je stigla u 23.00 sati. Sve čete prenoćile osigurano kod Gor. Borki.

Osim toga zapaljene su i sve kuće u selima Zaile, Gor. Borki, Dolari, D. Borki i Bijela u kojima nije bilo stanovnika.

U uništenim skladištima i kućama uništeno je najmanje 30 vagona razne hrane. Evakuiranje nije bilo moguće, jer zbog teških puteva i dubokog blata i povoz vlastitih jedinica u podlivatu kretao se je veoma teško, skoro uvijek uz dvostruku pa i trostruku zapregu i izvlačen od ljudi.

Tokom nastupanja kod Dolari u velikom blatu ostao je u nepopravljivom kvaru mali pancir tipa „Ursus“, koji je pri povratku izvučen u Daruvar.

Sve pronađene šumske barake i podzemna skladišta izrađeni su bili od balvana i pokriveni većim djelom criepom a manjim dielom slamom. Sve veoma dobro krinkano od pogleda iz zraka.

Mjesta uništenih postrojenja označena su na karti u prilogu.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

(Zapovjednik službeno odsutan)
GLAVAR STOŽERA, NADSATNIK,
(Marković)
Marković

(M. P.)⁴

Vidio i suglasan:

Zapovjednik, pukovnik
(Grlić)
Grlić

Daruvar 13.11.1944.

⁴ Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

BR. 180

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 29 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA KOZAKE KOD KUPINCA, NA AUTOKOLONU KOD DONJIH DUBRAVA I O BORBAMA NA PODRUČJU DARUVARA, ČAGLINA, SINJA, DREŽNICE I JOSIPDOLA¹

Vojnička tajna
29. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 29/44

(po podacima primljenim 29 siječnja 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Karlovca:* Prikupljanje jačih part. snaga² u širem području južno i jugoist. od Karlovca.
- Podr. Jastrebarskog:* 26. I. u području Jastrebarskog part. odbačeni prema sjeveru.³
26. I. part. napali kozačku obhodnju kod Kupinca (15 km j. i. Zdenčine) i ubili 1 a zarobili 3 kozaka.⁴
- Podr. Bjelovara:* 26. I. u borbi na cesti Bjelovar—Vel. Pisanica (20 km j. i. Bjelovara) palo je 2 i zarobljeno 5 partizana.
- Podr. Daruvara:* Završen podhvat u području Zajle—Borki⁵ (15 km i. j. i. i 13 km j. i. Daruvara). Neprijateljski gubitci: 9 mrtvih i 2 zarobljena. Zapaljeno je 38 šumskih baraka, 14 podzemnih skloništa, 2 poljske bolnice, više bunkera, sve kuće u selu Zajle, G. Borki i Srd. Borki, a više u s. Dolari, D. Borki i Bijeloj (15 km i. j. i., 13, 10, 19 i 8 km j. i. Daruvara) koje su služile kao nastanbe partizana. Uništena 2

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog historiskog instituta pod reg. br. 4/151—152.

² Na širem području Karlovca dejstvovale su tada sljedeće jedinice: Osmi divizija, Karlovački i Kordunaški NOP odred.

³ Vidi dok. br. 120.

⁴ Prema izvještaju Štaba Zumberačko-pokupskog sektora, jedinice Omladinske brigade dočekale su ovu patrolu 25 siječnja. Vidi do*, br. 120.

⁵ Vidi dok. br. 140, 174, 176 i 179.

manja mlina i 1 part. pekara. Plien: 13 konja, 7 kola, 1 puška. Ovim podhvatom skoro je onemogućeno zimovanje partizana u jugozapadnom dielu Papuka.

Podr. Našica: Prikupljanje jačih part. snaga⁶ kod Zdenaca (16 km s. z. Našica).

Podr. Požege: U području Čaglina part. su se povukli, te je popustila napetost od 27. I. part. iz područja Čaglina uzmiču dielom u Papuk, a dielom u jugoistočnom smjeru.⁷ Zauzeta Duboka (4 km s. Čaglina).

Visovi sjeverno Kneževca (4 km i. Čaglina) posjednuti od part. Gradište, Bektež (7 km z. Čaglina) izpražnjeno po part. koji su odstupili u s. z. smjeru.

Kod Gradca (9.5 km j. z. Našica) nije se još mogao slomiti odpor partizana.⁸

Neprijateljski gubitci u toku 27. I. u podhvatu između Čaglina i Našica: 68 mrtvih (brojano), 7 zarobljeno. Plien: 38 strojosamokresa i strojopušaka, 19 pušaka, streljiva i opreme.⁹

Podr. Đakova: Partizani¹⁰ su se iz Svetoblažja i Slobodne Vlasti (10 km z. j. z. i 22 km z. Đakova) povukli.

Podr. Broda: Prikupljanje jače part. skupine¹¹ u području 8—10 km s. z. Broda.

26. I. vlastitim topničkim djelovanjem ubijeno 12 part. kod s. Graberja (6 km s. Broda).

⁶ Vjerovatno dijelovi Dvanaeste divizije koja je poslije borbi za Čaglin otišla na područje Orahovice. Vidi dok. br. 100.

⁷ O pravcima povlačenja jedinica Šestog korpusa poslije borbi za Čaglin, Kulu i Poreč vidi dok. br. 97, 100, 115, 129 i 132.

⁸ Riječ je o dijelovima Brodske NO brigade. Vidi dok. br. 115.

⁹ O ukupnim gubicima jedinica Šestog korpusa NOV Jugoslavije u ovim borbama vidi primjedbu br. 10 uz dok. br. 177.

¹⁰ Odnosi se na dijelove Brodske NO brigade koja je u toku borbi za Čaglin obezbjeđivala pravac Čaglin—Slavonski Brod. Po naredenju Dvanaeste divizije od 26. siječnja ona se povukla pravcem Vlatkovac—Zdenkovac—Londžica i dalje na područje Orahovice. Vidi dok. br. 75 i 100.

¹¹ Vjerovatno dijelovi Diljskog NOP odreda. Vidi dok. br. 132.

Podr. Ogulina: 27. I. kod D. Dubrave (11 km s. i. Ogulina) part.¹² napali jednu našu samovoznu preselicu upućenu u Ogulin. Za sudbinu 3 častnika i 20 momaka ne zna se, dok je 20 mrtvih domobrana pronađeno. Spasilo se: 1 častnik (teško ranjen) i 18 domobrana (8 ranjenih). Part. su imali 5 mrtvih. 5 samovoza uništeno.

Podr. Sinj—Vrlika: 26. I. njemačke čete¹³ odbacile su neprijatelja¹⁴ sa područja uz cestu Sinj—Vrlika pod velikim gubitcima. Neprijatelj odstupio prema sjeveru i sjeveroistoku progonjen topničkom vatrom. Istog dana dostignuta je Vrlika. Neprijateljski gubitci :108 mrtvih (brojano), isto toliko ranjenih, 53 zarobljena (1 „major“, 1 veterinar i 1 zubni liečnik.) Plien: 74 puške, 3 protuoklopne puške, 1 teška strojnica, 1 teški bacač, 2 brzoglasa, nešto povoza, streljiva i raznovrsne opreme.¹⁵

Podr. Novi—Senj: 26. I. produžen je podhvat u području Drežnica—Jezerane i Josip Dola¹⁶ (22 km s. z., 26 km s. i. i 10 km j. i. Ogulina). Posljedci: sjeverna skupina¹⁷ zauzela poslie jačeg neprijateljskog otpora Drežnicu i visove 5 km j. z. od mjesta. Južna skupina dostigla je područje Jezerana bez borbe, a u području Josip Dola poslie jakog otpora i odbijanja neprijateljskih čelnih i krilnih protunapadaja¹⁸ zauzeti su visovi 3 km izt. i 4 km j. i. Cerovnika (9 km j. i. Oštarija). Plien: 7 strojnica, 5 lakih bacača, ručnog vatrenog oružja i streljiva.

¹² Riječ je o Prvom i Drugom batalionu Druge NOU brigade Osme divizije. Opširnije o tome vidi dok. br. 142 i 178.

¹³ Iz sastava Prve brdske divizije. Vidi primjedbu br. 4 uz dok. br. 78.

¹⁴ i ¹⁵ Odnosi se na dijelove Dvadesete divizije. Vidi dok. br. 92 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24 izvještaj Štaba Druge NO brigade Štabu Dvadesete divizije od 10 veljače 1944. godine.

¹⁶ Vidi dok. br. 101.

¹⁷ U operaciji ipreduzetoj u pravcu oslobođene teritorije Gorskog Kotara i Hrvatskog Primorja, od jedinica 392. legionarske divizije formirane su dvije skupine: južna i sjeverna. O sastavu ovih skupina vidi primjedbu br. 2 uz dok. br. 101.

¹⁸ Riječ je o protivnapadima koje su vršile jedinice Osme divizije. Vidi dok. br. 123 i 134.

Podr. Obale: 27. I. izkrcale su se ponovno manje neprijateljske skupine na O. Uljanu¹⁹ i u području 10 km s. z. Zadra.

Prema pouzdanim podacima povjereno je zapovjedničtvo obrane o. Visa voditelju engleske misije u Bariju generalu Milis-u.²⁰

Djelat, vlast. zrakopl.:

Vršilo prenos tvoriva i bacanje letaka uz r. Savu od Zagreba do Zemuna, te kod Prnjavora i u Kozari pl.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb—Sisak noću 27/28. I. privremeno prekinut promet.

Noću 28/29. I. između ž. p. Vel. Gorica i Turopolje teretni vlak naletio na minu. Oštećen stroj i 1 kola izkliznula. Žrtava nema.

Na pruzi Novska—Nova Kapela-Batrina part. napali 27. I. putnički vlak.²¹ Napadaj odbijen po Nijemcima koji su se nalazili u vlaku.

27. I. oklopni vlak naišao na minu koji je bio upućen u pomoć osobnom vlaku iz Okučana. Izkočila 2 štitna kola.

(M.P.)

Po na'ogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

¹⁹ Prema izvještaju Štaba Osmog korpusa NOV Jugoslavije na Ugljan se tada iskrcalo nekoliko drugova. U izvještaju nije rečeno koji su to drugovi i koji je cilj njihovog iskrcavanja. (Dokumenat u arhivi Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 5—3, k. 112.)

²⁰ Odbrana Otoka Visa bila je povjerena Štabu Dvadeset šeste divizije. Vidi tom V, knj. 24, zapovijest Štaba Dvadeset šeste divizije podređenim jedinicama za organizaciju Otoka Visa od 21 februara 1944 godine.

²¹ Napad je izveo Posavski NOP odred između željezničkih stanica Okučani—Rajić. Vidi dok. br. 133.

BR. 181

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 30 SIJEČNJA 1944 GOD. O PRIKUPLJANJU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU ČAZME, VOČINA I NOVOG I O BORBAMA KOD NAŠICA, JASTREBARSKOG, PERUŠIČA, DREŽNICE I KNINA¹

Vojnička tajna
30. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 30/44

(po podatcima primljenim 30. I. 1944 godine do 9 sati)

- Podr. Čazme:* Prikupljanje jače part. skupine u području Čazme sa namjerom napadaja na Križ ili Popovaču.
- Podr. Pitomače:* 28. I. zračnim razviđanjem utvrđeno, da je Pitomača posjednuta od jačih part. snaga.
- Podr. Daruvara:* Prikupljanje part. u Voćinu, Zvečevu (24 km i. s. i. i 24 km i. j. i. Daruvara) sa vjerojatnom namjerom napadaja na Lipik i Pakrac.² Protumjere su u toku.
- Podr. Požege:* U području Gradca (9,5 km. j. z. Našica) nepr. i nadalje pruža jak odpor.³ Prema izjavama prebjeglih, zarobljenih i mještana nepr. gubitci u borbama u području Čaglina dodavši tome još i one pretrpljene uslied bombardiranja, sa sigurnošću se može uzeti preko 600 mrtvih i ranjenih.⁴
- Podr. Jastrebarskog:* 27. I. izbačeni su part.⁵ iz utvrđenih postava u području 4 km s. Jastrebarskog.
- Podr. Gospića:* 28. I. razpršena II. lička part. brigada, koja se u biegu povukla prema Janjči (10,5 km s. Perušića), uz 26 mrtvih (brojano) i 5 za-

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4'153 -154.

² U to vrijeme nisu vršene pripreme za napad na Lipik i Pakrac.

³ Vidi dok. br. 115 i 180.

⁴ U toku borbi za Čaglin, Poreč i Kulu gubici Šestog korpusa NOV Jugoslavije bili su: 114 mrtvih, 227 ranjenih, 2 zarobljena i 1 nestao. Vidi dok. br. 115, 129 i 177.

⁵ Vidi dok. br. 120.

robljenih partizana. Plien: 16 pušaka. Vlastiti gubitci: 5 ranjenih.

Podr. Senj—Novi—Ogulin:

27. I. produžen je podhvat čišćenja u području Drežnice⁶ (22 km s. i. Senja). Zaplijenjeno 20 neupotrebljivih teretnih samovoza i 3 strojnice. Neprijateljski gubitci: 30 mrtvih, 17 zarobljenih. Nastupanje prema Plaškom (24 km j. i. Ogulina) uzpješno se provodi. Most sjeverno od Plaškog part. su razorili.

27. I. poduzetim napadajem na partizane odklonjena je ponovna ugroženost ceste Senj—Novi.

Razviđanjem utvrđen je jači neprijatelj u području 5 km i. s. i. Novog.

Podr. Kostajnice:

27. I. odbijen napadaj partizana u području 10 km j. z. Kostajnice.

Podr. Knina:

27. I. slomljen nepr. odpor na cesti Knin—Ervenik⁷ (22 km s. z. Knina).

Podr. Obale:

27. I. obalnim topničtvom i zračnim djelovanjem tučeno je prikupljanje neprijateljskih čamaca kod O. Uljana. Potopljeno je 7 čamaca, više oštećeno.

27. I. ustanovljene su dobro opremljene sa teškim naoružanjem, dielom u engleskim odorama, part. skupine u području Zadra, Biograda n/m i Pirovca (20 km s. z. Šibenika).

27. I. jugoiztočno Klisa (9 km s. i. Splita) pronađeno jedno neprijateljsko skladište streljiva.

Djelat, vlast, zrakopl.: Vršilo bojne zadaće i bacanje letaka na području: Zagorja, Moslavine, Korduna, Pođravine, Lipika, Zumberka, Gor. Kotara i Slavonije.

Djelat, nepr. zrakopl.: 29. I. neprijateljski niskoletajući zrakoplovi napali strojničkom vatrom grad Dubrovnik. Źrtava nema.

Osobitosti:

U selu Negoslavcima (8 km j. Vukovara) uhićeno 14 osoba naklonjenih partizanima.

⁶ Vidi dok. br. 101, 113, 177 i 180.

⁷ Vidi dok. br. 111 i 112.

Događaji na prugama:

Na pruzi SI. Brod—Striživojna-Vrpolje noću 28/29. I. između ž. p. Garčin i Andrijevci teretni vlak naletio na minu.⁸ Pruga u prekidu.

Na pruzi Zagreb—Zabok—Krapina noću 28/29. I. između ž. p. Sv. Križ-Začretje i Krapine prekinuta želj. pruga u dužini 30 metara.

Na pruzi Zagreb—Sisak 29. I. kod Vel. Gorice naišao je vojni teretni vlak na minu. 1 vagon izkliznuo. Žrtava nema.

(M.P.)

Po na'ogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Hclbich

BR. 182

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 31 SIJEČNJA 1944 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA SVETI IVAN ŽABNO I BORBAMA KOD ČAZME, DARUVARA, SISKA, DREŽNICE I HVARA¹

Vojnička tajna
31. I.

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 31/44

(po podacima primljenim 31. I. 1944 godine do 9 sati)

Podr. Križevaca: 28. I oružnička posada Sv. Ivan Zabno (10 km j. i. Križevaca) napadnuta od znatno nadmoćnijih part. snaga² morala se poslie

⁸ Minu su postavili diverzanti Prvog diverzantskog odreda. Vidi dok. br. 2/4, k. 121 u arloivi Vojnog istoriskog instituta.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu, a mikrofilm u mikroteci Vojnog istoriskog instituta pod reg. br. 4/155—156.

² Napad na ovu žandarmerisku stanicu izveo je jedan bataljon Druge brigade Trideset treće divizije. Vidi dok. br. 138.

jake borbe povući u Križevce. Vlastiti gubitci: 1 zarobljen, 17 nestalih oružnika.

27. I. u podhvat u razviđanja južno od s. Durđić (4 km j. i. Križevaca) naišlo se na neprijatelja u utvrđenim postavama.

Podr. Bjelovara:

Po još neprovjerenom izvješću part. vrše prikupljanje u području 15 km s. s. z. Bjelovara³ i kod Kapele (9 km s. Bjelovara) sa vjerojatnom namjerom napadaja na Bjelovar.

Podr. Čazma:

Poslije slomljenog neprijateljskog otpora kod s. Bosiljeva (3 km j. z. Čazme) i Čazme zauzeta je Čazma.⁴ Neprijatelj odstupio prema Štefanju (10 km s. i. Čazme). Plien: 1 puška, kuhinja i promidžbeno tvorivo.

Podr. Daruvara:

Naknadno je tačno utvrđeno da part. gubitci u borbi 23. I. kod s. Kreštelovac⁵ (14 km z. j. z. Daruvara) iznose 87 mrtvih i 38 ranjenih (dnevno izvješće br. 25).

Podr. Požege:

28. I. u području Čaglina (25 km i. s. i. Požege) nalaze se još samo slabije part. skupine.⁶

Manje part. skupine kod s. Sibokovca (14,5 km j. Našica) uzmiču prema sjeveru. Ljeskovića (14 km j. z. Našica) bez neprijatelja.

Podr. Siska:

Noću 29/30. I. protunapadajem odbačeni su part. kod s. Dužice (...2 km s. z. Siska) i oslobođeni iz zarobljeništva 7 kozaka.

Podr. Senja:

Neprijatelj 4 km j. i. Jezerana odbačen je 28. I. uz 30 mrtvih (brojano) i još najmanje 80 što mrtvih, što ranjenih part. (ocijenjeno).

Ukupni plien pri čišćenju područja Drežnice (22 km s. i. Senja) i 28 strojnica, 3 baca-

³ Riječ je o prikupljanju jedinica Trideset treće divizije čiji je zadatak bio: uništiti željezničku prugu na relaciji Sveti Ivan Zabno—Bjelovar. Vidi dok. br. 131.

⁴ Prema izjavi Nikole Kličkovića (tada komandanta Moslavačke NO brigade), neprijatelj je prodro u Čazmu u kojoj tada sem partizanske straže Komande mjesta nije bilo drugih jedinica. Još istog dana neprijateljske jedinice su napustile Čazmu.

⁵ Daruvarski NOP odred imao je u toj borbi 14 mrtvih i 26 ranjenih. Vidi dok. br. 140.

« Vidi dok. br. 97, 100, 115, 129 i 132.

ča, 1 skladište streljiva, 3 skladišta živežnih namirnica. Uništeno 1 skladište streljiva.⁷

Podr. Jadranske obale: 28. I. pri krstarenju na području Rogoznice i Marine (25 km j. j. i. i 31 km j. i. i Šibenika) nije se naišlo na neprijatelja.

28. I. (oko 0200 sati) spriječen pokušaj neprijateljskog izkrcavanja⁸ (u engleskim odorama) iz jednog broda s. i. mjesta Hvara (na O. Hvaru). Poslije kraće borbe neprijatelj se povukao. Plien: 1 krugoval.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Vršilo prenos tvoriva i bacanje promidžbenih letaka na celom državnom području.

29. I. vlastiti zrakoplovi napali uspješno 1 nepr. samovoznu kolonu od 9 natovarenih samovoza na južnom rubu Zvečeva (23 km i. j. i. Daruvara), a drugi kod Orahovice (18 km s. z. Našica) a 3 km j. od s. Humljanja (20 km l. j. i. Voćina) nepr. utvrđene postave bombama i strojničkom vatrom.

Događaji na prugama:

Na pruzi SI. Brod—Striživojna-Vrpolje noću 27/28. I. između ž. p. Striživojna-Vrpolje i Perkovci naletio je oklopni vlak na minu. Izkliznula 3 kola. Kvar popravljen, promet uzpostavljen.

(M.P.)

Po na'ogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

⁷ Opširnije o borbama jedinica Trinaeste divizije protiv 392 legionarske divizije vidi dok. br. 101 i 125 u ovoj knjizi i tom V, knj. 24, izvještaj Štaba Trinaeste divizije Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 21. veljače 1944. godine.

⁸ Pokušaj iskrcavanja dijelova Prve NOU brigade Dvadeset šeste divizije i jednog voda komandosa izvršen je u cilju hvatanja zarobljenika i uznemiravanja neprijatelja. Vidi dok. br. 27/1—7 i 28/1—7, k. 203 u arhivi Vojnog istoriskog instituta.